

REPRESENTANTSKAPSMØTE 2003	6	KONTROLLNEMNDAS BERETNING	29
STYRETS BERETNING	8	VIRKSOMHETSRAPPORT	30
Virksomhetens art	8	Hovedtall for omsetning	30
Formål	8	Kvants- og verdiutvikling	31
Fortsatt drift	8	Omsetningsformer	32
Nøkkeltall	8	Utenlandske landinger	33
Styrets aktiviteter	8	Landinger ved nøytrale fryselaagre	34
Årets omsetning	8	Kjøpere	35
Økonomi	12	Sjømateksport fra Norge	36
Datterselskaper	14	Omsetning av viktige arter/produkter	36
Organisasjonsmessige forhold	14	Kontrollordninger	56
Arbeidsmiljø	14	Markedsutvalget	56
Ytre miljø	15	Økonomi	58
Godtgjørelser og honorarer	15	Informasjonsteknologi	58
Iverksettelse av landingsforskrift 1. januar 2004	15	Råfisklagskortet	59
Utsikter for 2004	16	Valg og oppnevninger til tillitsverv	59
REGNSKAP	18	STATISTIKK	60
Resultatregnskap	18	LAGETS REPRESENTASJON I STYRER, RÅD OG UTVALG MED TILKNYTNING TIL FISKERINÆRINGEN	65
Balanse	19	ORGANISASJONSPLAN	66
Regnskapsprinsipper	20		
Noter	21		
Kontantstrømanalyse	27		
Revisors beretning	28		

Kjære leser!

Fiskerinæringen er en næring preget av store svingninger. Fiskerne og aktørene på land, er vant til at utkomme og resultater svinger i takt med ressurstilgang og marked. Variasjonene oppleves som større enn det man må leve med i noen andre næringer.

De siste to årene har fiskerinæringen vært nede i en dyp bølgedal med svak økonomi både i fiskeflåten og i fiskeindustrien. Dette har blant annet ført til mange konkurser for aktører som ikke hadde økonomisk fundament til å bære nedgangstiden. 2003 ble faktisk det svakest inntektsåret siden 1990 for norske fiskere som leverer under Råfisklagets omsetning, når vi korrigerer for inflasjon. Dette innebærer at særlig den mest torskeavhengige flåten, har hatt et tøft år. Likeledes er rekeflåten fortsatt inne i en meget tung periode.

Samtidig, skrives denne oppsummeringen av beretningsåret 2003, i en situasjon hvor man ser mange positive signaler for utviklingen videre: Vi får positive markedssignaler fra flere av våre viktigste markeder, fiskebestandene våre forvaltes på en bærekraftig måte og er derfor i god forfatning og produktene våre har et godt omdømme med hensyn til kvalitet og sunnhet.

I en næring med store svingninger, er det avgjørende at aktørene i – og rundt næringen, forstår disse svingning-

ene og tar hensyn til dem. Dette gjelder ikke minst kredittinstitusjonene som finansierer næringen. For mange kan det virke som om dårlige erfaringer fra enkeltprosjekter for eksempel innenfor laksenæringen, har gjort enkelte banker uforholdmessig tilbakeholdne til engasjement i den tradisjonelle fiskerinæringen. Det kan se ut som om bankene dømmer en hel næring ut fra erfaringene i enkeltengasjementer. Dette har blant annet ført til at mange bedrifter har fått mindre driftskreditt, noe som igjen har ført til at stadig økte mengder fiskeråstoff går ubearbeidet ut av vårt distrikt. Dette er i sannhet ikke med på å øke verdiskapingen og kapasitetsutnyttelsen i næringen.

Tilgangen på kapital synes å være en av fiskerinæringens største utfordringer framover. Gjennom den vanskelige perioden vi har vært inne i, er tilgangen både på risikokapital og annen finansiering redusert. Men historien vil vise at hukommelsen er kort og man trenger ikke være noen stor spåmann for å forutse at finansieringskildene kommer offensivt tilbake når næringen er inne i en skikkelig oppgangskonjunktur. På denne måten forsterkes svingningene i fiskerinæringen: Når det går dårlig settes alle bremsen på – og når det går godt er det full gass. Da blir bølgedalene dypere og toppene høyere enn det som er ønskelig på lang sikt.

Stikkordet blir da kunnskap og langsiktighet. Fiskerieringen trenger politikere og finansaktører som kjenner og forstår næringa med dens egenart, svinginger og muligheter – og som samtidig er med gjennom bølgedalene uten at det ligger for mange konkursbo og ødelagte kystsamfunn igjen i kjølvannet.

Den tradisjonelle fiskerieringen har sine fortrinn som vil skape verdier for Norge i all fremtid – hvis vi forvalter våre ressurser riktig: Et rent hav, god forvaltning, bærekraftige fiskebestander og sunne produkter.

Råfisklaget har tatt til orde for at vi bør sette et kritisk søkelys på strukturen i fiskerinasjonens eksportledd, og dette er et utspill vi har fått god respons på. Gjennom vårt investeringsselskap, Marinvest AS, startet vi i beretningsåret et prosjekt for å se på hvordan vi kan bidra til å utvikle noen sterkere og mer langsiktige eksportmiljø. Vi tror at fiskerieringen er tjent med en noe mer robust struktur på eksportleddet – med færre men sterkere enheter, som er i stand til å jobbe langsiktig i markedet.

Mange mener at en økt satsing på ferske produkter, vil styrke Norges posisjon som leverandør av sjømat til verdens rikeste matvaremarkeder. Dette er en strategi vi langt på vei er enig i – og det er viktig at også fiskerne

ser på hva vi kan bidra med på dette området for å sikre Norges posisjon som leverandørnasjon. I denne sammenheng har Råfisklaget invitert næringens organisasjoner til å drøfte en endring av kvoteåret slik at fiskeflåten kan starte med nye kvoter på høsten – i stedet for ved årsskiftet som i dag. Hensikten med å utrede dette spørsmålet, er å se om vi kan få landet relativt sett, noe mer fersk torsk på høsten enn det vi får i dag. Med nye kvoter, kan kystflåten i større grad velge å fiske torsk på høsten – hvis den skulle bli tilgjengelig for denne flåten. I dagens kvoteregime er det rent lotteri for en kystbåt å sette av torsk til høsten all den tid man ikke vet om torsken blir tilgjengelig.

Vi mener at en kombinasjon av faste fartøyskvoter og avtaler mellom industri og fiskeflåte eventuelt i kombinasjon med et endret kvoteår, vil kunne gi en noe jevnere tilførsel av fersk torsk enn det vi har i dag. Dette vil være et viktig bidrag til å styrke vår posisjon som leverandør av ferske kvalitetsprodukter.

Råfisklaget og fiskerne vil bidra til å utvikle næringen mot økt lønnsomhet og verdiskaping. I bunnen for denne utviklingen, legger vi den langsiktige troen på at kysten og våre havområder skal være med på å skape velstand i Norge i overskuelig fremtid.

Trygve Myrvang
Adm. direktør

Robert Hansen
Styreformann

Styrets og kontrollnemndas medlemmer

Sammensetning i beretningsåret 1. januar - 31. desember 2003:

STYRET

Formann:
Nestformann:

Robert Hansen, Skjervøy
Hilmar Blikø, Kolværid

Medlemmer:

Varamedlemmer:

Finnmark:

Rita Naustvik West, Hammerfest

1. Jan E. Akselsen, Kjøllefjord
2. Tor Nilsen, Hammerfest

Roger Hurthi, Båtsfjord

1. Alf Steinar Thomassen, Skarsvåg
2. Willy Andreassen, Berlevåg

Troms:

Robert Hansen, Skjervøy

1. Sigvald Berntsen, Fjordgård til 22.05
Steinar Rasmussen, Vannvåg fra 22.05
2. Kåre Ludvigsen, Sommarøy

Kurt Ludvigsen, Sommarøy

1. Helge Andersen, Årviksand
2. John Olav Enoksen, Harstad

Nordland:

Thor Wold, Andenes

1. Harald E. Hansen, Kleppstad
2. Erling Eidissen, Leines

Einar Frismo, Husvær, Brasøy

1. Fritz Nilsen, Napp
2. Jan-Arne Skog, Straumsjøen

Jan Andersen, Leines

1. Jan Erik Johnsen, Toftsundet
2. Kjell Bjørnar Bakken, Støtt

Midt-Norge:

Hilmar Blikø, Måneset, Kolværid

1. Gunnar Nilsen, Norddyrøy
2. Ronald Settnøy, Rørvik

Nordmøre:

Idar Gustad, Langøyneset, Averøy

1. Torkil Hopmark, Edøy, Smøla
2. Helge Aukan, Aure

Norsk Sjømannsforbund:

Jarle Schjølberg, Hansnes til 22.05

Ole G. Koch, Sørreisa fra 22.05

1. Henk Pettersen, Bø til 22.05
Erlend Hansen, Stokmarknes fra 22.05
2. Per Ottosen, Rørvik

Fiskebåtrederens Forbund:

Johnny Caspersen, Tromsø

1. Harald M. Iversen, Smøla
2. Svein Tore Jørgensen, Finnsnes
1. Bjørn Arntzen, Stamsund
2. Einar Tore Esaiassen, Senjahopen

Arne Bye, Myre til 22.05

Ola Helge Holmøy, Sortland fra 22.05

Norges Kystfiskarlag:

Steinar M. Friis, Ramberg

1. Paul O. Jensen, Kvaløysletta
2. Knut Nilssen, Hasvik

Ansattes representant:

Willy Godtlielsen, Tromsø

Inger Fløystad, Kristiansund

Styret oppnevnte følgende

ARBEIDSUTVALG

Medlemmer

Robert Hansen – formann
Hilmar Blikø
Arne Bye til 22.05
Johnny Caspersen fra 22.05

Varamedlemmer

1. Idar Gustad
2. Ole G. Koch

KONTROLLNEMNDA

Formann:

Stig Myhre, Rørvik

Medlemmer:

Johnny Ingebrigtsen, Gjesvær

Leif Johansen, Melbu

Stig Myhre, Rørvik

Varamedlemmer:

1. Erlend Hansen, Stokmarknes til 22.05
1. Bjørn Rogne, Frei fra 22.05
2. Tor Nilsen, Hammerfest
1. Ottar Olausen, Vokkøy
2. Leif Ulriksen, Reipå
1. Roger Kristiansen, Trondheim
2. Leif B. Hagen, Vestsmøla

Statens kontrollør: Arild O. Eidesen, Tromsø

På representantskapsmøtet i 2003 ble Robert Hansen valgt som styrets formann og Hilmar Blikø ble valgt som styrets nestformann. Stig Myhre ble valgt som kontrollnemndas formann.

Norges Råfisklags 65. ordinære representantskapsmøte ble avholdt 21. og 22. mai 2003 på Radisson SAS Royal Garden Hotell i Trondheim. Det møtte i alt 55 representanter fra fylkesfiskarlagene i Norges Råfisklags distrikt, Norsk Sjømannsforbund, Fiskebåtredernes Forbund og Norges Kystfiskarlag.

I tillegg deltok lagets styre, kontrollnemnd og statens kontrollør. Innbudte gjester var tilstede fra myndighetene, Trondheim kommune, fiskeriorganisasjonene, andre organisasjoner og det politiske miljø. Den administrative ledelse og innbudte funksjonærer i Norges Råfisklag deltok også på møtet.

Etter behandling av ordinære årsmøtesaker stod følgende saker på programmet:

- Det gode liv på kysten – fra visjon til virkelighet. Innlegg ved adm. direktør Trygve Myrvang og stortingsrepresentantene Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og Ivar Kristiansen.

- Virksomhetsrapport 2002. Pris- og markedssituasjonen 2003. Innlegg ved ass. direktør Magnar Pedersen.

DET GODE LIV PÅ KYSTEN – FRA VISJON TIL VIRKELIGHET

Administrerende direktør Trygve Myrvang og stortingsrepresentantene Karl Eirik Schjøtt-Pedersen og Ivar Kristiansen var innledere i saken. Etter innleggene var det debatt. Denne ble ledet av konsernredaktør i A-pressen, Jan Erik Larsen. Etter debatten oppsummerte paneldeltakerne. Redaksjonsnemnda fikk saken til behandling og følgende vedtak ble fattet:

"For å gjenspeile optimismen og trua i norsk fiskerinæring, er Råfisklagets representantskap opptatt av hvordan vi skal realisere de store mulighetene for verdiskaping som finnes i sjømatnæringen i Norge. I en situasjon hvor store deler av denne næringa sliter med lønnsomheten, kan det være vanskelig å peke ut de tiltak som må til for å realisere mulighetene.

Representantskapet vil imidlertid fremheve følgende forhold som styret anmodes å arbeide med for å sikre en videre utvikling av marin sektor:

1. Fiskeeksporten er i dag preget av et stort antall små og mellomstore aktører, som driver en lite koordinert virksomhet mot våre markeder. Rene tradervirksomheter har en alt for sterk posisjon i eksportleddet. Mange enkelteksportører som i et nedadgående marked underbyr hverandre, gjør oss til et lett bytte for

mellomledd og større kjeder. Råfisklaget vil invitere øvrige aktører i næringen til en dialog om hvordan fiskerinasjonen samlet kan skape noen færre, større og mer slagkraftige eksportenheter i norsk fiskerinæring.

2. Alle ledd i norsk fiskerinæring, er enig om at den totale verdiskapingen kan økes ved at det tas et krafttak for å øke kvaliteten på norsk sjømat. I inneværende sesong har det funnet sted en markert kvalitetsheving på norske fiskeprodukter ved at norske fiskere og fiskeindustrien har tatt dette på alvor. Utfordringen består nå i å videreføre dette arbeidet for å sikre norsk sjømats posisjon i et kresent høyprismarked, samtidig som fiskerne sikres en merverdi ved å levere kvalitetsprodukter. I denne situasjonen er representantskapet bekymret for mulige negative konsekvenser av at kvalitetskontrollen fra 2004 overtas av det nye mattilsynet som etter alt å dømme, vil ha en annen tilnærming til kvalitetsspørsmålet enn dagens kontrollsystem.

3. Marint oppdrett av hvitfisk er et av de områdene som mange mener vil vokse i omfang de nærmeste åra. Råfisklaget er positiv til denne utviklingen, jamfør fjorårets vedtak i representantskapet. Det er i denne sammenheng viktig at vi velger en eierstruktur og organisering som muliggjør små og mellomstore bedrifter til beste for lokalsamfunnene på kysten. Organisert omsetning er et viktig verktøy for å nå dette målet.

4. De fleste politiske miljøer har en målsetning om at fiskerinæringen skal være bærebjelken i bosetningsstrukturen på kysten. Dette er et ansvar næringen vanskelig kan ta helt alene. Representantskapet mener at myndighetene må bidra aktivt for å sikre finansiering og videreutvikling av næringsstrukturen på kysten, for å medvirke til at visjonene skal bli virkelighet."

VIRKSOMHETSRAPPORT 2002. PRIS OG MARKEDSSITUASJONEN 2003.

Ass. direktør Magnar Pedersen refererte beretningens virksomhetsrapport for 2002 og innledet deretter om pris- og markedssituasjonen i 2003.

Innlegget ble tatt til etterretning og følgende vedtak ble fattet:

"Representantskapet i Norges Råfisklag viser til at markedssituasjonen for norske fiskeprodukter er vanskelig. Dette fører også til at den prisen som fiskerne oppnår for det råstoffet de bringer på land er så lav at økonomien i næringen er betydelig svekket. Dette forholdet må styret i

Norges Råfisklag ta tak i, og arbeide systematisk med for bl.a. å få minsteprisene opp på et høyere nivå.

Representantskapet mener at den norske fiskerinæringen sitter igjen med en for liten del av den totale verdiskapningen. Styret må derfor som et ledd i arbeidet mot økte minstepriser arbeide mot en forenklet struktur og organisering av næringen fra tilvirker til konsument. I denne forbindelse må Norges Råfisklag ta initiativ til å få styrket markedsarbeidet for villfanget fisk. Det må herunder tas initiativ til et prosjekt der Norges Råfisklag tar et større ansvar for fisken gjennom de ulike ledd før den kommer fram til sluttbruker. I tillegg mener representantskapet at norske fiskeprodukter må lanseres på nye markeder.

Strukturen innenfor den norske fiskeindustrien går i retning av stadig flere større anlegg, mens de mindre anleggene legges ned eller konverteres til mottaksstasjoner. Dette er en utvikling som synes uunngåelig, men som samtidig innvirker på strukturen både i fiskeflåten og på bosettingen. Det er representantskapets mål at forholdene må legges til rette for en økt bruk av mottaksstasjoner som kan betjene lokal fiskeflåte, og som kan sende ferskt råstoff til en nærliggende foredlingsbedrift. Styret må vurdere dette nærmere og om nødvendig bruke mer ressurser på å utvikle slike strukturer. I denne sammenheng er det også viktig å vurdere infrastrukturen rundt mottaksstasjoner.

Representantskapet mener at kvalitetsarbeidet også i fortsettelsen må tas alvorlig. Det er helt nødvendig å ha prisbestemmelser som gjør det attraktivt å levere kvalitet. God kvalitet må lønne seg. Imidlertid har man mange eksempler på at fiskeindustrilegg ikke godt nok følger opp kvalitetsarbeidet under produksjonen. Bl.a. har mange fiskere opplevd at fisk som har vært redusert i pris på grunn av redusert kvalitet går inn i den samme produksjonen som det øvrige råstoffet. Dette er ikke akseptabelt og styret må derfor se på forholdet.

For representantskapet er det et overordnet mål at norsk fiskerinæring skal levere kvalitetsprodukter til sine kunder og da må alle ledd i næringen ta ansvar. Styret bes derfor om å utforme klare kvalitetskriterier som kan brukes i kvalitetsarbeidet. For å sikre at kvalitetsarbeidet blir tatt på alvor vil Representantskapet anbefale at Råfisklags kontrollører følger opp kvalitetsspørsmålet både på kaikanten og i den videre produksjon av fisken.

Representantskapet mener at man nå må komme bort fra et prinsipp om at minstepris skal fastsettes ut fra hvilket redskap fisken er tatt med. Det må i enhver sammenheng være slik at man går etter reell kvalitet ved minsteprisfastsettelse.

Representantskapet i Råfisklaget ber styret sette ned et seiutvalg som skal jobbe med markedsføring av sei.”

Styrets beretning

VIRKSOMHETENS ART

Norges Råfisklag er en salgsorganisasjon som i medhold av Råfiskloven og med geografisk virkeområde fra og med Finnmark til og med Nordmøre, organiserer førstehåndsomsetning av fisk. Laget ivaretar omsetning av torskefisk, skalldyr, bløtdyr og småkval. Norges Råfisklag ble etablert i 1938 og er organisert som et andelslag. Lagets eiere er fylkesfiskarlagene i salgslagets distrikt, Fiskebåtrederne Forbund, Norsk Sjømannsforbund og Norges Kystfiskarlag. Norges Råfisklag er lokalisert med hovedkontor i Tromsø og med regionkontorer i Svolvær og Kristiansund.

FORMÅL

Ved organisert omsetning skal Norges Råfisklag gjennom gode og stabile fiskepriser sikre fiskernes inntekter og bidra til en lønnsom verdiskapning i norsk fiskerinæring.

FORTSATT DRIFT

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for antagelsen ligger budsjett for år 2004 samt strategiplan for årene fremover. Konsernet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

NØKKELTALL

Omsetning kvantum 2003: 523.000 tonn fangst rund vekt
Omsetning verdi 2003: 4.352 mill. kroner

Tabell 1: Nøkkeltall fra regnskapet 2003 (mill. kroner)

	Konsern		Norges Råfisklag	
	2003	2002	2003	2002
Avgiftsinntekter	44	57	44	57
Driftsresultat	-18	-7	-19	-9
Finansresultat	36	8	37	9
Årsresultat	11	-4	11	-4

STYRETS AKTIVITETER

Styret har i beretningsåret avholdt 8 møter, hvorav to var telefonmøter. Det ble behandlet 115 saker. Styremøtene ble avviklet i:

Tromsø	10. januar
Telefonmøte	13. februar
Telefonmøte	17. mars
Svolvær	7. og 8. april
Trondheim	19., 20. og 22. mai
Tromsø	28. og 29. august
Tromsø	29. og 30. oktober
Tromsø	18. og 19. desember

Arbeidsutvalget (AU) har i beretningsåret avholdt 24 møter, herav 12 telefonmøter.

AU behandlet til sammen 91 saker.

Styreturer

Lagets styre gjennomførte i beretningsåret gruppevis studieturer til henholdsvis Brussel/Edinburgh (EU), Frankrike/Spania (ferskfiskmarkedet) og Island/Færøyene (industristruktur, omsetnings- og auksjons-systemer). Det er utformet rapporter fra studieturene som er distribuert til eierorganisasjonene. Rapportene er behandlet av styret og det er iverksatt konkrete tiltak for å følge opp erfaringene og observasjonen fra studieturene.

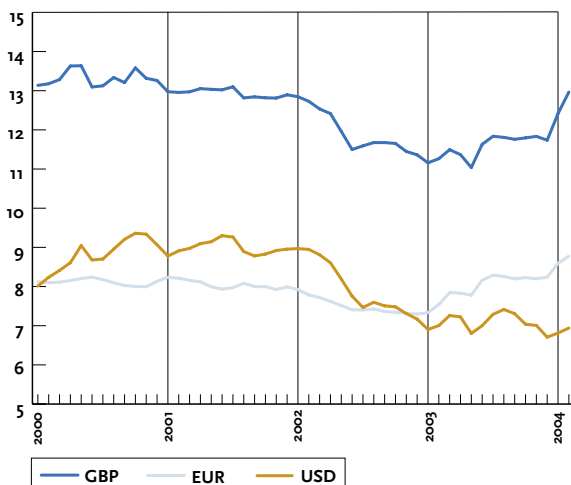
ÅRETS OMSETNING

Generelt

Omsetningen gjennom Norges Råfisklag ble i 2003 på 4,35 milliarder kroner. Dette er mer enn 1,4 milliarder kroner lavere enn i 2002, og var den laveste omsetningen på mange år. Nedgangen i omsetningen skyldtes lavere priser på råstoffet og nedgang i kvantumet landet av utenlandske fiskere. Nedgangen i råstoffprisene hadde sammenheng med valutaforholdene og generelt lavere priser på ferdigproduktene i viktige markeder.

Fiskerinæringen er særdeles eksportorientert, og er avhengig av stabile valutaforhold. Styret er kritisk til at myndighetene ventet for lenge med å iverksette nødvendige justeringer i pengepolitikken. En mer aktiv pengepolitikk på et tidligere stadium kunne ha spart fiskerinæringen for mange av de økonomiske problemene næringen har slitt med de siste par årene.

Diagram 1: Månedlige valutakurser for dollar, euro og pund mot norske kroner.

Salgsordninger i råstoffmarkedet

Norges Råfisklag tilbyr fiskerne flere ulike måter å selge fangstene på. Styret har valgt en strategi der fiskerne i størst mulig utstrekning stilles fritt til å velge den salgsform som den enkelte mener best passer sitt totale driftsopplegg. I enkelte fiskerier og i visse situasjoner kan imidlertid overordnede hensyn tilsi at fiskerne må pålegges å delta i felles salgsordninger.

I 2003 ble følgende salgsordninger praktisert:

- Frivillige direkteavtaler – kortsiktige og langsiktige
  - mellom fiskere og kjøpere. Rammebetingelsene for disse avtalene er lagets forretningsregler, omsetningsbestemmelser gjennom rundskriv og minsteprisene.
- Frivillig tilbud der laget formidler fangsten til den kjøper som gir de beste betingelsene.
- Frivillig ordning med auksjon av fangster mens disse er på kjøp.
- Frivillig ordning med auksjon av fangster landet og lagret på nøytrale frys lagre.
- Obligatorisk ordning med auksjon av fryste reker til pilling.
- Obligatorisk ordning med auksjon av kvalprodukter.
- Kontraktssalg

I tillegg ble det startet opp et arbeid med en prøveordning med auksjon fra nøytralt lager av fersk fisk fra kystflåten. Selve auksjonsordningen ble ikke utprøvd før i 2004.

På grunn av flåtestrukturen og strukturen på kjøper-siden er direkteavtaler mellom fisker og kjøper fremdeles den dominerende salgsformen. Styret legger imidlertid til rette for fortsatt å styrke tilbudet av aktive salgsordninger, der laget bidrar til at fiskerne får en bedre pris for råstoffet.

For fryst råstoff må råstoffmarkedet karakteriseres som globalt. Det er den som betaler mest som får hånd om de enkelte partier – enten vedkommende bedrift foretar produksjon i Norge eller i andre land. I 2003 fikk vi en utvikling der mer av den ferske fisken ble eksportert som råstoff til industrien i Europa. Denne utviklingen har sammenheng med nedgangen i antall filetanlegg, og fiskeindustriens behov for hurtig omløpshastighet på varelagret på grunn av dårlig likviditet.

Reguleringer av råstoffmarkedet

Råfiskloven gir laget rett til å regulere fisket og/eller dirigere fangster dersom avtaksforholdene er vanskelige, eller slike tiltak anses nødvendig av hensyn til en hensiktsmessig avvikling av fisket. I 2003 ble disse hjemlene benyttet slik:

- Under vinterfisket etter torsk i Troms, Vesterålen og Lofoten var mottakskapiteten langt lavere enn kapasiteten på fangstsiden. Laget innførte derfor i en periode en regulering med ukekvoter pr. fartøy for å dempe tilførselen av råstoff. Kvotene var differensierte etter størrelsen på fartøyene. Reguleringen hadde god virkning på avsetningsforholdene, og laget fikk mange positive tilbakemeldinger både fra fiskerne, fiskeindustrien og fra myndighetene.

- Under seinotfisket, som startet i april, var kjøpsinteressen langt lavere enn fangstkapasiteten til tross for at laget relativt raskt fikk på plass tilleggskapasitet i form av russiske oppkjøpsfartøy. Full fangstdirigering måtte derfor gjennomføres allerede fra midten av mai. Dirigeringsperioden varte til den nasjonale seinotkvoten var fisket opp i oktober. Å avvikle et seinotfiske med så stor ubalanse mellom fangstkapasitet og salgsmuligheter, stiller laget overfor store utfordringer. Styret er fornøyd med at lagets dirigeringsordning sammen med salgsprosessene gjorde at den nasjonale kvoten ble fisket opp.

Kvantums- og verdiutvikling

Kvantumsmessig ble 2003 totalt sett et svakere år enn 2002. Kvantumet landet av norske fiskere var omtrent det samme i 2003 som i 2002. Leveranser fra utenlandske fartøyer gikk imidlertid ned med 63.000 tonn – en nedgang på 37 prosent.

Lagets omsetning ble i 2003 vel 1,4 milliarder kroner lavere enn i 2002, som igjen var 0,5 milliarder kroner lavere enn i 2001. På to år er omsetningen redusert med nær på 2 milliarder kroner. Svikten på 1,4 milliarder kroner fra 2002 til 2003 fordeler seg med ca. en halvdel på norske landinger og en halvdel på utenlandske landinger. Reduksjonen i verdien på norske landinger skyldtes i hovedsak lavere førstehåndspriser på de fleste av produktene, mens reduksjonen for de utenlandske landingene var en kombinasjon av prisnedgang og kvantumsnedgang.

Prisutvikling

Minsteprissystemet er ryggraden i lagets salgssystem. Mange fiskere er helt avhengige av minsteprisene når de leverer i områder med liten eller ingen konkurranse mellom kjøperne. Samtidig er minsteprisene med på å skape langt mer stabile forhold i råstoffmarkedet enn tilfellet hadde vært uten et slikt instrument. Et stadig større kvantum fisk eksporteres ferskt. Prisene i ferskmarkedet varierer til dels svært mye. Dette kan i perioder være problemfylt i forhold til ønsket om gjennom minsteprisene over tid å skape stabile forhold.

Minsteprisene må reflektere markedet for de ulike produktene av hvert fiskeslag. For å ha et nødvendig og godt grunnlag for korrekt fastsettelse av minstepris, legger laget vekt på å ha god markedskompetanse. Ett fiskeslag gir som regel grunnlag for mange ulike produkter, som selges i forskjellige markedssegmenter med et visst spenn i markedsprisene. Når minsteprisene fastsettes for et fiskeslag, må det tas hensyn til at det skal være mulig å produsere innen alle hovedanvendelsene for dette fiskeslaget. Derfor vil normalsituasjonen være at det alltid vil finnes markeder og produkter som gir muligheter for å betale høyere priser enn den fastsatte minstepris. Merpriser i forhold til minsteprisene er derfor en normal del av systemet, og også en nødvendig del for å skape dynamikk i råstoffmarkedet.

Tabell 2: Utvikling i faktisk betalte priser* fordelt på hovedvaregrupper som fisk, reker, taskekrabbe, småkvalkjøtt og biprodukter.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Fisk (alle arter)	5,88	8,37	9,76	10,07	10,64	9,55	7,81
Reker	12,02	12,51	12,00	12,24	10,55	9,27	9,41
Taskekrabbe	5,75	6,17	6,18	6,64	7,30	7,46	7,56
Småkvalkjøtt	30,11	29,76	28,39	30,40	30,62	30,61	29,24
Biprodukter (ekskl. rognkjeksrogn)	4,33	4,73	4,45	5,32	7,68	7,96	4,77

*) Prisene er oppgitt i kroner pr. kg rund vekt for fisk, reker og krabbe, og for landet vekt av småkvalkjøtt og biprodukter.

Tabellen viser gjennomsnittstall, og kan kun brukes som indikasjon på utviklingstrekk. Den tar ikke hensyn til forskjvinger mellom årene mellom de ulike fiskearter i kvantum, størrelser og kvaliteter.

De viktigste tendensene som kan trekkes ut av oversikten, er betydelig økte fiskepriser fram til og med 2001, med et klart fall i 2002 og videre i 2003. Gjennomsnittsprisen for fisk var i 2003 lavere enn 1998-nivået. For reker var situasjonen rimelig stabil i perioden 1997-2000, men med stor svikt til 2002. I 2003 stabiliserte rekeprisene seg litt over 2002-nivået. Taskekrabben har økt jevnt i pris hvert år. Biproduktene økte betydelig fram t.o.m. 2002, men fikk en kraftig prissvikt i 2003. Det siste skyldtes et generelt fall i markedet spesielt for rogn, samtidig som den lokale og regionale etterspørselen gikk ned på grunn av problemer i industrien.

Føringstilskudd over fiskeriatvaten

Inkludert ubrukte og overførte midler fra 2002, knapt 3,3 mill. kroner, hadde laget i underkant av 22,8 mill. kroner til disposisjon til føringstilskudd i 2003. Det ble i tillegg bevilget et beløp på 0,2 mill. kroner i forbindelse med et

ekstraordinært behov til føring av notfanget sei. Videre ble det inntrukket en egenandel fra fiskere på vel 2,5 mill. kroner, hvorav vel 2,1 mill. fra seinotfiskerne og knappe 0,4 mill. fra fiskere av taskekrabbe. Totalt, inkludert midler fra fjoråret, ekstrabevilgning og egenandeler fra fiskere, utgjorde tilskuddsrammen i underkant av 25,5 mill. kroner for 2003. Av denne rammen gjensto det ved årsskiftet vel 0,6 mill. kroner, som ble søkt overført til 2004.

Ordning: Medgått beløp (mill. kroner):

- Føring av fisk fra mottaksstasjoner..... 12,4
- Føring av fisk på grunn av manglende produksjonsmuligheter..... 4,5
- Føring fisk fra overskuddsområder..... 0,7
- Brønnbåtføring av notfanget sei*) 5,3
- Føring kystreker..... 0,4
- Føring taskekrabbe**) 1,6
- Totalt..... 24,9

*) Inkludert egenandel fra fiskere med 2,1 mill. kroner.

**) Inkludert egenandel fra fiskere med 0,4 mill. kroner.

Styret vil påpeke at ordningene med tilskudd til føring/ frakt av råstoff er svært viktige for å kunne opprettholde en differensiert flåte-, mottaks- og produksjonsstruktur langs kysten. Spesielt viktig er tilskudd til føring fra mottaksstasjoner til produksjonsanlegg av fisk, reker og

taskekrabbe. De øvrige ordningene er imidlertid også viktige, blant annet ut fra ønsket om å tilrettelegge for produksjon i Norge, og for å unngå råstoffeksport i for stor grad.

Diverse spørsmål og ordninger

Satsing på ferske fiskeprodukter

Norske produkter møter stadig sterkere konkurranse i markedene. Fiskeråstoff selges i et globalt marked og produseres der det er mest kostnadseffektivt. Når norske produsenter skal konkurrere med produkter fra lavkostlandene, taper vi ofte i konkurransen fordi produksjonskostnadene er så høye her til lands. For å møte denne situasjonen er det viktig å produsere og selge produkter der vi har klare fortrinn i forhold til lavkostlandene. Ferske produkter er et slikt markedssegment, og etterspørselen etter ferske fiskeprodukter er økende.

Men skal vi kunne møte denne situasjonen, må vi kunne forsyne markedet med fersk fisk hele året. Det er et klart krav fra supermarkedskjedene og forbrukerne. I dag fanger vi mesteparten av torsken – den klart viktigste hvitfiskarten – i løpet av vinteren og våren. Det er naturlige årsaker til dette, men styret mener at vi bør finne fram til ordninger som gjør at en noe større del av torskekvoten leveres om høsten. Laget har derfor igangsatt flere prosjekter for å stimulere til levendefangst av torsk

om vinteren/våren, slik at fisken kan lagres til senere på året når det er mangel på fersk torsk i markedet.

Et annet initiativ i denne sammenhengen er styrets vedtak høsten 2003 om at en endring av kvoteåret bør vurderes. Dersom kvoteåret startes om høsten, slik Island praktiserer, mener styret at vi vil få en utjevning av fangstinnnsatsen. Styret ønsker en konstruktiv debatt om dette spørsmålet.

Markedsutvalg for sei

Med utgangspunkt i de lave seiprisene ba representantskapet i 2003 styret om å nedsette et utvalg som skulle utrede markedsmulighetene for sei og seiprodukter. Utvalget ble oppnevnt i styrets møte i august 2003, og består av styrets formann Robert Hansen, nestformann Hilmar Blikø, styremedlem Jan Andersen, Per Swensson og Tove Sleipnes fra Eksportutvalget for fisk. Magnar Pedersen er utvalgets sekretær. Under representantskapsmøtet 2004 vil det bli gitt en særskilt orientering om arbeidet.

Ens minstepris for hyse

For hyse ble det for noen år siden etablert en egen og høyere minstepris for snørefanget hyse. Representantskapet i 2003 ba styret foreta endringer slik at minsteprisene for hyse blir redskapsuavhengige. Styret behandlet representantskapets anmodning i sitt møte i august. Følgende vedtak ble fattet:

"Styret er på prinsipielt grunnlag enig med representantskapet at det er den objektive kvaliteten på fisken som skal danne grunnlag for prissetting, ikke hvilket redskap fisken er fanget med. Styret vil imidlertid vise til bakgrunnen for den spesielle minsteprisen som i dag eksisterer for snørefanget hyse. Styret er av den oppfatning at denne spesielle minsteprisen er med på å danne et mulig grunnlag for pris for all hyse av god kvalitet uavhengig av fangstredskap. Rundt 60 % av alle hysefangster tas med andre redskaper enn line/snøre. Lik minstepris uansett redskap vil innebære at minsteprisen vil bli liggende rundt nivået for hyse tatt med andre redskaper enn line/snøre. Fiskerne samlet sett vil dermed tape på å sløyfe den særskilte minsteprisen for snørefanget hyse. På denne bakgrunn ønsker styret å drøfte saken på ny under representantskapsmøtet i 2004 for anmodningen fra årets representantskapsmøte evt. tas til følge."

Det legges fram en egen sak til representantskapet i 2004 om dette spørsmålet.

For øvrig viser styret til utfyllende detaljer for 2003 om pris, omsetning og marked i administrasjonens virksomhetsrapport bak i beretningen.

ØKONOMI

Resultat 2003

Resultatregnskapet for 2003 viser et overskudd etter skatt på 11,7 mill. kroner. Nedgangen i omsetningsverdien på 1,4 milliarder medførte en svikt i lagets avgiftsinntekter på 13 millioner kroner i forhold til 2002. Samlede avgiftsinntekter utgjorde 44 millioner kroner noe som er for lavt i forhold til lagets løpende driftsutgifter. Driftsresultatet viser et underskudd på vel 19 millioner kroner.

I løpet av 2003 ble det iverksatt flere tiltak for å redusere lagets driftsutgifter. Blant annet gjennom endring av lagets kontorstruktur og rasjonaliseringstiltak i lagets administrasjon. Effekten av endringene vil imidlertid ikke vises kostnadmessig før utover i 2004. Styret vurderer lagets kostnadsutvikling kontinuerlig gjennom de oppsatte budsjetter og prioriteringer i forhold til lagets oppgaver og tjenester for fiskerne og næringen. Konsernets driftsresultat viser et overskudd på 12 mill. kroner.

Finansmarkedet utviklet seg positivt i 2003 noe som ga laget et godt finansielt resultat. Markedsverdien av lagets langsiktige plasseringer i aksjer, obligasjoner og andre verdipapirer fikk en så sterk stigning at tidligere års nedskrivninger av verdier ble gjennom 2003 mer enn reversert. Lagets finansielle aktiviteter oppnådde i 2003 et positivt resultat på 37 mill. kroner. I finansresultat er inntatt positive resultatandeler på 0,6 mill. kroner fra datterselskaper og tilknyttede selskaper (note 6).

Lagets resultat før skatt viser et overskudd på 18 mill. kroner. Skattemessig resultat gir en skattekostnad på 6,3 mill. kroner (note 1).

Den totale omsetningen ble på 4.352 mill. kroner, noe som er 1.439 mill. kroner lavere enn i 2002. Satsene for lagsavgift har vært uendret gjennom hele beretningsåret (note 2), og satsene har stått uendret fra 1999.

I løpet av 2003 ble markedsrentene redusert med nærmere 4 prosent som følge av reduksjoner av styringsrenten til Norges Bank. Dette var positivt for markedsverdiene på lagets plasseringer i obligasjoner der kursene steg betydelig, og som dermed ga en regnskapsmessig gevinst. I tillegg utviklet aksjebørsene seg meget positivt slik at lagets portefølje i aksjemarkedet også ga et godt resultat. Verdien på lagets verdipapirer ble i 2003 oppjustert med nærmere 9,3 mill. kroner samtidig som det ble realisert kursgevinster for 6,2 mill. kroner.

Finansresultatet må imidlertid ses over tid. Det kan ikke forventes at finansmarkedet skal utvikle seg videre på tilsvarende nivå som i 2003. Svingningene kan bli store fra år til år.

Årsresultatet i 2003 viser et overskudd for laget på 11,7 mill. kroner etter skatt. Dette gir en positiv avkastning

på egenkapitalen. Styret er tilfreds med at lagets økonomiske fundament er styrket gjennom 2003, men det er likevel nødvendig for laget over tid å innrette driftsresultatet i balanse.

Konsernets resultat viser et overskudd på 12 mill. kroner etter skatt.

Balansen pr. 31. desember 2003

Lagets eiendeler utgjorde ved årets slutt 493 mill. kroner hvorav 348 mill. er knyttet til omløpsmidlene. Kortsiktig gjeld var på 75 mill. kroner og lagets egenkapital etter disponering av årets resultat er øket til 411 mill. kroner. Arbeidskapitalen utgjorde ved årets slutt 273 mill. kroner og netto betalingsmidler var på 28 mill. kroner.

Kontantstrømanalysen

Kontantstrømanalysen viser at betalingsmidlene er svekket med 64 mill. kroner. I hovedsak er svekkelsen knyttet til investeringer i egenkapital i datterselskapet Marinvest samt redusert netto innbetaling fra oppgjørsordningen gjennom laget. Dette fremgår i lagets kontantstrømanalyse som viser at laget har hatt netto utbetalinger gjennom operasjonelle aktiviteter på 35 mill. kroner mot netto innbetalt i 2002 på 16 mill. kroner.

Oppgjørsordningen

Lagets ordning for garanterte oppgjør for landet fangst er en svært viktig tjeneste for fiskerne. Oppgaven med å forestå oppgjør for landet fangst med rask og presis betaling har høy prioritet i lagets administrasjon, og det brukes store ressurser, kompetanse og avansert teknologi for å utføre denne oppgaven.

I tillegg til å sikre betaling for fangstene, så medvirker oppgjørsordningen til like konkurransevilkår for kjøperne og like leveringsvilkår for fiskerne. Det er derfor svært viktig for ordningen at regelverket følges. Som et resultat av konkrete tilfeller der forskuddsadgangen ble misbrukt, og der både fiskerne og laget risikerte økonomiske tap, vedtok styret i 2003 å redusere forskuddsprosenten fra inntil 75 prosent til 25 prosent.

Oppgjørsordningen krever solid likviditet, spesielt i perioder med høy omsetning og store utestående hos fiskekjøperne. Det må til en hver tid være tilstrekkelig med betalingsmidler for å kunne foreta utbetaling av oppgjør til fisker i henhold til fastsatt tidspunkt, uavhengig av betalingstidspunkt fra fiskekjøper. Solid egenkapital og likviditet er en forutsetning for å kunne gjennomføre oppgjørsordningen, og framover er det viktig at lagets resultater og forvaltning bidrar til en slik soliditet.

Garantiordningen

Utestående hos fiskekjøper er sikret gjennom lagets garantiordning som er spesifisert i regnskapets note 11. Flere kjøpere fikk, som forventet, problemer med å stille tilstrekkelig garantier og likviditet til innkjøpene i 2003, og kjøperne hadde samlet sett en svekket økonomisk kapasitet. Etter lagets oppfatning medvirket dette til mindre bearbeiding av råstoffet, økt videresalg av ubearbeidede produkter, og mindre mulighet til å opparbeide lagerbeholdning for senere salg.

Dessverre lykkes det ikke å få på plass en ønsket statlig garantiordning for industrien i 2003. Imidlertid fikk SND (Innovasjon Norge) på slutten av 2003 innvilget en garantiramme til dette formål for bruk i 2004, og gjennom et samarbeid med salgslagene er det lagt opp en plan for hvordan garantirammene skal anvendes.

Kapitalforvaltning

Styrets strategi for forvaltning av lagets overskuddslikviditet fungerer etter forventningene. Målsettingen er å plassere formue og overskuddslikviditet i henhold til en definert strategi for å oppnå så godt økonomisk resultat som mulig. Strategien gir retningslinjer til administrasjonen for hvordan lagets midler skal forvaltes, og spesielt har styret lagt vekt på moderat risiko med stor spredning i investeringene.

Eiendomsforvaltning

Drift av eiendommer gir positivt resultatbidrag. Laget eier eiendommene Stortorget 2 og 1. etasje i Sjøgata 41/43 i sentrum av Tromsø og Fiskergata 22 i Svolvær. I tillegg eier lagets datterselskap Fiskernes Hus AS forretningsbygget Sjøgata 39 i Tromsø, samt at laget eier ca. 55 prosent av ANS Sjøgata 41/43 og 25 prosent av Samvirkegården AS i Tromsø.

Disponering av årets resultat

Styret innstiller overfor representantskapet at av overskuddet for 2003 på kr 11.702.395 overføres kr 11.621.023 til annen egenkapital og kr 81.372 tilføres fond for vurderingsforskjeller.

DATTERSELSKAPER

Fiskernes Hus AS

Selskapet ble stiftet i 1996 og har som formål kjøpe, selge og drive utleie av fast eiendom samt annen virksomhet som naturlig faller inn under dette ved aksjekjøp eller på annen måte. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer. Selskapets aksjekapital er på 2,5 mill. kroner. Selskapet eier forretningseiendommen Sjøgata 39 i Tromsø. Regnskapet for 2003 viser et overskudd på 754 tusen kroner etter skatt. Dette er en resultatforbedring fra 2002.

Selskapet inngår i konsernregnskapet. Selskapets eiendom forvaltes av eksternt eiendomsselskap.

Marinvest AS

Selskapet ble stiftet i 1998 og har til formål å eie andeler eller aksjer i selskaper som driver forretningsvirksomhet innen fiskerisektoren og tilknyttet virksomhet til denne, for eksempel virksomhet innen eksport, markedsføring og rådgivning. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer i selskapet. Selskapet ble i 2003 tilført av laget 30 mill. kroner i ny egenkapital hvorav 10 mill. i ny aksjekapital. Aksjekapitalen i selskapet er på 36 mill. kroner, og egenkapitalen utgjorde ved årsskiftet 53 mill. kroner. Selskapets regnskap for 2003 viser et underskudd på 0,4 mill. kroner. I 2002 hadde selskapet et underskudd på 7 mill. kroner.

Selskapet inngår i konsernregnskapet. Marinvest AS har inngått administrasjonsavtale med Norges Råfisklag. Jan Magne Flaata ble i 2003 tilsatt som daglig leder og Per Swensson ble engasjert for ett år i et markedsutviklingsprosjekt.

ORGANISASJONSMESSIGE FORHOLD

Som følge av redusert omsetningsverdi, og derved fallende avgiftsinntekter, har Råfisklagets driftsresultat vært negativt de siste årene. Lagets driftskostnader, som i stor grad er personellrelatert, utvikler seg i takt med den generelle prisutviklingen.

Som følge av dette, startet organisasjonen i beretningsåret en prosess for å redusere lagets driftskostnader. Med bakgrunn i at lagets driftskostnader i stor grad er personellrelatert, måtte denne prosessen også inkludere tiltak for å redusere antall årsverk i laget.

Følgende tiltak ble iverksatt for å redusere antall årsverk i organisasjonen:

- Ingen ansettelser i stillinger som blir ledig ved naturlig avgang.
- Reduksjon i antall fullt bemannede regionkontorer fra fem til tre. Trondheims-kontoret ble underlagt Kristiansund-kontoret og Vardø-kontoret ble underlagt Tromsø.
- Refordeling av arbeidsoppgavene mellom kontorene for å oppnå en effektivisering og kvalitetsforbedring.

Samtidig iverksatte administrasjonen et prosjekt hvor alle ansatte kunne bidra med innspill om utviklings- og forbedringstiltak. Prosjektet ble gjennomført ved at alle ansatte ble delt inn i grupper som kom med forslag på hvordan Råfisklaget skulle organisere arbeidsfordelingen, og hvilke nye arbeidsoppgaver som burde prioriteres.

I tillegg ble det ført en løpende dialog med lagets fagorganisasjoner om de prosessene som skulle gjennomføres.

Av viktige endringer i oppgavefordelingen, ble all slutt-seddelhåndtering flyttet til Svolvær, mens det meste av kjøperoppfølginga ble flyttet til Tromsø-kontoret.

Ved en konsekvent praksis med ikke å foreta nyansettelser i ledige stillinger, klarte bedriften i 2003 å redusere antall årsverk fra 73,8 til 68,5.

ARBEIDSMILJØ

Det har i beretningsåret vært et arbeidsuhell som har medført rapportering til arbeidstilsynet. Dette oppsto da en av lagets kontrollører fikk en ryggskade etter et tungt løft. Saken er fulgt opp med gjennomgang av våre rutiner for opplæring av personell som kan komme ut for denne typen skader.

Arbeidsmiljøet i organisasjonen, oppfattes som godt.

Sykefraværet var i 2003 på 4,4 prosent. Dette er en viss oppgang fra 2002 da sykefraværet var på 3,6 prosent. Beretningsårets sykefravær ligger omtrent på gjennomsnittet for perioden 1995 til 2003. Det laveste sykefraværet disse årene, var i 1997 da fraværet var på 3,1 prosent, mens det høyeste var i 2001 med 5,9 prosent. Organisasjonens sykefravær påvirkes i stor grad av hvorvidt vi har langtidssykemeldte.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) består av to representanter fra de ansatte og to representanter fra ledelsen. Det er valgt verneombud ved alle kontorsteder, og hovedverneombud med virke fra Tromsø-kontoret. I beretningsåret, har en av de ansattes representant overtatt ledervervet i AMU, mens en fra ledelsen fungerer som sekretær.

Ved utgangen av beretningsåret, var det totalt 73 helt- og deltidsansatte i laget. De ansatte utførte totalt 68,5

årsverk. Dette er en nedgang med 5,3 årsverk fra forrige årsskifte.

Samarbeidet med de ansatte og deres organisasjoner, oppfattes som konstruktivt og godt.

Redegjørelse om likestilling

Det er en målsetting at Norges Råfisklag skal være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. Det vektlegges i praktisert personalpolitikk at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn.

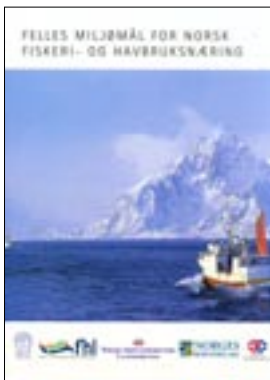
Av lagets 73 ansatte pr 31. desember 2003 var det 41 kvinner og 32 menn. Andelen kvinner i ledende stillinger var på ca 22 prosent. Gjennomsnittlig årslønn for menn var kr 369.098, mens den for kvinner var kr 269.673. Årsaken til at kvinnene har en gjennomsnittlig lavere lønn enn menn, har sammenheng med at det er færre kvinner i ledende stillinger. Arbeidstidsordninger, personaltilbud og lignende er det samme for kvinner som for menn.

Bedriften vil prioritere å øke andelen kvinner i ledende stillinger.

YTRE MILJØ

Konsernets selskaper forurenser ikke det ytre miljø ut over det som er normalt for kontorvirksomheter. Det ivaretas papirinnsamling ved alle lagets kontorer, noe som bidrar til en mer miljøriktig avfallshåndtering med gjenbruk av papiravfall.

I lagets kontorbygg i Tromsø og Svolvær, er det installert varmegjenvinningsanlegg som bidrar til å holde energiforbruket til oppvarming på et lavest mulig nivå.

Styret besluttet i 2003 å tiltre et dokument med felles miljømål for norsk fiskeri- og havbruksnæring. Laget var med i arbeidsgruppen som sto for utarbeidelsen av målene. Offentliggjøringen fant sted høsten 2003 og organisasjonene i næringa, herunder Råfisklaget, er nå i en fase hvor organisasjonstilpassede mål og tiltak implementeres og settes ut i livet. Dokumentene med miljømålene

kan fås tilsendt ved å kontakte Norges Råfisklag, alternativt kan de hentes ut via www.rafisklaget.no, søkeord "miljømål".

GODTGJØRELSER OG HONORARER

Godtgjørelse og honorar til representantskapet, styret, kontrollnemnda og administrerende direktør i Norges Råfisklag framgår av note 15 i regnskapet. Revisors honorar framgår også av samme note 15.

IVERKSETTELSE AV LANDINGSFORSKRIFT 1. JANUAR 2004

Forskrift om opplysningsplikt ved landing og omsetning av fisk, fastsatt av Fiskeridepartementet 22. januar 2003, med endring 25. juli 2003, med ikrafttredelse 1. januar 2004, var et ledd i sentrale myndigheters behov for hjemmelsgrunnlag for ansvar ved registrering av alle typer landinger av fisk m.v. i Norge og for norske fartøyers landinger i utlandet. Forskriften stiller krav til at en rekke tilleggsopplysninger skal føres på sluttseddel/landingseddel når fangst landes, noe som resulterte i at Norges Råfisklag måtte endre sine seddelformular for å imøtekomme kravene i forskriften. I og med at forskriften er landsomfattende, måtte tilpasningene gjøres felles for alle fiskesalgslag, noe Fiskeridirektoratet skulle følge opp. Dette arbeidet tok lang tid, og det var først i november 2003 at Norges Råfisklag kunne ta endelig stilling til om iverksettelse ville la seg gjøre innen fastsatt frist 1. januar 2004.

Endringene som følger av forskriften kan oppsummeres i følgende punkter:

1. Begrepet bryggeseddel faller bort, fisker skal fra 1. januar 2004 motta sluttseddel fra fiskekjøper ved hver leveranse.
2. Kjøper må fra 1. januar 2004 sende inn sluttsedlene til Norges Råfisklag fortløpende etter at seddel utstedes. Av praktiske årsaker er fristen av Norges Råfisklag satt til 24 timer etter mottak, eller til påfølgende virkedag når landing skjer like før helg/helligdag. Det er dermed ikke lenger anledning til å vente til slutten av uka med å sende inn sluttsedler.
3. Den gamle løsningen for elektronisk sluttseddel ble faset ut fra nevnte dato. Kjøperne måtte anskaffe ny løsning for elektronisk sluttseddel. Norges Råfisklag støttet kjøperne økonomisk ved anskaffelse av ny løsning.

Norges Råfisklag la vekt på å være fleksibel i innkjørfasen, slik at den nye forskriften skulle medføre minst mulig problemer for fiskerne og fiskeindustrien. Men likevel ble det nye regelverket møtt med stor grad av frustrasjon ute blant næringsaktørene. Laget har lagt ned mye arbeid for å få overgangen til å gå best mulig.

Fra 1. januar 2004 er det kun to typer seddelformular som vil være autorisert av Norges Råfisklag: Sluttseddel

og landingseddel. Bryggeseddelen og tidligere benyttede spesialsedler, så som brønnbåtseddel og kaisalg-seddel, erkjennes ugyldig og erstattes med sluttseddel.

UTSIKTER FOR 2004

Kvotene for torsk, sei og hyse har vist følgende utvikling de siste årene:

Tabell 3: Kvoteutvikling torsk, sei og hyse 2000-2004 (tusen tonn)

Fiskeslag	2000	2001	2002	2003	2004
Torsk	193	195	195	195	225
Sei, nord for 62° N	119	125	152	154	154
Hyse, nord for 62° N	33	51	51	57	72

Den norske andelen av torskekvoten ble for 2004 økt med 30.000 tonn i forhold til de tre foregående år. 7.000 tonn av kvoten ble imidlertid satt av til forskningsformål, med det resultat at den kvoten som fordeles på hvert enkelt fartøy er på 218.000 tonn.

Seikvoten ble uendret, mens hysekvoten økte med hele 14.000 tonn. Ser vi på hele perioden 2000-2003, har både seikvoten og hysekvoten økt relativt mye. Kvoteøkningene for torsk er svært positivt for fiskerne og industrien, mens det rent markedsmessig er utfordringer knyttet til den fortsatte økingen av hysekvoten. Dette har sammenheng med at hysekvotene har økt jevnt de siste årene både i Norge og de fleste andre land i Nord-Atlanteren.

Markedssituasjonen og utsiktene for vintersesongen var ved inngangen til 2004 noe bedre for torskeprodukter, stabilt lavt for seiprodukter og ytterligere negativ for hyseprodukter. Prisdøftelsene før jul 2003 førte til en øking i torskeprisene og en nedgang i hyseprisene. Utover januar bedret situasjonen seg ytterligere for torsk, bl.a. fordi valutasituasjonen bedret seg. Lagets arbeidsutvalg ba derfor om nye prisdrøftelser for torsk. Disse ble gjennomført ultimo januar, og førte til en ny øking i minsteprisene. Utviklingen fra vinteren 2003 til vinteren 2004 er dermed slik:

Tabell 4: Utvikling i minstepriser, vinter 1998 til 2004 (kroner og prosent)

Fiskeslag/sortering	Minstepriser vinter							Endring 2003-2004 i prosent
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	
Torsk over 2,5 kg	12,10	16,85	19,00	20,00	19,00	15,00	17,00	13,3
Torsk 1-2,5 kg	9,60	14,25	15,60	15,60	15,60	13,00	14,00	7,7
Hyse over 8 hg	6,70	11,25	12,60	14,30	14,30	11,00	7,50	-31,8
Sei over 2,3 kg	6,10	7,35	6,40	6,40	6,20	5,20	5,00	-3,8
Sei 1,2-2,3 kg	4,90	6,50	5,35	5,20	5,20	4,30	4,30	0,0

For fryste råreker til pilling er prisnivået på auksjonene noe høyere de første månedene i 2004 sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Dette har bl.a. sammenheng med en bedret konkurransesituasjon for industrien, men det store bildet er at rekemarkedet fortsatt er svært vanskelig pga. global overproduksjon.

Den noe mer positive situasjonen i markedene for torskeprodukter gjør at kjøpsvilligheten fra industrien er bedret. Det har i hele vinter blitt betalt en del merpriser utover minsteprisene. Dette understreker at situasjonen er bedret i forhold til 2003, da pris til fisker stort sett var lik minstepris. For hyse er imidlertid situasjonen motsatt. Her er markedsforholdene slik at mange kjøpere er motvillig til å inngå kjøpsavtaler med fiskerne.

Den generelle kjøpsinteressen og kjøpskapasiteten er fortsatt preget av dårlig likviditet hos mange kjøpere. Bankene har strammet til kredittene, og flere kjøpere har hatt og har problemer med å skaffe nok kapital til kjøp i sesongene.

Laget har vært pådriver i arbeidet med å få til avtale med Innovasjon Norge for å få etablert en ny garantiordning for fiskeindustrien, finansiert av midler bevilget av Stortinget. Avtalen med Innovasjon Norge ble undertegnet ultimo februar, og styret håper dette vil bedre situasjonen. Blant annet kan ordningen motvirke tendensen til stadig sterkere grad av råstoffeksport fra Norge, og dermed sikre at produksjonen skjer i vårt område.

Pr. uke 13 hadde vi følgende omsetning sammenlignet med omsetningen til samme tid de to foregående årene:

Tabell 5: Omsetning i kvantum pr. uke 13 i 2002, 2003 og 2004 (tonn rund vekt)

		Omsetning pr. uke 13		
		2002	2003	2004
Norske fartøyer:	Torsk/skrei:	93.200	101.400	107.500
	Sei:	23.800	25.700	22.100
	Hyse:	10.900	8.400	13.300
	Reker:	6.900	2.200	4.300
	All fangst:	149.700	151.000	161.700
Utenlandske fartøyer:	All fangst:	41.900	37.600	21.300
Total fangst norske og utenlandske:		191.600	188.600	183.000

Det er totalt sett et redusert kvantum fangst som er landet pr. uke 13 i 2004 sammenlignet med 2002 og 2003. Dette skyldes et betydelig redusert kvantum fra utenlandske fartøyer, en halvering i løpet av to år. Norske fartøyer har kompensert for dette og har stått for en økning i samme periode. Kvantumet torsk/skrei fra norske fartøyer er pr. uke 13 i 2004 mer enn 14.000 tonn høyere enn kvantumet til samme tid i 2002.

Verdien på fangstene pr. uke 13, for både norske og utenlandske fartøyer, ble redusert med hele 500 mill. kroner fra 2002 til 2003. Fiskerne opplevde et stort inntekstfall og måtte i 2003 ta en stor del av belastningen med vanskelige valutaforhold og markedsprisedgang. Pr. uke 13 i 2004 er denne utviklingen snudd, med en total verdøkning på 100 mill. kroner - 270 mill. kroner økning isolert for norske fiskere. Dette tilskrives i stor grad økte markedspriser.

Tromsø, 31. desember 2003
1. april 2004

Roger Hurthi

Robert Hansen
Styreformann

Trygve Myrvang
Adm. direktør

Hilmar Blikø
Nestformann

Idar Gustad

Rita N. West

Kurt Ludvigsen

Jan Andersen

Einar Frismo

Ole G. Koch

Steinar M. Friis

Thor Wold

Willy Godtliebsen
Ansattes representant

Ola Helge Holmøy

Johnny Caspersen

RESULTATREGNSKAP 2003

(Alle tall i hele tusen)

Konsern		Noter	Norges Råfisklag	
2002	2003		2003	2002
DRIFTSINNEKTER				
5 791 723	4 352 234	2	4 352 234	5 791 723
5 734 404	4 308 120		4 308 120	5 734 404
DRIFTSKOSTNADER				
57 320	44 115	2	44 115	57 320
9 944	8 942		5 442	6 290
4 820	5 372		5 222	5 300
72 084	58 429		54 779	68 910
DRIFTSKOSTNADER				
27 302	28 533	4, 15	28 121	27 302
37 777	36 933	9, 15	35 551	36 933
9 189	6 386	3	6 386	9 189
5 145	5 029	10	4 036	4 110
79 414	76 882		74 095	77 534
-7 329	-18 453		-19 316	-8 624
FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER				
0	0	6	113	-7 985
-2 627	2 141	6	499	608
954	1 073		843	733
29 407	22 036		21 487	29 283
-2 483	6 442		6 162	-3 676
-14 525	7 191	5	9 339	-8 556
-2 480	-1 933		-1 099	-1 188
8 245	36 951		37 345	9 218
916	18 498		18 029	594
-4 545	-6 516	1	-6 326	-4 223
-3 629	11 982		11 702	-3 629
OVERFØRINGER				
			81	-5 444
			11 621	1 815

BALANSE PR 31. DESEMBER 2003

Konsern			Norges Råfisklag		
2002	2003		2003	2002	
		EIENDELER			
		Anleggsmidler			
5 910	3 426	Utsatt skattefordel	1	3 053	5 573
41 720	38 751	Eiendommer, bygninger	10	16 838	18 814
7 642	6 791	Inventar, maskiner etc	10	6 791	7 642
0	0	Investeringer i datterselskap	6	52 959	22 565
2 940	5 477	Investeringer i andre tilknyttede selskap	6	2 897	1 892
13 378	17 244	Aksjer og andeler	7	1 277	1 677
17 089	18 036	Pensjonsmidler	4	18 036	17 089
39 056	36 588	Langsiktige fordringer	9,13,15	43 739	46 399
127 735	126 312	Sum anleggsmidler		145 588	121 650
		Omløpsmidler			
132 761	126 062	Tilgode fiskekjøpere	11	126 062	132 761
33 039	20 594	Andre kortsiktige fordringer	9	20 722	33 564
28 684	44 488	Aksjer, grunnfondsbevis	5	44 488	28 684
101 059	128 184	Obligasjoner og fond	5	128 184	101 059
102 888	62 752	Betalingsmidler	8	28 444	92 454
398 432	382 080	Sum omløpsmidler		347 899	388 523
526 167	508 392	SUM EIENDELER		493 487	510 173
		EGENKAPITAL & GJELD			
		Egenkapital			
		Innskutt egenkapital			
		Andelskapital		10	10
		Opptjent egenkapital			
1 291	1 604	Fond for vurderingsforskjeller		351	270
397 489	409 159	Annen egenkapital		410 402	398 501
398 781	410 763	Sum egenkapital	14	410 763	398 781
		Langsiktig gjeld			
15 341	14 321	Pantelån	12	0	0
7 373	7 431	Annen langsiktig gjeld	16	7 431	7 373
22 714	21 752	Sum langsiktig gjeld		7 431	7 373
		Kortsiktig gjeld			
34 392	17 421	Skyldig fiskere		17 421	34 392
7 003	3 702	Betalbar skatt	1	3 581	6 770
24 721	25 980	Skyldig offentlige avgifter		25 980	24 721
38 556	28 774	Annen kortsiktig gjeld		28 311	38 136
104 672	75 877	Sum kortsiktig gjeld		75 293	104 019
526 167	508 392	SUM EGENKAPITAL & GJELD		493 487	510 173
12 631	12 096	Garantistillelser	12	12 096	12 631
15 341	14 321	Pantstillelser	12		

Tromsø, 31. desember 2003

1. april 2004

Roger Hurthi

Robert Hansen
Styreformann

Trygve Myrvang
Adm. direktør

Hilmar Blika
Nestformann

Idar Gustad

Rita N. West

Kurt Ludvigsen

Jan Andersen

Einar Frismo

Ole G. Koch

Steinar M. Friis

Thor Wold

Willy Godtlielsen
Ansattes representant

Ola Helge Holmøy

Johnny Caspersen

Generelt

Regnskapet er avlagt i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk. Norges Råfisklag eier 100% av aksjene i Fiskernes Hus AS og Marininvest AS som sammen med Norges Råfisklag utgjør konsernregnskapet.

Klassifiseringsprinsipper.

Fordringer og gjeld knyttet til oppgjør gjennom Norges Råfisklag klassifiseres som omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Fordringer og gjeld som ikke er knyttet til oppgjør gjennom Norges Råfisklag klassifiseres som omløpsmidler og kortsiktig gjeld dersom de forfaller til betaling innen ett år eller er lett omsettelige. Som ekstraordinære inntekter og kostnader føres vesentlige inntekter og kostnader av uvanlig art og som ikke kan forventes å opptre regelmessig.

Driftsinntekter

Norges Råfisklag presenterer omsetning som første linje i resultatregnskapet. Omsetningen er totalt ilandbrakt førstehåndsverdi på fisk, skalldyr, bløtdyr, akkar, småkval og biprodukter av disse.

Eierandeler i andre selskap

Norges Råfisklag eier ca 55% av andelene i ANS Sjøgata 41/43, og 46,7% av andelene i Fiskeribladet. Disse eierandelene blir sammen med datterselskapene Marininvest AS og Fiskernes Hus AS, presentert som netto andel av egenkapital (egenkapitalmetoden). Andre andeler og aksjer er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi pr 31.12.

Obligasjoner, sertifikater og aksjer

Kortsiktige plasseringer klassifiseres som omløpsmidler. Markedsbaserte verdipapirer er vurdert til markedsverdi pr 31.12, mens andre verdipapirer er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og markedsverdi pr 31.12. Ved vurdering av eventuell nedskrivning av andre verdipapirer er hele porteføljen lagt til grunn. Plasseringer i utenlandsk valuta er omregnet etter den laveste av transaksjonskurs og kurs pr 31.12. Urealisert tap kostnadsføres, mens urealisert gevinst inntektsføres bare i den utstrekning den medgår til å dekke urealisert tap i samme valuta.

Pensjonsforpliktelser

Norges Råfisklag dekker i hovedsak sine pensjonsforpliktelser via kollektive pensjonsordninger i Norges Råfisklags pensjonskasse. For valgte organer er pensjonsordningene sikret i livforsikringsselskap. Disse pensjonsordninger omfatter i alt 163 pensjoner, herav er 95 personer yrkesaktive. Pensjonsordningene er behandlet som ytelsesplaner. Dette innebærer at Norges Råfisklag har forpliktet seg til å utbetale pensjoner etter en nærmere avtalt størrelse. Pensjonsforpliktelser er vurdert til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som er opptjent på balansedagen. Pensjonsmidler er vurdert til markedsverdi. Hvilke forutsetninger disse beregningene bygger på fremgår av note 4.

Pensjonsmidler som kan sannsynliggjøres til bruk til dekning av fremtidige pensjonsforpliktelser, er oppført som en eiendel i lagets balanse.

Varige driftsmidler og avskrivninger

Varige driftsmidler vurderes til historisk kost etter fradrag for bedriftsøkonomiske avskrivninger. Bedriftsøkonomiske avskrivninger er beregnet på grunnlag av kostpris og fordelt lineært over antatt økonomisk levetid.

Kontantstrømsoppstilling

Kontantstrømsoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metode i henhold til foreløpig norsk regnskapsstandard.

NOTE 1 SKATTER

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon over forskjellen mellom det regnskapsmessige resultat før skattekostnad og årets skattegrunnlag.

	Norges Råfisklag	
	2003	2002
Resultat før skattekostnad	18 029	594
Permanente forskjeller	-9 040	12 362
Endring i midlertidige forskjeller	-37	264
Resultatandel TS/DS	612	7 644
Årets skattegrunnlag	9 564	20 865
Årets betalbare inntektsskatt 28 %	2 678	5 842
Godtgjørelse for mottatt aksjeutbytte	-236	-205
Årets formueskatt 0,3 %	1 139	1 133
Årets betalbare skatt	3 581	6 770

Utsatt skatt

Utsatt skatt eller skattefordel pr 31.12.03 er beregnet på grunnlag av forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Negative midlertidige forskjeller og positive midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført.

	Norges Råfisklag	
	2003	2002
Omløpsmidler	-610	-610
Anleggsmidler	-21 495	-20 585
Andre forskjeller	18 036	17 089
Sum midlertidige forskjeller som påvirker betalbar skatt	-4 069	-4 106
Forskjeller knyttet til verdipapirer	-6 835	-15 796
Sum midlertidige forskjeller	-10 904	-19 902
Utsatt skattefordel	-3 053	-5 573
Anvendt skattesats	28 %	

Skattekostnad	Norges Råfisklag
Årets betalbare skatt	3 581
For lite avsatt skatt tidligere år	226
Økning utsatt skattefordel	2 519
Årets skattekostnad	6 326

NOTE 2 LAGSAVGIFT

Driftsinntektene består av lagsavgift, leieinntekter og andre driftsinntekter. Lagsavgiften har for inntektsåret 2003 vært på 44,1 millioner og avgiftssatsene har vært som følger:

	1.1-31.12
Fersk råfisk, skalldyr, bløtdyr etc.	1,17 %
Ombordfrost fisk, ombordfryste skalldyr	0,90 %
Tilvirket vare	0,90 %
Ombordtilvirkede, frysede produkter i konsumpakning	0,45 %

Omsetningen har i 2003 vært på 4.352 millioner. Det har vært både utenlandske og norske landinger, og omsetningen samt inntektene fra denne omsetningen fordeler seg slik:

	Norge	Utland
Omsetning	3 339 181	1 013 053
Lagsavgift:		
Fersk råfisk, skalldyr, bløtdyr etc.	27 459	545
Ombordfrost fisk/skalldyr, tilvirket vare	8 741	5 549
Ombordtilvirkede, frysede produkter i konsumpakning	246	1 574
Sum lagsavgift	36 446	7 669

Omsetningen er fordelt på følgende anvendelser:

	2003	2002
Fisk til fersk anvendelse	849 716	814 443
Fisk til frys	1 604 052	2 345 854
Fisk til henging	282 049	402 550
Fisk til salting	909 607	1 410 261
Diverse	102 478	156 960
Skalldyr	604 333	661 656
Sum omsetning	4 352 234	5 791 723

NOTE 3 BEVILGNINGER

Bevilgninger og bidrag gis av Norges Råfisklag til ulike formål. Fordelte midler benyttes i stor grad til støtte for lokale tiltak til fordel for fiskeribefolkningen, og kan ha stor nytte for bosettingsmønsteret. Dette gjelder spesielt støtte til velferd-, service- og mottaksstasjoner i lagets distrikt. Det gis også støtte til allmenne og kulturelle formål. Videre er laget delaktig i prosjekter til å markedsføre fiskeprodukter samt utvikling innenfor næringen. Det gis også støtte til humanitære organisasjoner samt studiestøtte som relateres til næringen. Herunder følger en oversikt over bidrag og bevilgninger gitt av ulike utvalg til disse formål.

	2003	2002
Representantskapets bevilgninger	0	1 710
Styrets bevilgninger	3 933	5 491
Markedsutvalgets bevilgninger	2 454	1 988
Sum bevilgninger	6 386	9 189

NOTE 4 PENSJONSKOSTNADER OG NETTO PENSJONSMIDLER

Netto pensjonsmidler	2003	2002
Verdi av pensjonsmidler	56 521	57 719
Nåverdi av pensjonsforpliktelser	-64 227	-58 343
Utsatt resultatføring av estimatavvik	25 742	17 714
Netto pensjonsmidler oppført i lagets balanse	18 036	17 089

Estimatavvik resultatføres over pensjonsordningenes gjennomsnittlige opptjeningsstid.

Sammensetning av årets pensjonskostnad	2003	2002
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	2 280	1 872
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	3 707	3 885
Forventet avkastning av pensjonsmidler	-3 909	-4 721
Årets pensjonskostnad	2 078	1 036

Forutsetninger som er lagt til grunn for beregningen	2003	2002
Avkastning av pensjonsmidlene	7,0 %	8,0 %
Diskonteringsrente	6,0 %	7,0 %
Årlig lønnsvekst	3,3 %	3,3 %
Årlig G-regulering	3,3 %	3,3 %
Regulering av løpende pensjoner	3,3 %	3,3 %

NOTE 5 MARKEDSBASERTE AKSJER OG ANDRE OMLØPSMIDDELAKSJER

Markedsbaserte aksjer

Selskaps navn:	Ant. aksjer	Pålydende	Kostpris	Bokf.verdi
Norske skogindustrier	5 000	500	692	648
Pan Fish	1 714 130	2 500	2 571	86
Tomra Systems ASA	10 000	1 000	393	407
Tandberg	15 000	1 500	755	734
Telenor	15 000	1 500	637	651
Catch Comm	22 000	506	506	
Sparebank 1 N-N forvaltning	4 220	5 170		
Sum aksjer	9 774	8 201		
Selskaps navn:	Ant. aksjer	Pålydende	Kostpris	Bokf.verdi
Pluss aksje	577	1 000	865	
Omega AMS	2 121	1 000	906	
Terra Total	2 550	2 800	3 101	
Nordea-forvaltning (aksjefond)		9 320	10 405	
Sparebank 1 N-N forvaltning (aksjefond)		2 328	2 726	
Danske Capital Norge		13 998	12 196	
Sum aksjefond		30 446	30 198	
Sum markedsbaserte aksjer	40 219	38 399		

Andre aksjer/grunnfondsbevis

TFDS	22500	45	3 134	3 134
Sparebanken Nord-Norge	28700	2 870	2 954	2 954
Sum andre aksjer			6 089	6 089
Sum omløpsaksjer / grunnfondsbevis			46 308	44 488

Obligasjoner

Det er ingen forskjell mellom konsernregnskapet og selskapsregnskapet vedrørende obligasjoner, obligasjonsfond og pengemarkedsfond.

Selskaps navn:	Rente	Pålydende	Kostpris	Bokf.verdi
DNO FRN	10,89 %	5 000	5 000	5 018
Pan Fish	8,57 %	2 571	2 571	386
Sparebank 1 Nord-Norge forvaltning		17 000	17 134	17 274
Danske Capital Norge		29 840	32 313	32 522
Sum obligasjoner			57 019	55 199

Obligasjonsfond	Andeler	Kostpris	Bokf.verdi
T.RP Global High Yield		1 410	1 337
Skandia Life Norge		500	513
Pluss rente	1 942	2 115	2 152
Terra Sparebank	2 833	2 828	2 841
Nordea-forvaltning		41 165	39 706
Sum obligasjonsfond		48 018	46 550

Pengemarkedsfond	Antall	Kostpris	Bokf.verdi
Nordea-Likviditet	14 122	14 679	14 179
Terra pengemarkedsfond	5 347	5 348	5 357
Sparebank 1 Nord-Norge Likviditet	597	1 536	1 559
Firstnordic Norsk Likviditet II	5 074	5 573	5 340
Sum pengemarkedsfond		27 136	26 435

Sum obligasjoner og fond 132 173 128 184

Det er inntektsført 9.339 på disse verdipapirene. Beløpet fremkommer slik:

Inntektsført forrige års nedskrivning aksjer	10 497
Kostnadsført verdireduksjon utover kostpris for 2003	-1 820
Inntektsført forrige års verdijustering obligasjoner/-fond/pengemarkedsfond	4 652
Kostnadsført verdireduksjon utover bokført verdi for 2003	-3 989
Sum	9 339

NOTE 6 INVESTERINGER I DATTERSELSKAP OG TILKNYTTETE SELSKAP

Egenkapitalmetoden benyttes ved vurdering av andelen til Norges Råfisklag i datterselskap og tilknyttede selskap.

Konsern				Norges Råfisklag							
Ek-and.1.1	Res.and.	Utbytte	Ek 31.12	Selskap	Kostpris	EK-and. 1.1	Res.andel	Utbytte	Kjøp	EK-and 3112	Eierandel
				Datterselskap							
				Fiskernes Hus AS	2 500	1 296	639	0	0	1 935	100,0 %
				Marinvest AS	56 000	21 270	-526	0	30 280	51 024	100,0 %
				Sum datterselskap	58 500	22 565	113	0	30 280	52 959	
				Tilknyttede selskap							
422	81	0	504	Fiskeribladet AL		422	81	0	0	504	46,7 %
2 141	231	0	2 373	Kirkenesterminalen							
-1 093	1 301	0	207	Norfra AS							25,0 %
1 470	417	-568	2 393	ANS Sjøgata 41/43		1 470	417	-568	1 075	2 393	55,9 %
2 940	2 031	-568	5 477	Sum tilknyttede selskap		1 892	499	-568	1 075	2 897	

NOTE 7 ANDRE ANLEGGSMIDDELAKSJER

Konsern					Norges Råfisklag					
Antall aksjer	Pålydende	Kostpris	Bokf. verdi	Selskapets navn:	Antall aksjer	Pålydende	Kostpris	Bokf. verdi	Eierand.	
2 500	250	1000	1 000	Sinas AS	2500	250	1 000	1 000	2,9 %	
30	150	150	150	Samvirkegården AS	30	150	150	150	25,0 %	
116	116	108	108	Nordnorsk Vekst AS	116	116	108	108		
132	412	412	412	Terminalbygget Storfjord AS						
458	92	376	376	Vadsø Fryselager AS						
100	100	100	100	Værøy Fryselager AS						
1 579	1 579	3000	0	Maritex AS						
2 500	2 750	2750	2 750	Marin Vekst AS						
950	950	950	824	Kristiansund Fryseri AS						
20	100	100	100	Båtsfjord Sentralfryselager AS						
841	841	859	859	Hammerfest Fryseri AS						
430	43	753	753	Dualog AS						
5 166	5	310	0	Fishmarked International AS						
1 000	1 000	1000	1 000	Brødrene Hveding						
815 547	816	5000	751	Aquarius Sea Products AS						
558	558	558	0	Vikan Fryselager AS						
367	367	4744	4 744	Stella Polaris AS						
18 000	180	900	900	Lofotprodukt AS						
1 000	1 000	1009	1 009	Aafjord Seafood AS						
350	350	700	700	Storfjord Torsk AS						
			543	Helgelandstorsk AS						
			427	Diverse andre selskap			280	19		
		25 749	17 244				1 538	1 277		

NOTE 8 BUNDNE MIDLER

Av de likvide midler er følgende bundet:	2003	2002
Bundet skattetrekk	1 399	1 342
Sum bundne midler	1 399	1 342

Norges Råfisklag har en trekkrettighet hos Fokus Bank for inntil 150 millioner som kan benyttes i tidsrom hvor likviditeten i laget er anstrengt.

NOTE 9 TAP PÅ FORDRINGER / UTLÅN

Fordringer og utlån er vurdert til antatt virkelig verdi. Tapsføringen fremkommer slik:

Konsern			Norges Råfisklag		
Avsetning 01-01-03	Avsetning 31-12-03	Endring	Avsetning 01-01-03	Avsetning 31-12-03	Endring
610	610	o Tap på kortsiktige fordringer	610	610	o
8 906	8 906	o Tap på utlån	8 906	8 906	o
		29 Konstaterte tap			29
		29 Netto tapsført i 2003			29

NOTE 10 INVENTAR, MASKINER OG EIENDOMMER

Konsern			Norges Råfisklag		
Driftsløsøre	Eiendommer inkl.tomter		Driftsløsøre	Eiendommer inkl.tomter	
25 783	79 720	Kostpris pr 1.1.2003	25 783	50 171	
1 209	o	Tilgang 2003	1 209	o	
o	o	Avgang 2003	o	o	
26 992	79 720	Kostpris pr 31.12.03	26 992	50 171	
20 201	40 970	Akkumulerte avskrivninger	20 201	33 333	
6 791	38 751	Bokført verdi 31.12.03	6 791	16 838	
2 060	2 969	Årets ordinære avskrivninger	2 060	1 976	
10 -30%	4 - 8%	Ordinære avskrivninger i %	10 -30%	4 - 8%	

Eiendommer inklusive tomter er forretningseiendommer hvor fremkommet bokført verdi er anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle påkostninger. Levetid er beregnet til 25 år for anskaffelser og avskrives med 4% lineære avskrivninger.

Ansk.kost	Akk.avskr.	Påkostning	Bokf.verdi	Forretningseiendom	Ansk.kost	Akk.avskr.	Påkostning	Bokf.verdi
21 195	15 521	o	5 673	Stortorget 2, Tromsø	21 195	15 521	o	5 673
5 964	3 302	o	2 662	Sjøgata 41/43, Tromsø	5 964	3 302	o	2 662
29 549	7 636	o	21 913	Sjøgata 39, Tromsø				
22 566	14 510	o	8 056	Kårbøgt.10, Svolvær	22 566	14 510	o	8 056
79 273	40 970	o	38 304	Forretningseiendom	49 724	33 333	o	16 390

Fritidseiendom							
334	o	o	334 Hytteeiendom, Tromsø	334	o	o	334
113	o	o	113 Diverse tomter	113	o	o	113
447	o	o	447 Fritidseiendom	447	o	o	447
79 720	40 970	o	38 751 Eiendommer	50 171	33 333	o	16 838

Investering og salg av driftsmidler de siste 5 år:

Konsern				År:	Norges Råfisklag			
Driftsløsøre		Eiendommer			Driftsløsøre		Eiendommer	
Kjøp	Salg	Kjøp	Salg		Kjøp	Salg	Kjøp	Salg
1 867	0	1 004	0	1999	1 867	0	513	0
2 493	315	2 672	0	2000	2 493	315	2 141	0
3 780	780	3 216	0	2001	3 780	780	1 216	0
3 795	294	3 293	0	2002	3 795	294	1 221	0
1 209	0	0	0	2003	1 209	0	0	0

NOTE 11 TILGODE FISKEKJØPERE

Garantifondene	2003	2002
Depositum fra kjøperne	73 424	74 453
Felles garantifond	42 874	48 490
Sum garantifond	116 298	122 942

Garantifondet administreres av Norges Råfisklag, og er etablert som sikkerhet for oppgjør fra fiskekjøperne hvor avkastning av midlene tilfaller fondet. Avkastning av inntående depositum tilfaller fiskekjøperne. Utover garantifondene er det i tillegg stilt individuelle bankgarantier eller annen sikkerhet.

NOTE 12 PANTSTILLELSER/ GARANTISTILLELSER

Av konsernets gjeld er 14.321 sikret ved pant. Bokført verdi pr 31.12 av de eiendelene som er stillet som sikkerhet er 21.913. Norges Råfisklag har stillet garanti for følgende:

Pantelån i Fiskernes Hus AS	5 000
Solidaransvarsgaranti overfor deltakerne i ANS Sjøgata 41/43	5 740
Garanti på vegne av Norges Småkvalfangerlag	313
Garanti for lån til Fiskeribladet AL	500
Garanti overfor Marininvest AS	500
Garanti for husleie	44
Sum garantistillelser	12 096

NOTE 13 KONSERNMELLOMVÆRENDE

Det er gitt en trekkrettighet til Fiskernes Hus AS. Ved utgangen av året var det benyttet 6,8 millioner av denne uten renter. Det beregnes renter på benyttet del av trekkrettigheten, og for 2003 var rentesatsen 5,15%.

Følgende oppstilling viser mellomværende også mot tilknyttede selskap. Beløpene er i de respektive regnskaper bokført som omløpsmidler og utlån under anleggsmidler.

	2003	2002
ANS Sjøgata 41/43	0	168
Fiskernes Hus AS	7 150	7 349
Marinvest AS	139	548
Sum tilgode Norges Råfisklag	7 290	8 064

NOTE 14 EGENKAPITAL

Egenkapitalen i laget består av innbetalt andelskapital på 10 tusen og resten opptjent egenkapital. Det er utstedt andelsbrev på fylkesfiskarlagene, Norges Kystfiskarlag, Norsk Sjømannsforbund samt Fiskebåtredernes Forbund basert på medlemstall i organisasjonene. De har andeler for hhv 5, 0,5, 1,5 og 3 tusen. Medlemstall i organisasjonene kan variere, og andelskapitalen varierer da tilsvarende. Følgende oppstilling viser spesifikasjon over egenkapitalen samt egenkapitalendringer.

	Andelskapital	FFV	Annen EK	Sum EK
Andelskapital (20 à 500)	10			10
Fond for vurderingsforskjeller		270		270
Annen egenkapital			398 501	398 501
Egenkapital 01.01.2003	10	270	398 501	398 781
Tap konserninternt salg aksjer			280	280
Årets resultat		81	11 621	11 702
Egenkapital 31.12.2003	10	351	410 402	410 763

Fond for vurderingsforskjeller fremkommer slik:

	01-01-03	31-12-03
Fiskeribladet AL	270	351
Sum	270	351

NOTE 15 GODTGJØRELSER OG UTLÅN

Norges Råfisklag hadde ved utgangen av inntektsåret 72 ansatte fordelt på 69,1 årsverk. Lønnskostnadene i laget kan spesifiseres som herunder:

Konsern			Norges Råfisklag	
2002	2003		2003	2002
24 243	24 906	Lønnskostnader	24 533	24 243
1 907	1 503	Arbeidsgiveravgift	1 503	1 907
1 036	2 117	Pensjonskostnader	2 078	1 036
116	7	Øvrige personalkostnader	7	116
27 302	28 533	Sum lønnskostnader	28 121	27 302

Godtgjørelser gitt til administrerende direktør, valgte organ og revisjon har for 2003 vært som følger

	Lønn/ Honorar	Pensjons- kostnad	Annen godtgjør.
Administrerende direktør	779		11
Styrehonorar	1 743	88	101
Kontrollnemndas honorar	193	6	24
Ekstern revisjon			246
- konsulenttjenester			64

Norges Råfisklag yter lån til lagets ansatte. Det er en forutsetning at lånet benyttes til boligformål og maksi-

malt lånebeløp er 100% av lånetakst og ikke høyere enn 1.200.000 pr ansatt. Avdragstiden kan avtales individuelt, men kan ikke være lengre enn 25 år. Det forlanges pant i fast eiendom og rentebetingelsene er de samme for alle ansatte.

For 2003 var gjeldende rentesats 6,5% p.a. fram til 30.06.2003 og 3,5% fra 01.07.2003 til 31.12.2003. Herunder følger en spesifikasjon over saldo på utlån.

	Antall	Gjenstående løpetid	Saldo
Administrerende direktør	1	11,5 år	575
Øvrige ansatte	50		25 976
Sum utlån ansatte			26 551

NOTE 16 LANGSIKTIG GJELD

Langsiktig gjeld er inntrukne midler av overtredelser av saltvannsfiskelovens og råfisklovens bestemmelser. Dette er lagets prisreguleringsfond, og beløpet fremkommer som betalte inntrukne midler, mens ubetalte inntrukne midler ikke fremkommer i posten. Midlene administreres av laget, og benyttes til å dekke kostnader ved kontrollaktivitet samt til prisutjevning og pristilskudd i henhold til forskriftene. Regnskap over fondet rapporteres årlig til Fiskeridepartementet.

Kontantstrømanalyse

Alle tall i hele tusen

Konsern			Norges Råfisklag	
2002	2003		2003	2002
		Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
3 797 161	3 058 914	Innbetalinger fra fiskekjøpere knyttet til oppgjør gjennom laget	3 058 914	3 797 161
30 170	22 764	Innbetalinger av renter fra plasseringer i verdipapirer, bankinnskudd, mv.	21 904	29 550
30 979	-33 589	Inn-/utbetalinger(-) knyttet til kortsikige plasseringer i aksjer og obligasjoner	-33 589	30 979
10 115	8 842	Innbetalinger fra utleie av fast eiendom	5 442	6 290
-2 722	7 236	Inn-/utbetalinger(-) knyttet til kurstap og utbytte	7 006	-2 944
-3 598 981	-2 901 061	Utbetalinger til fiskere knyttet til oppgjør gjennom laget	-2 901 061	-3 598 981
-149 755	-122 309	Utbetalinger av produktavgift og pensjonstrekk	-122 309	-149 755
-52 334	-27 255	Utbetalinger knyttet til andre driftskostnader	-25 403	-49 117
-27 440	-29 613	Utbetalinger av lønn, pensjoner, arbeidsgiveravgift, skattetrekk mv	-29 201	-27 440
-10 186	-7 212	Utbetalinger av skatter	-6 996	-10 089
-8 197	-8 295	Utbetalinger knyttet til bidrag og bevilgninger	-8 295	-8 197
-1 188	-1 108	Utbetalinger knyttet til renter og bankomkostninger	-1 099	-1 188
17 623	-32 687	Sum inn-/utbetalinger(-) knyttet til operasjonelle aktiviteter	-34 687	16 270
		Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
-3 665	2 632	Inn-/utbetalinger(-) knyttet til langsiktige investeringer i obligasjoner / utlån	2 632	-3 665
-5 067	-1 209	Utbetalinger knyttet til investeringer i inventar, maskiner etc	-1 209	-4 909
-3 793	-6 938	Inn-/utbetalinger(-) knyttet til langsiktige investeringer i aksjer og andeler	-30 804	229
-12 525	-5 515	Sum utbetalinger knyttet til investeringsaktiviteter	-29 381	-8 345
		Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
2 401	-963	Inn-/utbetalinger(-) knyttet til langsiktig gjeld	58	3 601
-1 953	-1 253	Utbetalinger av renter knyttet til pantelån	0	0
448	-2 215	Sum inn-/utbetalinger(-) knyttet til finansieringsaktiviteter	58	3 601
5 546	-40 137	Netto endring i betalingsmidler	-64 010	11 526
97 342	102 889	Beholdning av betalingsmidler 01.01	92 454	80 928
102 889	62 752	Beholdning av betalingsmidler 31.12	28 444	92 454
		Avstemming av kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
18 427		Resultat før skatter	18 029	
-7 212		Periodens betalte skatter	-6 996	
2 148		Gevinst/tap ved salg av aksjer og andre anleggsmidler	280	
5 029		Ordinære avskrivninger	4 036	
-1 837		Resultatandel datterselskap og tilknyttet selskap	-195	
19 012		Økning kortsiktige fordringer	19 542	
-25 448		Reduksjon i kortsiktig gjeld	-25 537	
-42 929		Reduksjon i kapitalbinding i kortsiktige verdipapirer	-42 929	
-946		Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	-946	
29		Tap på fordringer	29	
1 041		Rentekostnader pantelån klassifisert under finansieringsaktiviteter	0	
-32 687		Sum innbetalinger fra operasjonelle aktiviteter	-34 687	

PricewaterhouseCoopers DA
Postboks 6128
9291 Tromsø
Telefon 02316
Telefaks

Til representantskapet i Norges Råfisklag

Revisjonsberetning for 2003

Vi har revidert årsregnskapet for Norges Råfisklag for regnskapsåret 2003, som viser et overskudd på kr 11,702 millioner for morselskapet og et overskudd på kr 11,982 millioner for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, noteopplysninger og konsernregnskap. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og norsk god revisjonsskikk. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for selskapets og konsernets økonomiske stilling 31. desember 2003 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med norsk god regnskapsskikk
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med norsk lov og god regnskapsskikk
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Tromsø, 2. april 2004

PricewaterhouseCoopers DA

Frode Kristian Dagnelsen

Statsautorisert revisor

Kontrollnemndas beretning

I beretningsåret 2003 har kontrollnemnda gjennomført nødvendige kontroller i henhold til instruks og egen vurdering. Det er gjennomført besøk og kontroller ved lagets hovedkontor og regionkontorene.

Kontrollnemnda har gjennomgått saksdokumenter og protokoller fra styret og arbeidsutvalget (AU). Styrets beretning for 2003 er gjennomgått. Nemnda har ikke funnet at noen av de aktuelle organer har fattet vedtak eller foretatt disposisjoner som er i strid med lagets vedtekter, forretningsregler eller vedtak fattet av representantskapet. Det er derimot påpekt overfor styret at representantskapets vedtak om at minstepris på hyse skal fastsettes ut fra hvilket redskap den er fanget med, ikke er fulgt opp.

Nemnda har gjennomført statusmøter med Råfisklagets sentrale ledelse og regionsjefene. I tillegg er det gjennomført statusmøter vedrørende lagets heleide dat-

terselskaper Fiskernes Hus AS og Marininvest AS. Det er også lagt vekt på å opprettholde en god dialog med de ansatte på det enkelte arbeidssted.

Etter det nemnda har erfart har både styret og lagets administrasjon utført et tilfredsstillende arbeid for fiskerne som omsetter sine fangster i Norges Råfisklags distrikt.

Andelslag/bygg hvor laget er eier eller medeier:

Administrasjonsbygget Svolvær og Sjøgt. 41/43, Stortorget Tromsø.

Ingen merknader.

Heleide datterselskaper:

Fiskernes Hus AS

Ingen merknader.

Marinvest AS

Ingen merknader.

Tromsø 20. april 2004

Leif Johansen

Stig Myhre

Formann

Johnny Ingebrigtsen

Torsk/skrei	36	Taskekrabbe.....	50
Hyse.....	42	Kvitlaks.....	51
Sei.....	43	Vågekval	52
Reker.....	45	Steinbit.....	53
Blåkveite.....	47	Kamskjell	53
Kongekrabbe.....	47	Hjerteskjell	54
Lange.....	48	Pigghå	54
Uer.....	49	Rognkjeks	54
Brosme	49	Biprodukter.....	55
Breiflabb.....	50		

HOVEDTALL FOR OMSETNING

Førstehåndsomsetningen av fangster i Norges Råfisklags distrikt, fra norske og utenlandske fartøyer, hadde i 2003 en samlet verdi på 4.352 mill. kroner. Dette er en nedgang med 1.440 mill. kroner eller ca. 25 prosent sammenlignet med 2002. Totalverdien er den laveste siden 1994, når verditallene korrigeres for inflasjon.

Tabell 6: Total omsetningsverdi, prosentfordelt på norske og utenlandske fartøyer 1999-2003

År	1999	2000	2001	2002	2003
Total verdi (mill. kroner)*	6.560	6.210	6.280	5.790	4.350
Norske fartøyer (%)	71	66	67	69	77
Utenlandske fartøyer (%)	29	34	33	31	23

*) Verditalle er ikke inflasjonskorrigert.

I 2003 ble det landet totalt 523.000 tonn (rund vekt) fangst i lagets distrikt. Dette er en nedgang med 62.000 tonn sammenlignet med 2002. Utenlandske fartøyer sto i 2003 for 107.000 tonn av dette. Sammenlignet med 2002 innebærer dette en nedgang fra utenlandske fartøyer med ca. 63.000 tonn i kvantum og nærmere 770 mill. kroner i verdi.

Tabell 7: Totalt omsatt kvantum rund vekt fordelt på norske og utenlandske fartøyer 1999-2003

År	1999	2000	2001	2002	2003
Totalt landet kvantum (tonn):	645.000	586.000	575.000	585.000	523.000
Kvantum fra norske fartøyer (tonn):	463.000	402.000	399.000	415.000	416.000
Kvantum fra utenlandske fartøyer (tonn):	182.000	184.000	176.000	170.000	107.000
Norske fartøyer (%):	72	69	69	71	80
Utenlandske fartøyer (%):	28	31	31	29	20

Utenlandske fartøyers andel av totalkvantumet lå i en 7-års periode fra 1992 til 1998 på ca. 20 prosent. I de etterfølgende fire årene økte andelen til ca 30 prosent, for så i 2003 å falle tilbake til et nivå på 20 prosent.

I 2003 var det en nedgang i landingene av ombordfryste fangster med ca. 20 prosent i kvantum og vel 25 prosent i verdi. Det ble landet 211.000 tonn ombordfryste fangster. Dette utgjorde 40 prosent av det totale kvantumet landet i lagets distrikt i 2003. I 2002 var samme andel 45 prosent. Av de ombordfryste fangstene utgjorde utenlandske leveranser 101.000 tonn, mot 148.000 tonn i 2002.

Verdien av de ombordfryste fangstene var 1.865 mill. kroner i 2003, 43 prosent av verdien av alle fangster i lagets distrikt. Tilsvarende tall for 2002 var 2.565 mill. kroner og 44 prosent.

Den årlige omsetningen i Norges Råfisklags distrikt representerer ca. 300.000 enkeltlandinger. I 2003 ble disse innmeldt på 151.000 sluttседler. Totalt 6.100 ulike fiskefartøyer, hvorav 197 utenlandske, landet fangst hos de i alt 261 registrerte fiskekjøperne i lagets distrikt.

I virksomhetsrapporten er alle kvantumstall oppgitt i rund vekt og ingen priser eller verdier er korrigeret for inflasjon, dersom annet ikke er spesifisert. Tall og oversikter over kvantums- og verdiutvikling er, når annet ikke er oppgitt, basert på norske og utenlandske landinger i Norges Råfisklags distrikt som strekker seg fra og med Nordmøre til og med Finnmark.

KVANTUMS- OG VERDIUTVIKLING

I 2003 var det en stor nedgang i omsetningen av fisk. Kvantumsmessig var nedgangen på vel 10 prosent sammenlignet med 2002, mens verdien sank med ca. 25 prosent. For skalldyr var det også en nedgang på nærmere 13 prosent i kvantum og 9 prosent i verdi.

Omsetningen i 2003 fordelt på de ulike fangstgruppene (2002-tall i parentes):

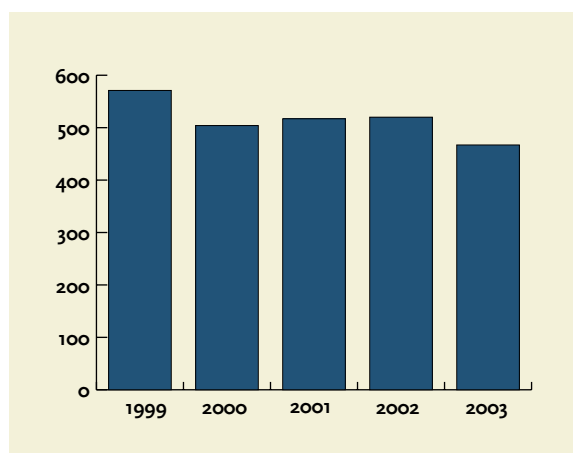
Fisk	467.000 tonn (520.000)	3 646 mill. kroner (4.973)
Skalldyr/bløtdyr	55.500 tonn (63.500)	604 mill. kroner (662)
Småkval	756 tonn (776)	22 mill. kroner (22)

Biprodukter fra de overnevnte fangstgruppene utgjorde 12.200 tonn, en nedgang med 2.200 tonn fra 2002. Verdien av biproduktene sank med nærmere 55 mill. kroner fra ca. 135 mill. kroner til ca. 80 mill. kroner. Denne nedgangen skyldes reduserte priser som gjorde det mindre interessant for fiskerne å ta hånd om biprodukter.

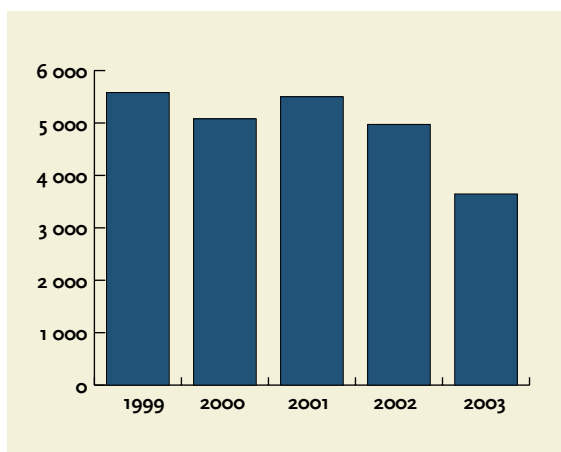
Tabell 8: Pris-, kvantums- og verdiendringer for fisk, skalldyr/bløtdyr og kval 2002-2003 (prosent)

	Pris- endring (%)	Kvantums- endring (%)	Verdi- endring (%)
Råfisk	-18,3	-10,2	-26,6
Sjøtilvirket tørrfisk	-8,3	36,0	24,7
Sjøtilvirket saltfisk	-5,9	-97,6	-97,7
Skalldyr/bløtdyr	4,4	-12,5	-8,7
Kval	2,5	-2,6	-0,1
Totalt for omsetningen	-16,0	-10,5	-24,9

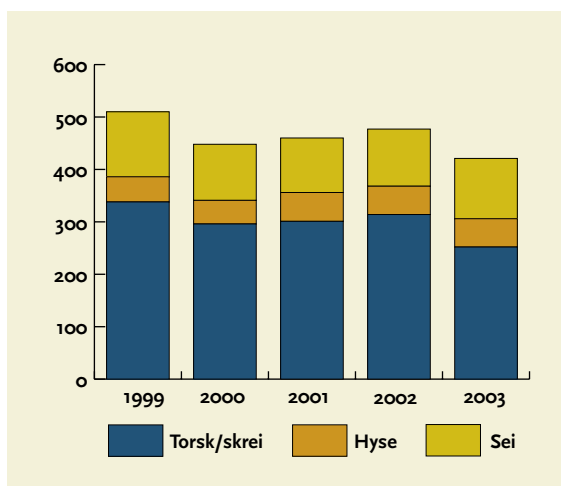
Kvantumet av sjøtilvirket saltfisk ble kraftig redusert. Dette skyldes at produktet hovedsakelig har blitt levert av russiske fartøyer, som i 2003 la om til annen drift/produksjon.

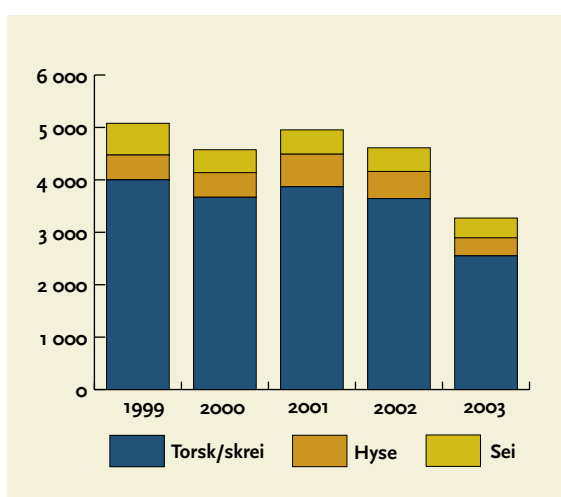
Diagram 2: Kvantumsutvikling fisk rund vekt 1999-2003 (tusen tonn)

Diagram 3: Verdiutvikling fisk 1999-2003 (mill. kroner)

Diagram 4: Kvantumsutvikling torsk/skrei, hysse og sei rund vekt 1999-2003 (tusen tonn)

Diagram 5: Verdiutvikling torsk/skrei, hysse og sei 1999-2003 (mill. kroner)

Tabell 9: Anvendelsesfordeling av fisk rund vekt 1999-2003 (tusen tonn og prosent)

	1999		2000		2001		2002		2003	
	Tusen tonn	Prosent	Tusen tonn	Prosent	Tusen tonn	Prosent	Tusen tonn	Prosent	Tusen tonn	Prosent
Fersk	106	18 %	105	21 %	101	20 %	91	18 %	118	25 %
Filetfrysing/hermetikk	251	44 %	228	45 %	245	47 %	236	45 %	191	41 %
Salting/saltfilet	192	34 %	145	29 %	146	28 %	162	31 %	127	27 %
Henging	22	4 %	26	5 %	24	5 %	31	6 %	30	7 %
Totalt	571	100 %	504	100 %	516	100 %	520	100 %	467	100 %

Tabell 10: Minstepriser for utvalgte arter/vektklasser av sløyd og hodekappet fisk i januar 2002 og januar/ desember 2003 (kroner)

Fiskeslag/størrelse/kvalitet	Jan. 2002	Jan. 2003	Des. 2003
Torsk over 2,5 kg	19,00	15,00	16,00
Torsk 1,0-2,5 kg	15,60	13,00	13,75
Torsk under 1,0 kg	10,60	9,50	10,00
Hyse over 8 hg, snørefanget	15,50	11,00	8,50
Hyse over 8 hg	14,30	10,00	7,50
Hyse under 8 hg	9,00	7,00	5,75
Sei over 2,3 kg	6,20	5,20	5,00
Sei 1,2-2,3 kg	5,20	4,30	4,30
Sei under 1,2 kg	4,00	3,40	3,40
Kvitlange over 2,0 kg	15,50	11,50	11,00
Brosme over 2,0 kg	10,50	8,60	8,60
Flekksteinbit over 3,0 kg	10,00	10,00	10,00
Blåkveite over 2,0 kg	18,00	18,00	19,50
Blåkveite 1,0-2,0 kg (japankuttet)	13,50	12,50	13,50
Uer, rund over 7,0 hg	6,80	6,30	6,30

Tabell 11: Distriktsvis kvantums- og verdiutvikling for fisk rund vekt, eksklusive biprodukter 1999-2003 (tusen tonn og mill. kroner)

	1999	2000	2001	2002	2003
FINNMARK					
Kvantum fisk	208	195	188	171	164
Verdi fisk	1.969	2.001	2.040	1.681	1.284
TROMS					
Kvantum fisk	176	134	153	152	116
Verdi fisk	1.737	1.343	1.593	1.402	874
NORDLAND					
Kvantum fisk	155	139	145	168	153
Verdi fisk	1.600	1.450	1.594	1.651	1.248
TRØNDELAG					
Kvantum fisk	12	13	11	10	14
Verdi fisk	90	100	100	86	97
NORDMØRE					
Kvantum fisk	22	23	19	19	19
Verdi fisk	184	185	174	153	143

OMSETNINGSFORMER

Norges Råfisklag tilbyr fisker og fiskekjøper ulike salgsopplegg og flere måter å kjøpe fangster på. Ordningene er i utgangspunktet basert på frivillighet, det vil si at fisker selv kan velge den salgsmåten han finner hensiktsmessig i forhold til egen drift. Fiskekjøper har flere alternative måter å skaffe seg råstoff på, og det eksisterer ingen kjøpeplikt.

De ulike formene for omsetning er:

Direkteavtaler mellom fisker og fiskekjøper

Det er den største og viktigste omsetningsformen i lagets distrikt. Lagets omsetningsbestemmelser og minsteprissystem er grunnleggende og viktige rammebetingelser.

Direkteavtalene er en tradisjonsrik omsetningsform

som er godt tilpasset strukturen på kysten. Den har klare fortrinn når mer enn 6.000 fiskefartøyer og ca. 260 fiskekjøpere skal samhandle. Lange avstander til alternative kjøpere, utelukker auksjon for mange fiskere, samtidig som lokal tilhørighet gjør at fiskere ønsker å levere lokalt. Mange fiskere ønsker å ivareta gode forbindelser til faste kjøpere selv om det finnes alternative og bedre betalende avtakere. Direkteavtaler mellom fisker og fiskekjøper vil fortsatt være en hovedomsetningsform i Norges Råfisklags distrikt, med et åpent og frivillig tilbud om ekstra service og bistand fra laget.

Auksjon

Lagerauksjon er en omsetningsform som tilbys den delen av fiskeflåten som fryser fangstene om bord. Fangstene landes da ved de nøytrale fryselagene der kvantum og størrelsessammensetning blir registrert. Dette danner grunnlaget for de tilbudene som sendes ut til potensielle kjøpere. Auksjonsfangstene tilbys

også kjøpere utenfor lagets distrikt, noe som bidrar til konkurranse om råstoffet og dermed bedre priser. Lagerauksjonene foregår både telefonisk og elektronisk.

I regi av lagets kontor i Kristiansund, tilbys og avvikles auksjoner i samarbeid med Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag og Vest-Norges Fiskesalslag. Disse auksjonene, kalt "Trippel-auksjoner" (tre salgslag), foregår elektronisk og er kjøp-auksjoner som omfatter både fersk og ombordfryst fisk. Ordet kjøp-auksjon kommer av at fangstene fortsatt befinner seg på kjøp (om bord) når fangstene legges ut for salg. Via Kristiansund-kontoret tilbys også auksjoner kun i regi av Norges Råfisklag.

På grunn av at man i 2001 suspenderte minsteprisene for frysede råreker, foregår all slik omsetning gjennom obligatoriske auksjoner. Disse auksjonene ble i 2003 lagt om slik at de nå foregår elektronisk.

Fra lagets kontor i Svolvær omsettes produktene fra vågekvalfangsten også gjennom obligatoriske auksjoner.

Norges Råfisklag tilbyr også fiskeflåten å formidle salg av fangster. Fartøylene oppgir i hvilket område de ønsker å by fram fangstene og lagets salgsmedarbeidere innhenter det beste tilbudet hos kjøperne i dette området. Fartøylene aksepterer et tilbud og lander fangsten i henhold til de opplysningene som ble gitt ved utbud, til den kjøperen som har gitt det beste tilbudet.

Kontraktsalg og egenovertakelser

Kontraktsalg er en salgsform hvor ombordfryst fangst landes ved nøytrale fryselagre etter egne avtaler (kontrakter) om pris etc. mellom leverende fartøy og kjøper.

Egenovertakelse er en omsetningsform hvor fisker/fartøy får godkjenning til å overta egen fangst for selv å selge fangsten videre i markedet. Slik omsetning skjer for det meste av produkter og i tilfeller der fangstene er bearbeidet om bord.

Tabell 12: Fordeling på omsetningsformer i verdi 2003 (tusen kroner)

Direkteavtaler mellom fisker og fiskekjøper	2.334.000
Auksjon fisk	299.000
Auksjon kval	22.000
Auksjon av frysede råreker til pilling	306.000
Reker for øvrig	99.000
Kontraktsalg	137.000
Egenovertakelser	142.000
Sum omsetning norske fangster	3.339.000
Utenlandske fangster	1.013.000
Sum omsetning	4.352.000

UTENLANDSKE LANDINGER

I 2003 var det en kraftig nedgang i de utenlandske landingene av fisk og skalldyr. Totalkvantumet var 63.000 tonn lavere enn i 2002, en nedgang på hele 37 prosent. Totalverdien av de utenlandske landingene ble redusert med 767 mill. kroner, en nedgang på vel 43 prosent fra 2002.

Totalt 197 utenlandske fartøyer landet fangster i lagets distrikt, fordelt på 899 sluttседler. Av disse fartøylene var det 24 fartøyer som landet skalldyr, fordelt på 60 sluttседler.

Tabell 13: Antall utenlandske fartøyer som landet fangst 2000-2003, herunder antall sluttседler og fartøyer med skalldyr.

	2000	2001	2002	2003
Antall fartøyer totalt	342	226	195	206
Antall sluttседler totalt	2.052	1.466	1.209	899
Antall fartøyer med skalldyr	89	47	31	24

Tabell 14: Utenlandske landinger i lagets distrikt 1999-2003 (tonn rund vekt og mill. kroner)

	1999	2000	2001	2002	2003
Kvantum	182.000	184.000	176.000	170.000	107.000
Verdi	1.910	2.080	2.040	1.780	1.010

Tabell 15: De viktigste arter landet av utenlandske fartøyer 1999-2003 (tonn rund vekt)

	1999	2000	2001	2002	2003
Torsk	134.000	127.000	131.000	129.000	80.000
Hyse	14.000	15.000	19.000	17.000	13.000
Reker	14.000	22.000	10.000	9.000	4.000

Tabell 16: Utvikling i kvantum for utenlandske landinger, totalt og for enkelte kategorier/anvendelser 2001-2003 (tonn rund vekt)

Utenlandske landinger	2001	2002	2003
Totalt kvantum	176.000	170.000	107.000
Fersk iset, alle arter	25.000	19.000	5.000
Fersk iset torsk	22.000	17.000	4.000
Ombordfryst sløyd, alle arter	90.000	86.000	63.000
Ombordfryst sløyd, torsk	69.000	67.000	50.000
Ombordfryst filet, alle arter	51.000	50.000	30.000
Ombordfryst torskefilet	41.000	44.000	26.000
Saltfisk	1.000	2.000	0

Tabell 17: Distriktsvis fordeling av landinger av fisk og reker fra utenlandske fartøyer 2002 og 2003 (tonn rund vekt)

	Torsk		Hyse		Reker	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003
Øst-Finnmark	45.300	40.900	5.900	6.800	900	20
Vest-Finnmark	23.200	11.800	3.900	2.700	0	90
Troms	48.000	17.100	4.700	2.400	7.000	3.500
Vesterålen	11.600	8.800	2.100	1.400	900	0
Lofoten	200	300	20	0	0	120
Nordmøre	1.000	600	40	30	0	0

Nedgangen var stor fra 2002 til 2003 i landet kvantum torsk fra utenlandske fartøyer. Særlig stor var nedgangen for Troms, men også i Vest-Finnmark var det en betydelig nedgang. For disse regionene var også nedgangen i hysekvantumet størst. Øst-Finnmark opprettholdt et stort torskekvantum på over 40.000 tonn, og var den eneste regionen hvor det var en økning i kvantumet av hyse.

Rekekvantumet fra utenlandske fartøyer ble mer enn halvert fra 2002 til 2003, og utgjorde i 2003 bare vel 18 prosent av kvantumet i 2000. Hoveddelen av de utenlandske leveransene kommer fra den russiske flåten.

LANDINGER VED NØYTRALE FRYSELAGRE

De nøytrale fryselaagrene benyttes som landingssted i tilfeller hvor et fartøy ønsker Norges Råfisklags medvirking til auksjon, når et fartøy egenovertar en fangst, når en kjøper har anlegg langt vekk fra der hvor fartøyet ønsker å lande eller når en kjøper selv ikke har lagerkapasitet.

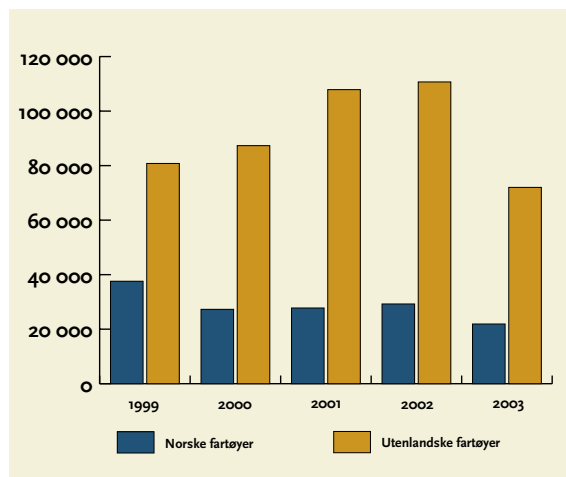
For utenlandske fartøyer, som i vesentlig grad baserer sin omsetning på direkteavtaler med kjøpere, gir fryselaagrene en god mulighet for kontroll med omsetningen. Samtidig gir nærheten til råstoffet norske kjøpere bedre muligheter til å komme på banen og konkurrere om fangstene. Alternativet til fryselaageromsetningen kunne

være at fangstene ble omlastet i Barentshavet, og ble landet direkte i markedet.

Ved å dele opp fangster, og deretter auksjonere passende og ensartede partier og størrelser, bidrar fryselaagrene til å nå flere kjøpere. Konkurransen øker og det oppnås ofte høyere priser. Auksjon fra fryselaagrene gir kjøper en mulighet til å by på de kategorier av råstoff som dekker kjøpers behov og krav.

Ved utgangen av 2003 var det 24 godkjente nøytrale fryselaagre i lagets distrikt, mot 26 slike anlegg til samme tid i 2002.

Diagram 6: Utviklingen i landet kvantum ombordfryst torsk ved nøytrale fryselaagre fra norske og utenlandske fartøyer 1999-2003 (tonn rund vekt)

Totalomsetningen av fryste fangster (auksjon, kontrakt salg m.m.) gjennom lagets kontor i Svolvær, var i 2003 på 35.000 tonn (sløyd vekt) til en verdi av 416 mill. kroner. Tilsvarende tall for 2002 var 34.000 tonn og 479 mill. kroner.

Av kvantumet gjennom lagets fryseauksjoner i Svolvær gikk 49 prosent til kjøpere innenfor lagets distrikt. Dette er omtrent på samme nivå som i 2002, men sammenlignet med 28 prosent i 2000 og 38 prosent i 2001, har andelen som går til kjøpere innenfor lagets distrikt, økt betydelig.

Tabell 18: Fordeling av førstehåndsomsatte fangster gjennom Norges Råfisklag, losset ved nøytrale fryselagre i 2002 og 2003 (tonn rund vekt og tusen kroner)

		2002		2003	
		Norske	Utenlandske	Norske	Utenlandske
Fisk, tilvirket:	- kvantum	4.500	43.500	2.600	29.300
	- verdi	46.300	482.100	23.100	298.100
Fisk, utilvirket:	- kvantum	44.900	82.900	50.900	63.700
	- verdi	431.900	820.300	417.700	567.700
Skalldyr:	- kvantum	31.700	8.100	25.100	4.000
	- verdi	288.800	103.500	231.800	62.200
Sum:	- kvantum	81.100	134.400	78.600	97.000
	- verdi	767.000	1.405.900	672.600	928.000

KJØPERE

Det var også i 2003 en reduksjon i antall registrerte kjøpere i lagets distrikt. Mens man fra 2001 til 2002 hadde en reduksjon med 27 kjøpere, fikk man fra 2002 til 2003 en reduksjon med 15 kjøpere. Den største tilbakegangen hadde man siste år i Øst-Finnmark med åtte anlegg. Nordland utenom Vesterålen og Lofoten, hadde siste år en tilbakegang med fem anlegg. Positivt var det at Vest-Finnmark siste år hadde en tilvekst av kjøpere med tre anlegg. For Lofoten, som hadde en avskalling med hele åtte anlegg fra 2001 til 2002, representerte tilbakegangen siste år kun ett anlegg.

Tabell 19: Antall registrerte kjøpere fordelt distriktvis etter kategori

Område	Registrerte kjøpere etter kategori pr. 31. desember 2003			Registrerte kjøpere		
	Konvensjonelle	Anlegg med fryseri*	Andre	31. desember 2002	31. desember 2003	Endring
Øst-Finnmark	9	8	2	27	19	-8
Vest-Finnmark	13	10	2	22	25	3
Troms	23	16	3	43	42	-1
Vesterålen	14	5	3	23	22	-1
Lofoten	78	9	8	96	95	-1
Rest Nordland	8	0	2	15	10	-5
Nord-Trøndelag	4	5	0	10	9	-1
Sør-Trøndelag	17	0	4	22	21	-1
Nordmøre	13	2	3	18	18	0
Totalt	179	55	27	276	261	-15

*) Av nevnte anlegg med fryseri var det pr. 31.12.03 18 anlegg som produserte og hadde innfrysingsanlegg for filet.

Tabell 20: Andel av kjøpere fordelt etter omsetning 2002 og 2003

Mottatt kvantum(rund vekt)	%andel bedrifter		%andel omsetning	
	2002	2003	2002	2003
0-600 tonn	58	58	10	9
601-1.500 tonn	20	20	17	18
1.501-2.500 tonn	8	9	13	16
2.501-3.500 tonn	5	4	11	11
3.501-4.500 tonn	4	3	10	10
over 4.500 tonn	5	5	39	35
Totalt	100	100	100	100

SJØMATEKSPORT FRA NORGE

Hovedtall

I 2003 ble det eksportert sjømat fra Norge for over 26 milliarder kroner. Dette er en nedgang på 8,5 prosent fra 2002. Volummessig endte eksporten i 2003 på ca. 2,2 millioner tonn sjømat, en økning på ca. 2 prosent fra 2002.

Ulike hvitfiskprodukter utgjorde i 2003 ca. 8 milliarder kroner eller vel 30 prosent av den totale sjømateksporten fra Norge. Hvitfiskeksporten fordelte seg med 47 prosent konvensjonelle produkter (klippfisk, saltfisk og tørrfisk) og 53 prosent ferske/fryste produkter.

Eksport av konvensjonelle fiskeprodukter

Konvensjonell sektor (klippfisk, saltfisk og tørrfisk) bidro til den norske eksporten med 3,7 milliarder kroner i 2003, nok en gang en nedgang på 14 prosent sammenlignet med året før. Av dette utgjorde klippfisk en verdi på 2,1 milliarder kroner, en nedgang med ca. 6 prosent fra 2002. Til Norges største klippfiskmarked, Portugal, gikk eksportverdien ned med 9 prosent til 904 mill. kroner. Eksportverdien til Brasil ble redusert med 25 prosent til 484 mill. kroner.

Eksportverdien av saltfisk gikk ned med ca. 16 prosent til 912 mill. kroner. Dette skyltes i første rekke en reduksjon til Portugal med ca. 29 prosent til 350 mill. kroner.

I 2003 ble det eksportert tørrfisk til en verdi av 621 mill. kroner, en nedgang på 2 prosent fra året før.

Eksport av fersk og fryst hvitfisk

Eksporten av fersk og fryst hvitfisk fra Norge hadde i 2003 en samlet verdi på 4,3 milliarder kroner, 10 prosent lavere enn i 2002. Det er torsk og hyse som gikk mye ned i eksportverdi, mens arter som breilabb, rødspette, kveite, rognkjeks og piggvar økte mye i eksportverdi.

Det ble i 2003 eksportert fryst filet av artene torsk, hyse, sei, uer og steinbit til en verdi av 1,4 milliarder kroner. Dette er en reduksjon med 19 prosent fra 2002.

ØMSETNING AV VIKTIGE ARTER/PRODUKTER

Torsk/skrei (*Gadus morhua*)

Den norske torsk kvoten nord for 62° N var i 2003 den samme som året før, 195.435 tonn. Denne ble fordelt med 57.919 tonn til trålerne og 137.516 tonn til fartøyer som drifter med konvensjonelle redskaper. Den videre oppsplitting av kvotene var slik:

Fartøygrupper:	Kvoter (tonn rund vekt):
Torsketrål	57 169
Seitrål	750
Sum trål	57 919
Fartøy over 28 m	17 616
Gruppe I	106 836
Gruppe II	13 064
Sum konvensjonelle redskaper	137 516

Trålerne var regulert med fartøykvoter, og for øvrig med rederikvoter/enhetskvoter.

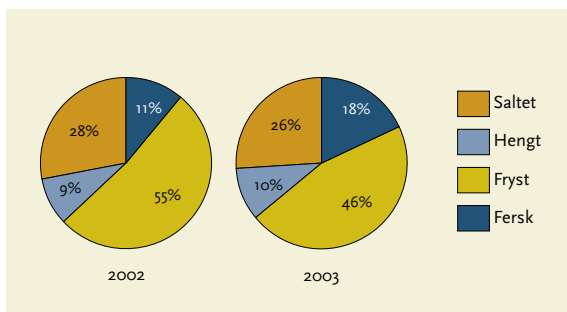
Reguleringene for fartøyer som drifter med konvensjonelle redskaper var tredelt: Fartøy på 28 meter og over ble regulert med fartøykvoter. Fartøy under 28 meter i gruppe I (adgangsbegrenset) hadde en kvoteavsetning på totalt 106.836 tonn fordelt etter den såkalte Finnmarkmodellen i fire størrelsesgrupper. Fartøy under 15 meter i gruppe I var for andre år på rad regulert med samlekvoter, som er garanterte kvoter som omfatter torsk, hyse og sei nord for 62° N, hvor inntil 70 prosent i 2003 kunne være torsk. Fartøy i gruppene 15-20,9 meter og 21-27,9 meter var regulert med maksimalkvoter, hvor det var bestemt at 25 prosent av gruppekvotene skulle avsettes til fiske etter 1. september. Som følge av periodiseringen, ble fisket i begge gruppene stoppet, henholdsvis 22. og 9. mars. Maksimalkvotereguleringen med periodisering medførte et kappfiske, som resulterte i til dels dårlig kvalitet på fisken, og mye uro i forbindelse med avviklingen av fisket. Sistnevnte forhold var medvirkende til at Norges Råfisklag innførte regulering av fisket med ukekvoter.

Fartøyer i gruppe II hadde en gruppekvote på 13.064 tonn. Disse ble for første gang regulert med samlekvoter. Fartøyene i gruppe II kunne fiske inntil 80 prosent av samlekvoten som torsk.

Tabell 21: Den norske torskekvoten 2003 – landinger i tonn fordelt på fartøygrupper (kilde: Fiskeridirektoratet)

Fartøygrupper	Kvote	Fangst	Landet i NR's distrikt	Forskningskvote	Restkvote
Trål:	57.919	62.476	45.610	3.733	-4.557
Konvensjonelle fartøyer:					
- Konv. fartøyer over 28 m	17.616	18.567			-951
- Gruppe I, 21-28 m	19.765	19.226			539
- Gruppe I, 15-21 m	32.051	32.373			-322
- Gruppe I, 10-15 m samlekvote	40.865	48.063			-7.198
- Gruppe I, u/10 m samlekvote	14.156	15.061			-905
- Gruppe II	13.064	14.721			-1.657
- Sum konvensjonelle fartøyer	137.517	148.011	128.445	1.163	-10.494
Sum alle fartøyer:	195.436	210.487	174.055	4.896	-15.051

Det framgår av oversikten at den norske torskekvoten nord for 62° N i 2003 ble overfisket med 10.100 tonn, når fiske på særskilt forskningskvote er fratrukket. Av totalt 210.000 tonn omsatt, ble 174.000 tonn (83 prosent) omsatt gjennom Norges Råfisklag.

Diagram 7: Anvendelsesfordeling torsk/skrei 2002 og 2003 (rund vekt)

Omsetning i torskefisket

Omsetningen av torsk/skrei gjennom Norges Råfisklag utgjorde 252.200 tonn i 2003, hvorav 79.500 tonn kom fra utenlandske fartøyer. Førstehåndsverdien av torsk/skrei var 2.551 mill. kroner. Kvantumsmessig var dette en reduksjon med 62.000 tonn fra 2002, hvorav 50.000 tonn skyldtes reduserte landinger fra utenlandske fartøyer. Torskekvantumet omsatt gjennom Norges Råfisklag var det laveste siden 1992. Totalverdien av torskeleveransene ble redusert med 1.100 mill. kroner fra 2002. Verdimessig utgjorde omsetningen av torsk/skrei 59 prosent av lagets totale omsetningsverdi i 2003, mot 65 prosent i 2002 og 62 prosent i 2001.

Tabell 22: Kvantums- og verdiutvikling for torsk/skrei 1994-2003 (tonn og mill. kroner)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Kvantum	393.646	416.522	409.866	476.272	376.232	337.618	296.168	301.060	313.887	252.218
Verdi	2.694	2.973	2.607	3.088	3.646	4.001	3.668	3.869	3.643	2.551

Tabell 23: Anvendelsesfordeling for torsk/skrei 1999-2003 (tonn)

Anvendelse	1999	2000	2001	2002	2003
Fersk/rundfrys	45.131	44.391	38.604	35.639	44.157
Filetfrys/hermetikk	160.038	153.076	160.573	162.569	116.293
Salting/saltfilet	114.375	75.919	80.568	88.486	66.628
Henging	17.977	22.735	21.287	21.287	25.122

Tabell 24: Minsteprisutvikling pr. kg for torsk/skrei vinter 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Torsk over 2,5 kg	16,85	19,00	20,00	19,00	15,00
Torsk 1,0 - 2,5 kg	14,25	15,60	15,60	15,60	13,00

Tabell 25: Gjennomsnittlig oppnådde priser pr. kg for torsk 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Torsk over 2,5 kg	20,08	21,09	22,50	19,15	16,19
Torsk 1,0-2,5 kg	17,46	17,77	18,03	16,19	14,65

Tabell 26: Distriktsvis omsetning av torsk/skrei i 2002 og 2003 (tusen tonn rund vekt og mill. kroner)

	Kvantum		Verdi	
	2002	2003	2002	2003
Øst-Finnmark	79,1	59,6	865,5	604,5
Vest-Finnmark	44,9	37,7	496,7	367,3
Troms	92,4	58,1	1 054,6	602,3
Vesterålen	36,3	32,3	437,7	336,2
Lofoten	54,5	57,0	711,4	564,6
Helgeland	1,4	1,6	16,1	14,8
Nord-Trøndelag	1,5	2,1	18,0	19,5
Sør-Trøndelag	0,6	0,7	6,3	5,8
Nordmøre	3,2	3,1	36,9	36,0
SUM	313,9	252,2	3 643,2	2 551,0

Minsteprisene for sløyd/hodekappet torsk ble i forkant av vintersesongen 2003 redusert til kr 15,00, kr 13,00 og kr 9,50 pr kg for henholdsvis stor, mellomstor og liten torsk. Reduksjonene i minstepriser fra årsskiftet 2001/2002 var da for nevnte størrelser på hele kr 5,00, kr 2,60

og kr 1,10 pr. kg. Dette store minsteprisfallet, forårsaket av blant annet betydelige utfordringer i eksportmarkedene og valutaproblemer med en ufordelaktig sterk norsk krone, er den viktigste forklaring til de store verdireduksjonene i lagets omsetning i 2003.

Økte markedspriser og bedre valutaforhold ut over sommeren og høsten, muliggjorde en økning av minsteprisene i desember 2003, til henholdsvis kr 16,00, kr 13,75 og kr 10,00 pr. kg for stor, mellomstor og liten sløyd/hodekappet torsk.

Regulering av fisket

Som følge av meget godt fiske i februar 2003 utenfor Troms og Vesterålen, med tilløp til kappfiske og der mottakskapasiteten i enkelte områder var presset til det ytterste, innførte lagets arbeidsutvalg regulering av fisket av avtaksmessige årsaker med virkning fra 17. februar. Ukekvoter ble innført for alle fartøy som fisket med konvensjonelle redskaper, for levering i nevnte områder. Unntatt fra reguleringene var fartøyer som landet all fangst utenom reguleringsområdet. Reguleringsområdet ble fra 24. februar utvidet til også å omfatte Lofoten, Ofoten og Salten. Sistnevnte to områder ble tatt ut av reguleringsområdet fra 3. mars, deretter ble reguleringsområdet fra 17. mars begrenset til kvanta fra nevnte flåtegruppe som landet i Lofoten. Reguleringene ble i sin helhet opphevet 24. mars, etter at periodekvoten for større kystfartøy fastsatt av nasjonale myndigheter var oppfisket.

Tabell 27: Landinger av torsk/skrei i kvantum og verdi 1990-2003 (tusen tonn rund vekt og mill. kroner)

År	Torsk		Skrei		Sum torsk/skrei		Herav utenlandsk	
	Tusen tonn	Mill. kr	Tusen tonn	Mill. kr	Tusen tonn	Mill. kr	Tusen tonn	Mill. kr
1990	95	748	23	205	118	953	14	109
1991	125	1211	35	147	160	1358	30	308
1992	206	1630	46	429	252	2059	79	614
1993	263	1718	50	383	313	2101	93	546
1994	332	2237	62	456	394	2693	107	653
1995	365	2533	52	440	417	2973	132	831
1996	358	2214	52	393	410	2607	118	635
1997	419	2709	57	379	476	3088	144	865
1998	324	3149	53	497	376	3646	114	1078
1999	308	3572	30	429	338	4001	134	1456
2000	268	3228	28	440	296	3668	127	1501
2001	271	3387	30	482	301	3869	131	1593
2002	270	3050	44	593	314	3643	129	1423
2003	204	2084	48	467	252	2551	80	811

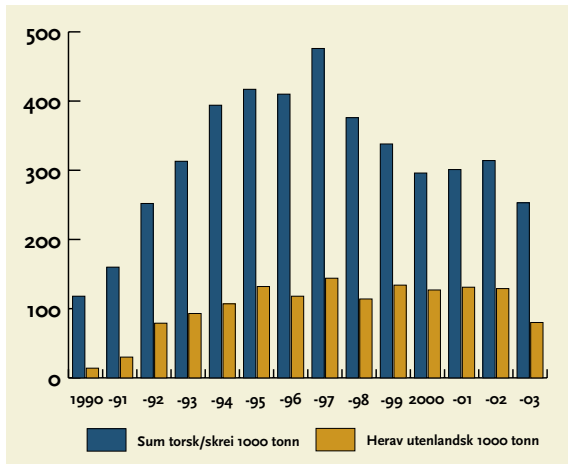

Diagram 8: Landinger torsk/skrei totalt og fra utenlandske fartøyer 1990-2003 (tusen tonn)

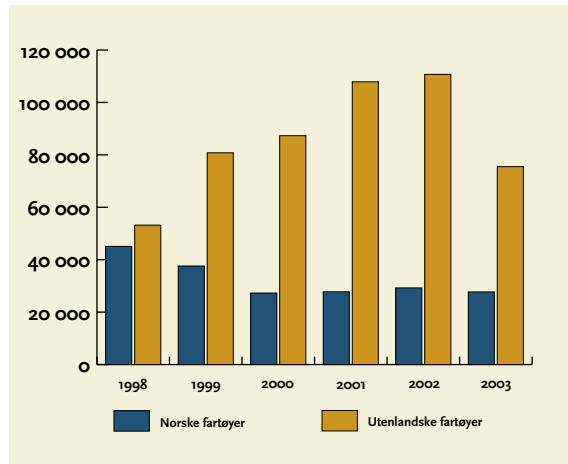

Diagram 9: Utvikling i landet kvantum ombordfrysst torsk, fordelt på norske og utenlandske fartøyer 1998-2003 (tonn)

Fisket i Vesterålen og Lofoten

I Vesterålen kom vinterfisket 2003 forholdsvis tidlig i gang. Januar ble preget av mye dårlig vær og landligge, noe som medførte at kjøperne i perioden fikk for lite råstoff. I Lofoten kom også innsiget tidlig. Allerede første halvdel av mars måned var det et godt fiske i Øst-Lofoten. Det ble fisket godt på alle bruksarter. I Vesterålen ble det de fire første månedene i 2003 landet 17.100

tonn torsk, mot 18.000 tonn året før. I Lofoten ble det i 2003 landet 47.100 tonn skrei, mot 44.000 tonn året før. Av skreikvantumet i Lofoten i 2003 ble 52 prosent anvendt til henging, 56 prosent av skreien ble tatt på garn. I Vesterålen gikk 48 prosent av torsken de fire første månedene i 2003 til salting, mens 24 prosent ble anvendt til filetfrysing.

Tabell 28: Kvantums- og verdiutvikling for torsk/skrei i Vesterålen og Lofoten 1994-2003 (tonn og mill. kroner)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Kvantum	122.253	128.644	128.717	154.941	122.376	84.080	70.373	72.532	90.800	88.939
Verdi	686	1.011	895	1.035	1.199	1.106	992	1.043	1.149	894

Tabell 29: Anvendelsesfordeling for torsk/skrei i Vesterålen og Lofoten 1999-2003 (tonn)

Anvendelse	1999	2000	2001	2002	2003
Fersk	2.268	2.564	6.622	6.046	18.937
Frysing	32.335	24.717	22.455	25.795	19.055
Henging	16.354	20.921	20.046	26.350	24.904
Salting	33.123	22.171	23.409	32.609	26.043

Tabell 31: Gjennomsnittlig oppnådde vinterpriser pr. kg for torsk/skrei i Vesterålen og Lofoten 1999-2003

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Torsk over 2,5 kg	18,71	20,71	21,48	19,72	15,12
Torsk 1,0-2,5 kg	16,88	17,70	16,83	15,98	13,23
Skrei over 2,5 kg	21,42	23,37	24,27	20,91	15,08
Skrei 1,0-2,5 kg	19,80	21,01	20,45	16,85	13,15

Tabell 30: Minsteprisutvikling pr. kg for torsk/skrei under vintersesongen i Vesterålen og Lofoten 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Torsk/skrei over 2,5 kg	16,85	19,00	20,00	19,00	15,00
Torsk/skrei 1,0-2,5 kg	14,25	15,60	15,60	15,60	13,00

Tabell 32: Kvantum og verdi for hovedartene i Vesterålen og Lofoten 2003 (tonn og tusen kroner)

	Vesterålen		Lofoten		Totalt	
	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi
Torsk/skrei	32.400	336.200	56.800	564.600	89.200	900.800
Hyse	7.700	52.400	5.100	32.500	12.800	84.900
Sei	14.400	57.000	18.200	66.300	32.600	123.300
Totalt	54.500	445.600	80.100	663.400	134.600	1.109.000

Tabell 33: Antall deltakende fartøy i Lofotfisket etter redskapsgruppe i perioden 1999-2003

Redskap	1999	2000	2001	2002	2003
Garn	856	770	672	753	836
Line	186	183	218	192	219
Juksa	505	435	476	515	500
Snurrevad	103	110	123	120	164
Sum	1.650	1.498	1.489	1.580	1.719

Tabell 34: Anvendelse for skrei omsatt i Lofoten i perioden 1999-2003 (tonn)

Anvendelse	1999	2000	2001	2002	2003
Fersk	361	477	3.671	2.766	10.381
Frysing	518	195	194	373	173
Salting	12.974	7.357	7.673	15.498	12.522
Henging	16.024	20.379	18.894	25.671	24.541
Til sammen	29.877	28.408	30.432	44.308	47.617
Gjennomsnittspris (kr pr. kg sløyd u/hode)	21,39	23,17	23,76	20,07	15,34

Viknafisket

Viknafisket, som på folkemunne går under navnet "det lille lofotfisket", foregår i tiden februar til og med april. I enkelte år kan aktiviteten pågå til ut mai måned. Oppsynet ble i 2003 satt den 3. februar, og ble hevet den 30 april. I løpet av sesongen tok 165 ulike fiskefartøyer del i fisket.

Ved utgangen av april var det fra Viknafisket landet vel 2.600 tonn fangst til en samlet førstehåndsverdi på ca 23 mill. kroner. Kvantumet i 2002 var til sammenligning 2.250 tonn til en verdi på 25 mill. kroner. Dette var en økning fra 2002 med 350 tonn, men en reduksjon i verdi med nærmere 2 mill. kroner.

Tabell 35: Verdiutvikling for torsk under Viknafisket i perioden 1998-2003 (mill. kroner)

Fiskeart	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Torsk	19,5	18,5	14,0	11,5	16,0	17,0

Vårtorskefisket i Finnmark

Fisket for den norske kystflåten som driftet med konvensjonelle redskaper i Finnmark, fikk i 2003 et vestlig tyngdepunkt, i motsetning til året før da man hadde et godt fiske utenfor Øst-Finnmark. Målt i omsetning 1. halvår i 2003 ble vel 34.000 tonn landet fra kystflåten, hvorav 22.000 tonn (65 prosent) ble omsatt i Vest-Finnmark, mot 12.000 tonn (35 prosent) i Øst-Finnmark. I 1. halvår 2002 ble totalt 45.000 tonn landet fra kystflåten, hvorav 29.000 tonn (64 prosent) i Øst-Finnmark, mot 16.000 tonn (36 prosent) i Vest-Finnmark.

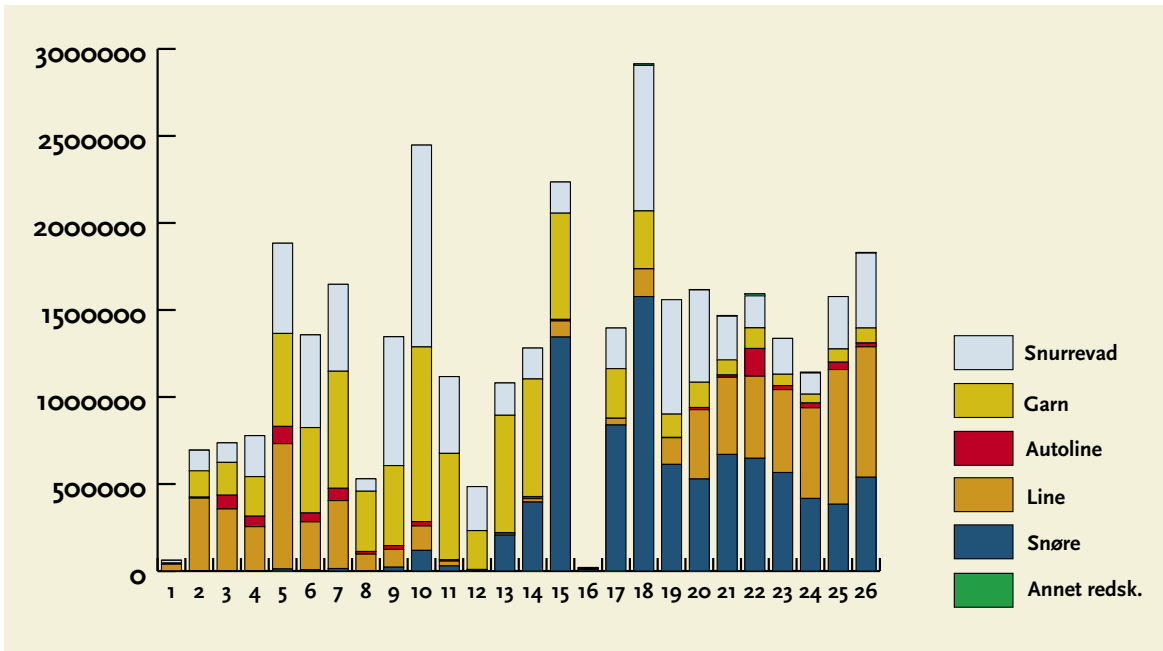
Spesielt fremtredende for 2002 var leveransene fra juksaflåten i Øst-Finnmark, som økte fra 2.000 tonn i 2001 til 15.000 tonn i 2002. I 2003 var fangstene til de fire store redskapsgruppene: Snurrevad, Garn, Line og Juksa relativt likt fordelt gjennom sesongen, med ca 25 prosent av omsetningen til hver av gruppene.

Første halvår i 2003 utgjorde førstehåndsverdien av leveransene fra kystflåten 196 mill. kroner i Vest-Finnmark og 107 mill. kroner i Øst-Finnmark, totalt 303 mill. kroner. Dette representerte en kraftig svikt sammenlignet med 2002 og 2001, da totalomsetningen nådde henholdsvis 499 og 593 mill. kroner. Verdien av landingene i Øst-Finnmark sank fra 309 til 107 mill. kroner fra 2002 til 2003, mens verdien av leveransene i Vest-Finnmark økte fra 190 til 196 mill. kroner i samme periode.

Fisket varierte relativt mye utover halvåret, med største ukeleveranse i uke 18 med 3.000 tonn. Foruten uke 18 var ukeleveransene relativt stabile etter påske (fra 22. april), med leveranser rundt 1.500 tonn per uke. Diagram 10 illustrerer fiskets gang.

I 2002 ble det av Norges Råfisklag, som følge av det gode fisket med stor deltakelse, begrenset mottakskapasitet, og for å få en hensiktsmessig gjennomføring av vårtorskefisket, innført regulering i fisket etter torsk i Finnmark i perioden fra 1. til 23. april 2002. Reguleringen gjaldt for fartøyer som driftet med konvensjonelle redskaper. Den reduserte aktiviteten i 2003 medførte ingen akutte omsetningsproblemer som krevde at Norges Råfisklag trengte å regulere fisket i vårsesongen dette året.

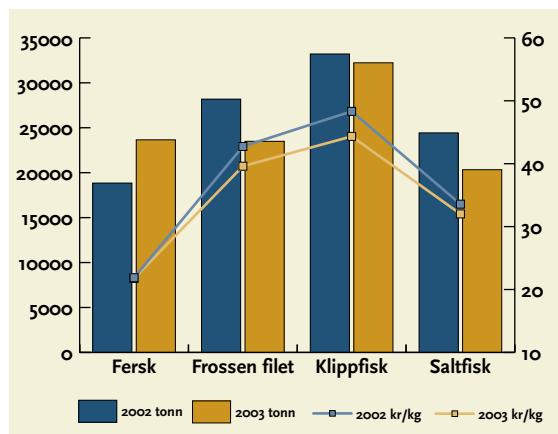
Diagram 10: Utvikling i kvantum under Finnmarksfisket 1. halvår 2003, fordelt på ulike konvensjonelle fiskeredskaper (kg rund vekt)

Markedet for torsk/skrei

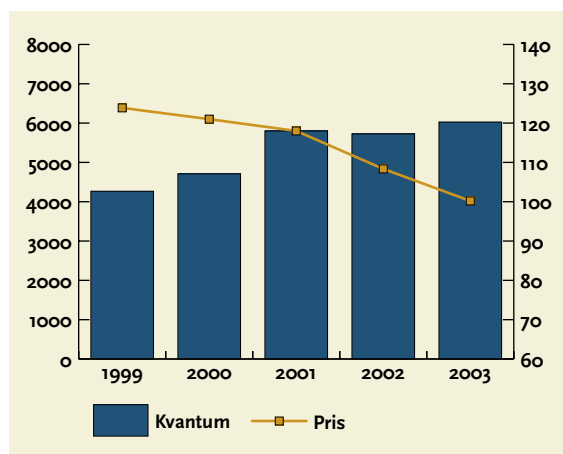
Eksporten av torskereprodukter falt med 15.000 tonn til 125.000 tonn. Totalverdien gikk med dette ned med ca 730 mill. til nesten 4.500 mill. kroner. Dette tilsvarer en nedgang i gjennomsnittsprisen på torskereprodukter på kr 1,42 pr kg.

Det er en dreining i eksportvolum fra fryst hel til fersk hel torsk, der fersk hel øker med 5.000 tonn til 24.000 tonn. Fryst går ned 10.000 tonn til 18.000 tonn. Fersk hel torsk ble i gjennomsnitt betalt med vel 21 kroner, rundt 5 kroner mer per kilo enn fryst hel torsk. Det største markedet for fersk hel torsk er Danmark. Eksporten av fryst torskfilet og blokk sank med 275 mill. til 930 mill. kroner, i hovedsak til de store markedene UK og USA.

Det ble eksportert 32.000 tonn klippfisk torsk i 2003, en nedgang på 3 prosent fra året før. Prismessig fikk vi en nedgang på 8 prosent til 44 kroner per kilo. Eksportert volum saltfisk torsk ble redusert med 17 prosent til vel 20.000 tonn. Gjennomsnittsprisen falt med 5 prosent til ca 32 kroner. Det ble eksportert 3.800 tonn tørrfisk torsk totalt, noe som utgjorde en økning på 8 prosent fra året før. 3.500 tonn av dette var tørrfisk lofotrund til en gjennomsnittspris på 122 kroner. Dette er stabilt fra året før.

Diagram 11: Eksportutvikling torsk/skrei 2002-2003

Diagram 12: Eksportutvikling tørrfisk 1999-2003
(Kilde: Eksportutvalget for fisk, mengde er produktvekt og eksportverdi oppgis FOB (fritt om bord – angitt utskipningshavn) for mengde/pris.)

Hyse (*Melanogrammus aeglefinus*)

Tabell 36: Kvantums- og verdiutvikling for hyse 1994-2003

(tonn og mill. kroner)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Kvantum	52.790	58.530	751.29	88.643	67.399	47.825	45.208	55.260	53.678	53.950
Verdi	274	285	335	460	537	473	470	621	517	344

Tabell 37: Anvendelsesfordeling for hyse 1999-2003 (tonn)

Anvendelse	1999	2000	2001	2002	2003
Fersk/rundfrys	14.218	15.979	18.814	19.388	19.192
Filetfrys/hermetik	30.395	26.804	34.872	33.288	33.143
Salting/saltfilet	3.054	2.039	1.370	787	1.201
Henging	148	384	197	205	363

Tabell 38: Minsteprisutvikling pr. kg for hyse vinter 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Hyse over 8 hg	11,25	12,60	14,30	14,30	10,00

Tabell 39: Gjennomsnittlig oppnådd pris pr. kg for hyse 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Hyse over 8 hg	14,41	15,19	16,34	14,54	9,67

Den norske hysekvoten nord for 62° N utgjorde 57.500 tonn, hvorav 21.850 tonn (38 prosent) var avsatt til trålerne og 35.650 tonn til den konvensjonelle flåten. Sistnevnte var igjen inndelt med 29.233 tonn (82 prosent) til fartøy under 28 meter og 6.417 tonn til båter over denne grensen.

Fartøy over 28 meter som drifter med konvensjonelle redskaper var regulert med en maksimalkvote på 80 tonn. Fartøy mellom 15 og 28 meter i gruppe I hadde en kvoteavsetning på 12.848 tonn som i løpet av året var inndelt i tre like store fire-måneders periodekvoter. Maksimalkvoten for disse var i utgangspunktet 40 tonn. Som følge av svak utvikling i fisket ble maksimalkvoten økt 3 ganger før fisket ble sluppet fritt 17. oktober.

Fartøy under 15 meter var regulert med samlekvoter innenfor en totalkvote på 16.385 tonn. Trålerne fisket som vanlig innenfor fartøyskvoter, som fra 6. november ble økt.

Tabell 40: Den norske hysekvoten 2003 – landinger i tonn fordelt på fartøygrupper (kilde: Fiskeridirektoratet)

Fartøygrupper	Kvote	Fangst	Landet i NR's distrikt	Forskningskvote	Rest-Kvote
Trål:	21.850	23.838	15.372	222	-1.988
Konvensjonelle fartøyer:					
- Konv. fartøyer over 28 m	6.417	7.039			
- Konv. fartøyer 15-28 m	12.848	13.102			
- Konv. samlekvote	16.385	12.641			539
- Sum konvensjonelle fartøyer	35.650	32.782	25.109	168	2.868
Sum alle fartøyer:	57.500	56.620	40.481	390	880

Det framgår av tabellen at kvotene for trålerne ble overfisket. Det samme gjaldt fartøyer over 15 meter som drifter med konvensjonelle redskaper, men som følge av at fartøyer under 15 meter som var regulert med samlekvoter fisket langt mindre hyse enn tildelte kvoter skulle tilsi, ble likevel ikke totalkvoten på 57.500 tonn nådd.

Norges Råfisklag's omsetning av hyse utgjorde 53.900 tonn i 2003, omtrent på nivå med 2002. 13.300 tonn ble landet fra utenlandske fartøyer i 2003, mot 16.600 året før.

Økte tilførsler av hyse til markedet som følge av økte kvoter både for Norge, Island, Færøyene og i Nordsjøen,

kombinert med oppbygging av lager av fryst hyse spesielt i England og salg av fryst hyse til Kina for reimport til Europa som billig filet, medførte at omsetningsforholdene for hyse gjennom store deler av 2003 var svært vanskelige. Dette resulterte i at lagets minstepriser for hyse ble redusert 3 ganger i løpet av 2003, fra henholdsvis kr 11,- og 10,- (førstnevnte snørefanget) for hyse minst 8 hg og kr 7,- for småhyse mot slutten av 2002, til kr 8,50/7,50 og 5,75 for de 3 grupperingene mot slutten av 2003. Omtalte særskilte minstepris for snørefanget hyse var gjenstand for debatt i lagets årsmøte i mai, der representantskapet mente man måtte komme bort fra et prinsipp at minstepris fastsettes ut fra hvilket redskap fisken er tatt med. I etterfølgende møte i lagets styre

ble det vedtatt å utsette iverksettelsen av vedtaket til ny gjennomgang av saken er foretatt i representantskapsmøtet i 2004.

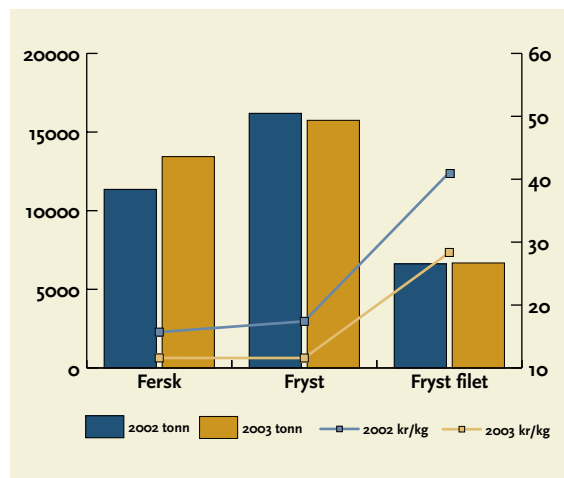
Tabell 41: Distriktsvis omsetning av hyse 2002 og 2003
(tusen tonn rund vekt og mill. kroner)

	Kvantum		Verdi	
	2002	2003	2002	2003
Øst-Finnmark	15,6	18,5	141,0	111,8
Vest-Finnmark	8,2	9,1	74,0	57,4
Troms	12,9	12,4	131,0	81,7
Vesterålen	8,3	7,7	86,6	52,4
Lofoten	7,1	5,1	69,3	32,5
Øvrige soner	1,6	1,1	14,7	7,9
SUM	53,7	53,9	516,6	343,7

Markedet for hyse

37.000 tonn hyse ble i 2003 eksportert til en verdi av 551 mill. kroner. Dette er to tusen tonn mer enn i 2002, men en verdimesig nedgang på hele 37 prosent. Den kvantumsmessige økningen kommer i hovedsak på fersk

hyse. Det er en kraftig prisnedgang for alle produkter. Størst er den for fryst hyse med 33 prosent.

Diagram 13: Eksportutvikling hyse 2002-2003
(Kilde: Eksportutvalget for fisk, mengde er produktvekt og eksportverdi oppgis FOB (fritt om bord – angitt utskipningshavn) for mengde/pris.)

Sei (*Pollachius virens*)

Tabell 42: Kvantums- og verdiutvikling for sei 1994-2003 (tonn og mill. kroner)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Kvantum	84.983	93.408	116.580	106.430	126.068	123.956	106.521	103.836	109.093	115.400
Verdi	245	332	366	349	626	605	437	464	452	377

Tabell 43: Anvendelsesfordeling for sei 1999-2003 (tonn)

Anvendelse (tonn)	1999	2000	2001	2002	2003
Fersk/rundfrys	15.259	16.459	15.937	14.721	29.871
Filetfrys/hermetikk	43.668	32.253	31.297	27.607	31.293
Salting/saltfilet	63.045	56.559	54.970	64.076	50.819
Henging	1.925	1.185	1.663	2.372	2.986

Tabell 44: Minsteprisutvikling pr. kg for sei vinter 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Over 2,3 kg	7,35	6,40	6,40	6,20	5,20
1,2 – 2,3 kg	6,50	5,35	5,20	5,20	4,30

Tabell 45: Gjennomsnittlige oppnådde priser pr. kg for sei 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Sei over 2,3 kg	7,83	6,54	6,55	6,28	5,26
Sei 1,2-2,3 kg	6,91	5,56	5,93	5,74	4,87

Reguleringer

Totalkvoten for sei i Norges indre farvann, sjøterritorium og økonomiske sone nord for 62° N var 154.000 tonn i 2003. Av dette ble 38.500 tonn avsatt til net, 56.980 tonn til trål og 58.520 tonn til fartøyer som drifter med konvensjonelle redskaper.

For fartøyer under 28 m som fisker med konvensjonelle redskaper, ble det avsatt 43.891 tonn, der 26.905 tonn skulle fiskes som samlekvote av fartøy under 15 m største lengde. Fartøyer mellom 15 og 28 m hadde ikke samlekvote. Disse fikk fiske 16.986 tonn, hvor det ble avsatt 10.192 tonn til et fiske i perioden fra 1. januar til og med 31. august og 6.794 tonn til et fiske fra og med 1. september. Fartøyer i gruppe II under 28 m kunne fiske inntil 8.193 tonn. Ved stopp i fisket eller når fartøyet maksimalkvote var nådd, var det tillatt med 25 prosent sei som bifangst pr. uke og inntil 50 prosent i den enkelte fangst.

Konvensjonelle fartøyer over 28 meter største lengde kunne fiske inntil 6 437 tonn rund vekt, hvorav 750 tonn ble avsatt til bifangst.

Av trålernes kvote var det avsatt 1.000 tonn til dekning av bifangst. Trålkvoten var for øvrig fordelt med 45 584 tonn til fartøyer med torskestråltillatelse og 10.396 tonn til fartøyer med seitråltillatelse.

For not ble det avsatt 15.400 tonn av gruppeknoten som skulle fiskes fram til og med 13. juli og 23.100 tonn til et fiske fra og med 14. juli.

Ut over høsten ble det foretatt refordeling i de forskjellige gruppene. 1.september ble maksimalkvotene opphevet for fartøyer i gruppe I mellom 15 og 28 m. Maksimalkvotene for fartøyer over 28 m økte med 100 tonn. Fra og med 4. september ble maksimalkvoten økt med 20 prosent for fartøyer med torskestrål- og seitråltillatelse. 5. september ble det økning i maksimalkvotene i notfisket med 50 prosent, samtidig ble de tre interne gruppeknotene opphevet. Med virkning fra 1. oktober ble maksimalkvotene i seinotfisket opphevet. Fiskeridirektoratet stoppet seinotfisket 24. november.

Omsetning

Ved utgangen av året, sto det fremdeles ca 4.200 tonn igjen av totalkvoten. Not overfisket kvoten med ca 4.800 tonn, konvensjonell manglet ca 14.500 tonn, mens trål hadde overfisket sin kvote med ca 6.400 tonn.

Totalt ble det i Norges Råfisklags distrikt landet 115.000 tonn sei rund vekt, til en verdi av 377 mill. kroner. Dette er en nedgang i verdi med 16 prosent fra 2002.

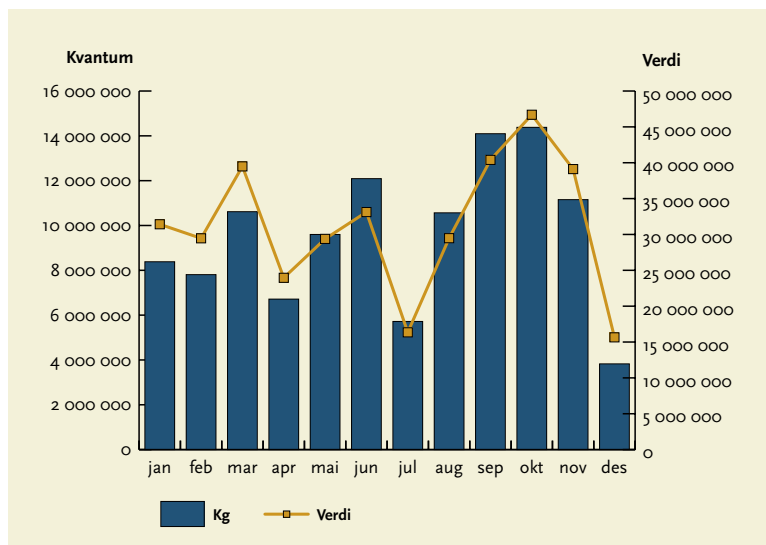

Diagram 14: Omsetning av sei i kvantum og verdi, månedsfordelt 2003 (kg rund vekt og kroner)

Tabell 46: Distriktsvis fordeling av landinger av sei i kvantum og verdi 2002 og 2003 (tonn og 1000 kroner)

	Rund vekt		Verdi	
	2002	2003	2002	2003
Øst-Finnmark	4.678	5.802	18.030	20.396
Vest-Finnmark	11.366	26.448	37.740	71.623
Troms	37.258	38.207	142.510	116.520
Vesterålen	19.277	14.442	92.722	57.044
Lofoten	23.724	18.250	104.717	66.280
Øvrige distrikter	12.780	12.251	55.905	45.331
Total	109.092	115.400	451.624	377.194

Seinot

Deltakelsen av seinotfartøy var større i 2003 sammenlignet med 2002 sesongen. Det var 203 fartøyer som meldte seg på til fisket mens 133 fartøy hadde fangst. Sesongen 2003 må sies å ha vært en kvantumsmessig god sesong, og kvoten ble da også overfisket med ca 4.800 tonn.

Notfartøy under 15 meter hadde en rest på 122 tonn av sin gruppekvote, fartøy mellom 15 og 21 meter hadde rest på 2.986 tonn, mens fartøy over 21 meter overfisket sin gruppekvote med 7.930 tonn.

Det ble iverksatt dirigering 20. mai, denne varte til oppnådd periodekvote var oppfisket 26. juni. Periodekvoten ble overfisket med 1.000 tonn. Da andre periode startet 14. juli hadde de fleste kjøperne ferie. Fartøyene som skulle delta måtte ha låssettingsutstyr, det enkelte fartøy kunne fiske og ha stående i lås inntil 20 prosent av fartøyets maksimalkvote i notfiske etter sei per 14. juli 2003. Tilgangen på notsei var god i den perioden landanleggene hadde ferie. Selv med russiske oppkjøpsfartøy og salg til Murmansk samt at hvert fartøy bare kunne ha 20 prosent i lås økte det låsståtte kvantumet. 14. oktober ble dirigeringen opphevet på grunn av lav delta-gelse og lite fangsting.

Det var ikke omsatt låssatt sei ved auksjon, årsaken til dette var laber interesse fra filetindustrien. Det ble formidlet noe direktehåvet sei til en noe høyere pris enn minstepris. Det var totalt i begge periodene 44 leveranser med et kvantum på ca 1.351 tonn til Murmansk. Åtte fartøy benyttet seg av muligheten til å levere i Murmansk, til konkurransedyktige priser. Mesteparten av kvantumet som ble ført til Murmansk ble tatt fra lås i Varanger.

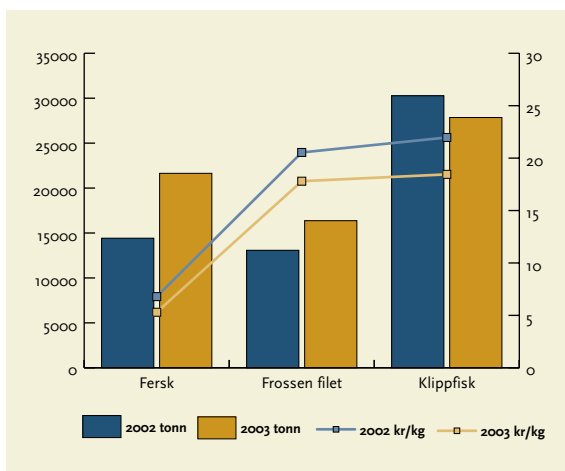
Det var syv forskjellige russiske oppkjøpsfartøy i kjøp gjennom sesongen, ett fartøy var med under begge periodene. Det ble solgt ca 13.000 tonn til disse oppkjøpsfartøyene.

Totalt ble det i lagets distrikt landet 41.747 tonn notsei, hvorav ca 15.600 tonn ble landet i første periode. Verdien av årets seinotfiske ble 98,6 mill. kroner, som er en økning med nærmere 40 prosent fra 2002 sesongen. Gjennomsnittsprisen gikk ned fra kr 2,86 pr. kg i 2002 til kr 2,36 pr. kg i 2003, omregnet til pris for rund fisk.

Markedet for sei

I 2003 ble det fra Norge eksportert 95.000 tonn sei til en verdi av 1,2 milliarder kroner. Dette utgjør en volummessig økning på 18 prosent og en verdimessig nedgang på 8,5 prosent. Det var i 2003 en formidabel økning i eksporten av fersk og fryst sei. Fersk sei økte med ca. 50 prosent til nesten 21.600 tonn. Landinger til russiske kjøperfartøyer og direkteleveranser i utlandet, bidro sterkt til dette. Prisnivået for fersk sei falt med over 20 prosent til kr 5,30 pr. kg. En viktig årsak til dette er at seien som ble levert til russiske kjøperfartøy var rund fisk, som nødvendigvis får en lavere eksportpris pr. kg enn sløyd og hodekappet fisk.

Fryst sei økte med 55 prosent til 22.000 tonn, med et prisfall på 19 prosent til kr 6,51 pr. kg. Eksporten av klippfisk sei ble redusert med 8 prosent til 28.000 tonn.

Diagram 15: Eksportutvikling sei 2002-2003
(Kilde: Eksportutvalget for fisk, mengde er produktvekt og eksportverdi oppgis FOB (fritt om bord – angitt utskipningshavn) for mengde/pris.)

Reker (*Pandalus borealis*)

I Norge ble det i 2003 omsatt 68.900 tonn reker fra norske og utenlandske fiskefartøyer. Av dette kvantumet gikk 61.000 tonn til pilling (fryste pillede reker og pillede reker i lake). Det øvrige kvantumet på 7.900 tonn gikk til konsum som skallreker.

I Norges Råfisklags distrikt ble det i 2003 fra norske og utenlandske fartøyer landet ca. 49.900 tonn reker. Av dette kvantumet gikk vel 47.300 tonn til pilling - en nedgang med 8.700 tonn fra ca. 56.000 tonn i 2002. I underkant av 2.600 tonn gikk som skallreker til konsum - likt med kvantum fra 2002. Landinger fra de utenlandske fartøyer utgjorde ca 3.800 tonn i 2003, en nedgang med ca 4.900 tonn fra 2002.

Totalt 112 norske fartøyer landet rekefangster i Norges Råfisklags distrikt i 2003. En oppsplitting av disse viser 60 frysereketrålere og 52 ferskrekerefartøyer.

I hovedsesongen mai - september ble det største kvantumet i 2003 landet ca 37.500 tonn. Prisene var jevne over hele året, foruten februar/mars, september/ desember hvor prisene var oppe i ca 10 kr pr kg. Få fangster var omsatt i de månedene.

Gjennomsnittspris for reker til pilling i 2003 var på kr 8,83 pr. kg, mot kr 8,68 i 2002.

Dette tilsier en oppgang på kr 0,15 pr kg landet kvantum i forhold til 2002.

Suspensjon av minsteprisene og innføringen av obligatorisk dirigering og auksjon som fra 2001 ble gjort gjeldende for fangster med ombordfryste råreker til pilling, var også i 2003 det gjeldende systemet. Til sammen 168 rekefangster ble omsatt på auksjon i 2003. Produksjon av pillede reker har i hovedsak foregått hos 6 produsenter. Vi hadde 14 som kjøpte fangster, av dem var 2 norske registrerte kjøpere som videresolgte til Island. Salget til Island viste en kraftig reduksjon i 2003, fra 11.000 tonn i 2002 mot 3.000 tonn i 2003. Årsaken til dette var god tilgang fra norske fartøyer som fisket reker ved Øst-Grønland/Flemish Cap og losset i Canada/Island.

I Norges Råfisklags distrikt ble det landet 420 tonn ferske råreker til pilling, en reduksjon med 430 tonn fra 2002-sesongen som også var en feilslått sesong for denne flåtegruppen. Bare ett fåtall ferskrekerefartøyer rustet seg ut for dette tradisjonelle fisket, som hovedsaklig foregår på våren og sommeren i Varanger og Barentshavet. 2003 sesongen var annerledes enn tidligere sesonger, årsaken var at rekeprodusent i Finnmark ikke hadde produksjon og andre løsninger måtte benyttes.

Det ble inngått et samarbeid med en rekeprodusent i Troms om en ordning med mottak direkte på anlegg og levering i Vadsø for videre transport til produsenten. Ordningen var en nødløsning og en kostbar ordning både i form av tilskudd og egenandel for fisker.

Nye minstepriser for ferske råreker til pilling, samt kokte reker kom den 22. mai 2003. Minsteprisene på ferske råreker til pilling for størrelse under 121 til under 200 gikk ned med kr 1,00 og størrelse under 201 til over 321 var uendret. I forkant av sesongen hadde Norges Råfisklag

lagt til rette for en ordning med føringstilskudd for ferske reker som fiskes på kysten og som anvendes til pilling.

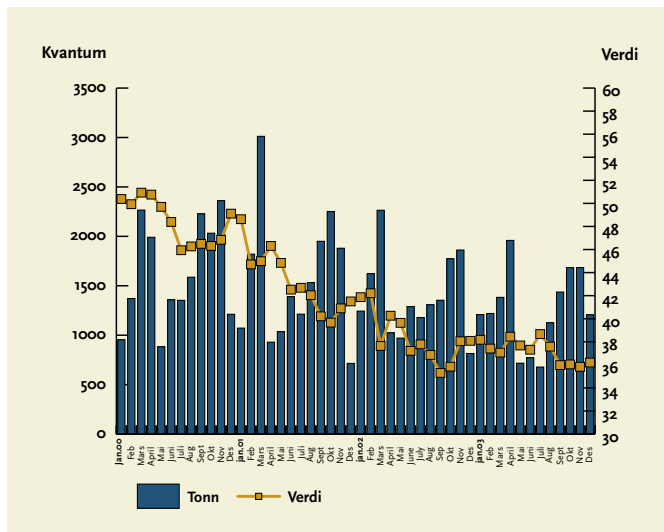

Diagram 16: Norsk eksport av frysede pillede reker pr. måned 2000-2003 (tonn og kroner)

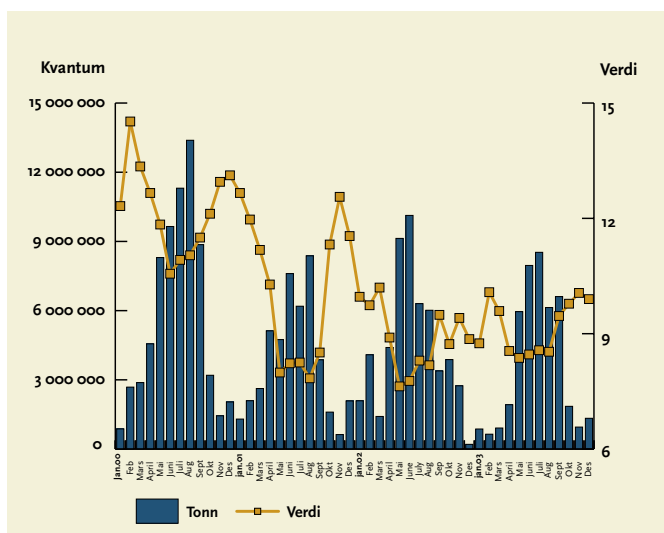

Diagram 17: Frysede reker til pilling – kvantum og gjennomsnittspriser 2000-2003 (tonn og kroner)

Tabell 47: Deltakelse i rekefisket fordelt på fartøyets størrelse og registreringsfylke 2003

	Fartøyer over 50 brt. Kombi-/fryserekefartøyer	Fartøyer mellom 35 og 50 brt. Ferskrekefartøyer	Fartøyer under 35 brt. Ferskrekefartøyer	Alle rekefartøyer
Finnmark	7	0	0	7
Troms	19	2	25	46
Nordland	11	1	19	31
Trøndelag	1	0	4	5
Møre	22	0	1	23
I alt	60	3	49	112

Tabell 48: Norske og utenlandske landinger av reker fordelt på fangstfelt i 2002 og 2003 (kvantum i tonn)

	2002		2003	
	Norske	Utenlandske	Norske	Utenlandske
Kyst Varanger	635.326	917.516	783.131	21.168
Kyst øvrig	1.346.790	59.496	1.716.177	110.876
Barentshavet	8.103.060	2.284.299	16.971.778	1.486.888
Gåsbanken		68.880		
Hopen	30.362.773	3.766.277	13.420.596	1.494.096
Svalbard	5.608.493	2.080.167	2.482.868	695.058
Canada	3.483.280		10.405.128	
Grønland	527.432		318.291	
Andre		68.880		
Totalt	50.067.154	9.245.515	46.097.969	3.808.086

Eksport - ferdigvaremarkedet

Markedet for de viktigste rekeproduktene var preget av store tilførsler og sterk konkurranse også i 2003. Eksportverdien for frysede pillede reker falt ytterligere og gjennomsnittsverdien er den laveste som er registrert. For konsumpakkede skallreker og pillede reker i lake er tendensen den samme. Det er kun for de frysede kokte skallreker, hvor markedene i Kina og Russland er viktigst, at prisene har vært stabile.

Tabell 49: Norsk eksport av reker. Gjennomsnittlig eksportverdi pr. kg 1999-2000 (kroner)

Produkt/market	1999	2000	2001	2002	2003
Frysede pillede reker	48,88	48,21	42,89	38,05	37,06
Pillede reker i lake	72,24	70,11	66,63	58,91	55,49
Frysede kokte reker m/skall/Danmark	26,75	25,54	25,57	23,47	29,20
Frysede rå reker m/skall/Japan	49,44	59,98	49,53	39,97	40,43
Ferske kokte reker m/skall/Sverige	53,52	56,51	53,46	53,15	46,80

Selv om det er igangsatt prosjekter for utvikling av nye produkter basert på pillede reker og utvikling av nye markeder, som for eksempel Russland, har dette ikke kunnet hindre en fortsatt negativ utvikling for norsk rekenæring. Dette skyldes først og fremst den ugunstige valutasisituasjonen hvor den norske krona har vært forholdsvis sterk mot valutaen i våre hovedmarkeder. Ved inngangen til 2004 ser dette ut til å endre seg i positiv retning med svekkelse av kronkursen og bedret markedsadgang til EU. Dette vil særlig kunne bidra til at de norske eksportørene av frysede pillede reker kan vinne tilbake de to siste årenes tapte markedsandeler i England. Det forventes imidlertid fortsatt store tilførsler av kaldtvannsreker globalt, spesielt fra Canada og Grønland og dette vil kunne bidra til å opprettholde det lave prisnivået til primærprodusentene.

Informasjonsutvalget for reker

Med bakgrunn i krav fra fiskerne om økt markedsinnsats for reker, har aktivitetsnivået blitt økt betydelig og innretningen dreid mot nye markeder i Øst-Europa og Russland de siste 2 årene. Det har også blitt gitt direkte støtte til eksportører for å utvikle nye produkter og øke markedsinnsatsen i Russland. Totalt ble det brukt nær 1,1 mill. kroner til markedtiltak i 2003. Det har vært økende fokus på miljøvennlige rekeprodukter, spesielt fra kunder i England. Det er derfor igangsatt et utredningsarbeid for å klarlegge muligheten for å miljøsertifisere det norske rekefisket samt tatt initiativ for å styrke den norske PR-innsatsen for et miljøvennlig norsk rekefiske.

Aktivitetene har vært som følger:

- Markedsovervåking og rapportering til fiskesalgs-lagene, finansinstitusjoner og markedsaktører.
- Rekelunsj og informasjonsmøte for eksportører og importører i London.
- Produktpresentasjoner i samarbeid med eksportører og deres kundeforbindelser i Sverige.
- Støtte til utvikling og markedsføring av nye produkter basert på pillede reker.
- Rekeseminar for eksportører og kunder i Stockholm og Gøteborg.
- Støtte til markedsundersøkelse og besøk i markedet for eksportører av reker til Russland.
- Test av emballasjetyper ved langtidslagring av frysede industrireker.
- Generell PR-aktivitet og mediekontakt. vedr. produksjon og markedsforhold.

Ved planlegging og gjennomføring av aktivitetene legges det vekt på deltakelse fra eksportører og importører som er gode kunder av de norske rekefiskerne og fiskesalgs-lagene.

Blåkveite (*Reinhardtius hippoglossoides*)

Tabell 50: Kvantums- og verdiutvikling for blåkveite 1994-2003 (tonn og mill. kroner)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Kvantum	5.578	6.534	7.503	6.395	6.582	12.153	10.473	11.392	6.808	8.023
Verdi	70	91	104	99	97	154	166	184	79	109

Bare fartøyer under 28 meter som fisket med konvensjonelle redskaper kunne delta i direktefisket etter blåkveite sør for 71° 30' N i 2003. Dette skjedde innenfor maksimalkvoter på 10, 12 eller 14 tonn avhengig av fartøylengde, og fisket var tidsbegrenset fra 9 juni til 6 juli. Blåkveite tatt som bifangst før det direkte fisket åpnet 10. juni, gikk som fradrag i det enkelte fartøys maksimalkvote i det direkte fisket. Fartøy som skulle

delta måtte forhåndsmelde seg til Norges Råfisklag eller Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgs-lag. Tillatt bifangst for fartøy uten adgang i det direkte fisket og samtlige fartøy når det direkte fisket ikke var åpent, var 12 prosent i den enkelte fangst og 7 prosent om bord ved avslutning av fisket og av landet fangst.

Tabell 51: Anvendelsesfordeling for blåkveite 1999-2003 (tonn)

Anvendelse	1999	2000	2001	2002	2003
Fersk	7.178	4.316	4.875	2.488	3.578
Frys	4.942	6.152	6.496	4.314	4.434
Annet	43	5	18	6	10

Tabell 52: Minsteprisutvikling pr. kg for blåkveite vinter 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Blåkveite, minst 2 kg	18,70	16,00	18,50	18,00	16,25

Tabell 53: Gjennomsnittlig oppnådd pris pr. kg for blåkveite 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Blåkveite, minst 2 kg	17,19	19,90	20,43	16,50	17,92

Kongekrabbe (*Paralithodes camtschaticus*)

Tabell 54: Kvantums- og verdiutvikling for kongekrabbe 1994-2003 (tonn og mill. kroner)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Kvantum	51	32	70	71	124	202	211	478	652	1 218
Verdi	1,8	1,2	2,6	2,6	4,6	9,8	23	40	67	93

Totalkvoten for kongekrabbe for 2003 var 200.000 stk hankrabber fordelt med 190.000 stk. til kommersiell fangst og 10.000 stk. til forskningsfangst. Det ble totalt landet 197.116 stk. (ca. 823 tonn) til en førstehandsverdi 59 mill. kroner. I tillegg ble det landet 396 tonn av utenlandske (russiske) fartøy.

Fartøykvoten ble fastsatt etter regler fra fiskeridirektøren til 1.040 stk. i gruppe I og 520 stk. i gruppe II. Fangstperioden var 01.10-31.12 2003. Fisket etter kongekrabbe foregikk i området fra Sværholt og østover til den russiske grensen. Det viktigste fangstredskapet er teiner, men for en del utenlandske leveranser er trål oppført som redskap.

Tabell 55: Anvendelsesfordeling for kongekrabbe 1999-2003 (tonn)

Anvendelse	1999	2000	2001	2002	2003
Fersk	79	79	109	105	202
Frys	123	132	344	318	620
Konsum	-	-	25	229	396

75 prosent av kongekrabbe landet av norske fartøy går til frysing og resten til fersk anvendelse. Utenlandske fartøy leverer nesten utelukkende tilvirkede og fryste kongekrabbeklør til konsum.

Tabell 56: Minsteprisutvikling pr. kg for kongekrabbe sesongene 1999-2003 (kroner)

Art	1999	2000	2001	2002	2003
Kongekrabbe	49	70	80	78	74,50 / 69,50

Sesongen 2003 startet med en minstepris på kr 74,50 pr. kg. Etter hvert viste det seg at konkurransen i markedet ville bli hardere. Både Norge og Russland hadde doblet kvoten fra 2002 og kvoten for Alaska var blitt

Lange (Molva)

Tabell 58: Kvantums- og verdiutvikling for lange 1994-2003 (tonn og tusen kroner)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Kvantum	5.877	5.090	4.398	5.155	6.448	6.283	5.097	4.112	4.726	5.385
Verdi	58.292	51.379	40.418	43.718	66.084	66.259	56.832	58.550	57.784	55.467

Tabell 59: Anvendelsesfordeling for lange 1999-2003 (tonn)

Anvendelse	1999	2000	2001	2002	2003
Salt	4.795	4.037	3.254	3.496	3.591
Henging	926	633	578	772	1.201
Fersk	335	320	229	354	448
Frys	226	106	51	103	145

Tabell 60: Minsteprisutvikling pr. kg for kvitlange vinter 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Kvitlange over 2,0 kg	12,00	12,50	13,50	15,50	11,50
Kvitlange 0,7 - 2,0 kg	8,25	8,75	9,25	10,50	8,50

Tabell 61: Gjennomsnittlig oppnådd pris pr. kg for kvitlange 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Kvitlange, over 2,0 kg	15,28	16,06	20,69	18,26	15,40
Kvitlange, 0,7 - 2,0 kg	13,08	15,60	19,02	14,38	11,84

70 prosent større. Starten på fisket etter kongekrabbe på Alaskakysten presset prisene, og med virkning fra 20. oktober 2003 ble minsteprisen satt ned til kr 69,50 pr. kg.

Tabell 57: Gjennomsnittlig oppnådd pris pr. kg for kongekrabbe 1999-2003 (kroner)

Art	1999	2000	2001	2002	2003
Kongekrabbe	48,50	109,40	83,70	103,13	76,36

Landet kvantum av kongekrabbe økte fra 211 tonn i 2000 til 1.218 tonn i 2003. Dette hang naturlig sammen med økningen av kvoten fra 37.500 stk i 2000 til 190.000 stk i 2003. Førstehåndsverdien økte fra 23 mill. til 93 mill. kroner i den samme perioden.

Japan er fremdeles det største markedet for fryste kongekrabbeklør. Markedet i USA har økt, men likevel er det Taiwan som tar andreplassen i 2003. Japan er også det største markedet for ferske kongekrabbeklør og har forbigått USA selv om kvantumet også her har økt. Gjennomsnitt prisen for eksport var rundt kr 159,00 pr. kg i 2003.

I 2003 ble det landet 5.385 tonn lange i Råfisklagets distrikt. I forhold til 2002 var dette en økning med 660 tonn. Verdien av det som ble landet i 2003 utgjorde 55 mill. kroner, en reduksjon på over 2 mill. kroner sammenlignet med året før. Av det totale kvantumet i 2003 gikk 3.591 tonn til salting, 1.201 tonn til henging, 448 tonn til fersk anvendelse og 145 tonn til frysing. Hele 2.500 tonn ble landet på Nordmøre.

På kjølausjon på Nordmøre oppnådde autolineflåten en gjennomsnittspris for kvitlange over 2,0 kg på kr. 16,04 pr. kg. I 2002 var tilsvarende gjennomsnittspris kr. 16,85 pr. kg, en prisreduksjon på nesten 5 prosent.

Lange fiskes hele året, hovedsakelig ved direktefiske, men lange tas også som bifangst ved annet fiske. Direktefiske etter lange foregår for det meste rundt Færøyene og på sør- og vestkysten av Island. Det meste av kvantumet blir fanget med line, men også garn og trål er viktige redskaper.

Uer (*Sebastes marinus*)

Tabell 62: Kvantums- og verdiutvikling for uer 1994-2003 (tonn og tusen kroner)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Kvantum	15.696	13.162	11.569	13.241	16.331	15.437	13.892	11.981	8.591	6.867
Verdi	69.703	65.086	59.433	69.706	105.475	99.964	93.000	84.485	57.582	45.823

Tabell 63: Anvendelsesfordeling for uer 1999-2003 (tonn)

Anvendelse	1999	2000	2001	2002	2003
Fersk	11.421	10.546	8.064	5.548	5.251
Frys	3.913	3.307	3.876	2.991	1.573
Salt	88	40	32	29	42

Tabell 64: Minsteprisutvikling pr. kg for uer vinter 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Uer, rund minst 7 hg	6,30	6,80	6,80	6,80	6,30

Tabell 65: Gjennomsnittlig oppnådd pris pr. kg for uer 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Uer, rund alle størrelser	6,47	6,69	7,51	6,70	6,67

Kvantumet av uer er redusert flere år på rad og ble ytterligere redusert i 2003. Totalt omsatt kvantum i 2001 var 11.981 tonn, 8.591 tonn i 2002 og 6.867 tonn uer i 2003.

Totalverdien av uer ble redusert fra 57,6 mill. kroner i 2002 til 45,8 mill. kroner i 2003, en nedgang på 20 prosent. Av det totale kvantum uer i 2003 ble 76 prosent omsatt til fersk anvendelse og 23 prosent til frysing.

Gjennomsnittsprisen var i 2003 kr. 4,64 pr. kg rund vekt for snabeluer og kr. 6,71 pr. kg for vanlig uer. Tilsvarende gjennomsnittspris for 2002 var henholdsvis kr. 4,79 og kr. 6,95 pr. kg.

Uer fiskes hele året, og de vanligste fangstredskaper er trål, garn og snurrevad.

Når det gjelder større fartøyer er line et viktig redskap. Disse fisker i hovedsak uer som bifangst i fiske etter andre fiskeslag.

Brosme (*Brosme brosmie*)

Tabell 66: Kvantums- og verdiutvikling for brosmie 1994-2003 (tonn og tusen kroner)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Kvantum	9.817	7.632	7.730	7.271	8.021	9.967	8.865	7.605	6.758	6.203
Verdi	56.682	46.216	46.051	42.118	60.123	73.935	62.066	59.164	51.154	41.219

Tabell 67: Anvendelsesfordeling for brosmie 1999-2003 (tonn)

Anvendelse	1999	2000	2001	2002	2003
Fersk	922	907	944	956	686
Frys	1.316	677	350	246	250
Heng	1.298	1.007	655	457	707
Salt	6.431	6.273	5.656	5.099	4.560

Tabell 68: Minsteprisutvikling pr. kg for brosmie vinter 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Brosme over 2,0 kg	9,50	9,70	10,20	9,25	8,60
Brosme 1,0-2,0 kg	7,25	7,70	7,95	7,25	6,50

Tabell 69: Gjennomsnittlig oppnådd pris pr. kg for brosmie 1999-2003 (kroner rund)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Brosme, over 2,0 kg	11,16	10,52	11,76	11,17	9,62
Brosme, 1,0 - 2,0 kg	10,37	9,60	10,74	10,71	9,55

Oppfisket kvantum har gått jevnt nedover fra 1999. Det ble i 2003 landet 6.203 tonn rund brosmie i Norges Råfisklag mot 6.758 tonn i 2002. I 2003 ble 45 prosent av oppfisket kvantum omsatt på Nordmøre. En stor del av brosmekvantumet som landes er linefanget ombordfryst fisk som omsettes på fellesauksjon mellom Norges Råfisklag, Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag og Vest-Norges Fiskesalslag.

Verdien er redusert fra 51,2 mill. kroner i 2002 til 41,2 mill. kroner i 2003. Dette gir en gjennomsnittspris for rund vekt på kr 7,57 pr. kg i 2002, mot kr 6,65 i 2003. Dett innebærer en prisreduksjon på kr 0,92 pr. kg. Minsteprisene for brosmie har vært uforandret i 2003.

Hele 74 prosent av det totale kvantumet anvendes til salting, omtrent som i 2002. 11,4 prosent av kvantumet gikk i 2003 til anvendelse henging, mot 6,8 prosent i 2002.

Fisket etter brosmie pågår hele året. Vanlig fangstredskap er line, men det tas også litt brosmie som bifangst i trål.

Breiflabb (*Lophius piscatorius*)

Tabell 70: Kvantums- og verdiutvikling for breiflabb 1994-2003 (tonn og tusen kroner)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Kvantum	476	217	307	205	358	671	1.441	2.173	1.285	1.432
Verdi	7.941	3.616	5.177	3.378	6.396	12.804	36.234	61.960	33.017	32.169

Tabell 71: Anvendelsesfordeling for breiflabb 1999-2003 (tonn)

Anvendelse	1999	2000	2001	2002	2003
Fersk	661	1.433	2.160	1.270	1.417
Frys	10	8	12	14	14
Heng	0	0	0	0	0
Salt	0	0	1	2	1

Tabell 72: Minsteprisutvikling pr. kg for breiflabb vinter 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Breiflabbhaler over 1,0 kg	40,00	42,00	50,00	60,00	60,00
Breiflabbhaler 1,0 kg	30,00	32,00	40,00	45,00	45,00

Tabell 73: Gjennomsnittlig oppnådd pris pr. kg for breiflabb 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Breiflabbhaler over 1,0 kg	53,61	65,81	72,83	70,93	60,95
Breiflabbhaler under 1,0 kg	38,54	40,55	46,10	48,74	45,32

Taskekrabbe (*Cancer pagurus*)

Tabell 74: Kvantums- og verdiutvikling for taskekrabbe 1994-2003 (tonn og mill. kroner)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Kvantum	1.146	1.157	1.161	1.362	2.134	1.963	2.188	2.710	3.313	3.780
Verdi	5,7	6,0	6,1	7,8	13,1	12,2	14,7	19,7	24,7	28,5

Årets taskekrabbefiske ble det beste på svært mange år og det ble satt ny rekord i Norges Råfisklags distrikt. Fiskerne fra Nordmøre i sør til Vesterålen i nord brakte i land hele 3.780 tonn til en førstehandsverdi på 28,5 mill. kroner. I forhold til sesongen 2002 er dette en økning i kvantum på hele 467 tonn (14 prosent) og en verdiokning på 3,8 mill. kroner (15 prosent). Man må helt tilbake til 1949 for å finne et bedre år når det gjelder krabbefiske. Dette året ble det ilandbrakt hele 4.951 tonn til en samlet verdi på 2,6 mill. kroner.

De siste 10 årene har kvantumet av landet breiflabb økt betydelig. I 2001 var kvantumet hele 2.173 tonn. Kvantumet i 2003 var 1.432 tonn, en økning på 11 prosent fra året før. 90 prosent av breiflabben ble omsatt i Lofoten og sørover til Nordmøre.

Det ble i 2003 omsatt breiflabb for 32,2 mill. kroner, som er en nedgang på 2,5 prosent i forhold til 2002. Gjennomsnittsprisen for rund breiflabb var i 2003 kr 22,46 pr. kg, en reduksjon med kr 3,24 fra året før. I første halvdel av 2003 var eksportprisene på breiflabb synkende, og i juli ble minsteprisen satt ned med kr 8,00 pr. kg for breiflabb sløyd uten hode. Ny minstepris på kr 58,00 for breiflabb over 1,0 kg og kr 40,00 pr. kg for den under 1,0 kg sløyd uten hode, ble fastsatt i slutten av desember 2003.

I de senere årene har det utviklet seg et direkte garnfiske etter breiflabb og hele 94 prosent ble i 2003 fisket med garn. I 2003 ble det innført fredningstid for fiske etter breiflabb med garn i perioden 1. mars - 31. mai.

Tabell 75: Kvantums- og verdiutvikling for taskekrabbe fordelt på fangstområder i 2002 og 2003 (tonn og 1000 kr)

Område	2002		2003	
	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi
Vesterålen	14	104	15	106
Helgeland / Salten	600	4.530	925	6.860
Nord-Trøndelag	363	2.544	434	2.997
Sør-Trøndelag	2.163	16.238	2.123	16.613
Nordmøre	173	1.300	295	2.022
Totalt	3.313	24.716	3.782	28.599

Den største økningen hadde Nordmøre med 114 tonn (67 prosent) og 0,7 mill. kroner (54 prosent), samt Helgeland med 325 tonn (54 prosent) og 2,3 mill. kroner (51 prosent).

Deltakelsen i fisket har økt betraktelig de siste årene, fra 177 båter og 228 fiskere i 2000 til 275 båter og 317 fiskere i 2003. Dette er en økning på 98 båter (55 prosent). Totalt var det fra disse båtene påmeldt ca. 35.000 teiner til fisket i 2003.

Sør-Trøndelag er det beste krabbefylket, og her begynte fisket på Hitra i uke 25 (16. juni). Fisket i de andre områdene i Sør-Trøndelag begynte i uke 31 (juli) og fisket varte til uke 50.

I Nord-Trøndelag, på Helgeland og på Nordmøre begynte fisket i midten av august (uke 34 – 35).

Antall kjøpere har vært stabilt de siste årene. Det er tre kjøpere i Sør-Trøndelag og en i Nord-Trøndelag. Den største kjøperen, tok i tillegg til det som ble levert lokalt, all krabbe fra Nordmøre, Nordre Fosen og Helgeland. Krabben fra Vesterålen ble sendt til kjøper i Nord-Trøndelag. Denne transporten var svært avhengig av føringsmidler. Det ble i 2003 bevilget totalt 1,2 mill. kroner til føring av krabbe. I tillegg ble det innført egenandeler både for kjøpere og fiskere. Egenandelen for fiskere som leverte til mottaksstasjoner var kr 0,25 pr. kg. Det var i tillegg til 4 kjøpere også 25 mottaksstasjoner som tok i mot taskekrabbe i 2003.

Tabell 76: Anvendelsesfordeling for taskekrabbe 1999-2003 (tonn)

Anvendelse	1999	2000	2001	2002	2003
Krabbe – konsum	150	231	305	315	232
Krabbe – fabrikk	1.813	994	899	929	1.968
Krabbe – fersk konsum	-	963	1.506	1.933	1.582
Totalt	1.963	2.188	2.710	3.313	3.780

Kvitlaks (*Argentina silus*)

Tabell 79: Kvantums- og verdiutvikling for kvitlaks 1994-2003 (tonn og tusen kroner)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Kvantum	6.070	6.214	5.978	2.909	4.716	5.840	4.479	7.344	5.709	7.475
Verdi	16.055	18.895	19.522	9.035	17.077	17.887	13.120	27.143	19.222	22.974

Totalt kvantum kvitlaks landet i lagets distrikt i 2003 økte fra 5.709 tonn i 2002 til 7.475 tonn i 2003, en økning med 1.766 tonn (ca. 31 prosent). Verdien i 2003 ble på nærmere 23 mill. kroner, en økning med 3,8 mill. kroner (ca. 20 prosent) fra 2002. Av Norges totale omsetning av kvitlaks, omsatte Norges Råfisklag ca. 80 prosent.

Et to-prissystem gjør at det er mulig å velge og levere på kvalitetssystemet med sortering av hunnkrabbe til konsum og hunn- og hannkrabbe til fabrikk, eller det er mulig å velge og sortere i hunn- og hannkrabbe og levere samfengt til fersk konsum.

Tabell 77: Minsteprisutvikling pr. kg for taskekrabbe 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Taskekrabbe til konsum	12,00	12,50	13,70	14,00	14,00
Taskekrabbe til fabrikk	5,40	5,60	6,10	6,50	6,40
Taskekrabbe til konsum (fersk, samfengt)	-	6,00	6,50	7,00	6,90

Tabell 78: Gjennomsnittlig oppnådd pris pr. kg for taskekrabbe 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Taskekrabbe, alle anvendelser	6,30	6,64	7,29	7,45	7,54

Etterspørselen etter taskekrabbe har vært stigende både innenlands og i eksportmarkedene. I 2003 ble det eksportert ca. 114 tonn fersk krabbe, hvorav 105 tonn var levende krabbe til Sverige til en verdi av 4,1 mill. kroner. Tallene for 2002 var totalt 130 tonn fersk krabbe, der 119 tonn var levende krabbe til Sverige. Eksportprisen for krabbe til Sverige gikk opp fra kroner 36,15 til kroner 36,91 pr. kg.

Av frysede krabbeprodukter ble det omsatt ca. 722 tonn til en verdi av 32 mill. kroner, mot 676 tonn og 25 mill. kroner i 2002. Gjennomsnittsprisen for disse produktene gikk i 2003 opp fra kr. 37,08 til 44,46 pr. kg. Det viktigste markedet for slike produkter er EU, herunder spesielt Frankrike, Storbritannia, Irland og Sverige.

I Norge er det for det meste ferdige rensede skjell og klør som blir omsatt.

Tabell 80: Minsteprisutvikling pr. kg for kvitlaks 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Kvitlaks samfengt til konsum	3,35	2,60	3,00		
Kvitlaks over 400 gr til konsum				3,50	3,25
Kvitlaks under 400 gr til konsum				3,00	2,75

Minsteprisen på kvitlaks til konsum i 2003 var kr. 3,25 pr. kg for størrelsen over 400 gram og kr. 2,75 pr. kg for den under 400 gram. Minsteprisen gikk ned fra 2002 med 25 øre for begge størrelsene. Gjennomsnittsprisen var kr 3,07 pr. kg for all kvitlaks i 2003, en nedgang med 29 øre fra 2002.

Antall fartøyer som deltok i fisket gikk tilbake fra 12 båter i 2002 til 10 båter i 2003. Det er vanligvis 10-12 båter som deltar årlig, i tillegg til noen fartøyer som lander kvitlaks som bifangst.

Det var 3 – 4 kjøpere av kvitlaks i området Nordmøre til Troms. De 2 største kjøperne, en på Helgeland og en i

Nord-Trøndelag, tok i mot ca. 97 prosent av kvantumet i Norges Råfisklags distrikt.

Fiskekjøttet i kvitlaksen er spesielt godt egnet til fiske-matproduksjon, og en stor del av kvantumet blir produsert til farse. Det resterende blir solgt som rundfrys vare til blant annet Øst-Europa, Egypt og Nigeria.

Markedet både for farse og rundfrysing, har vært vanskelig. Kjøperne møter sterk konkurranse, spesielt på importert farse fra Færøyene og Island. Produsentene av fiskemat har også begynt å bruke en del surimi i sin fiskematproduksjon.

Vågekval (*Balaenoptera acutorostrata*)

Tabell 81: Kvantums- og verdiutvikling for vågekval 1994-2003 (tonn og tusen kroner)

Kvantum og verdi	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Kvantum kjøtt	406	326	519	683	754	697	607	692	725	753
Verdi kjøtt	15.144	9.992	13.940	20.573	22.421	19.775	18.453	21.170	22.178	22.017
Kvantum kvalspekk	68	119	123	46	198	148	77	250	51	3
Verdi kvalspekk	29	2772	12	94	594	445	211	1479	5	3
Nasjonal fangst stk	280	218	388	503	625	589	487	552	634	647
Nasjonal kvote stk	316	232	425	580	671	753	655	549	671	711

Kvoten i 2003 på 711 kval, var fordelt på fangstområder og fartøyer som følger:

- Barentshavet/Vestfjorden	21 fartøyer	345 kval
- Svalbard	8 fartøyer	150 kval
- Jan Mayen	1 fartøy	37 kval
- Nordsjøen	4 fartøyer	179 kval

Laget foretok en markedsundersøkelse i april 2003, hvor det framkom at 11 kjøpere i Nordland, Troms og Finnmark var interessert i ca 600 tonn kvalkjøtt. Det var ikke interesse for kjøp av kvalspekk.

Prisdøftelsene for kvalprodukter mellom Norges Råfisklag og FHL industri og eksport, i forkant av sesongen 2003, endte med enighet om en minstepris for kjøtt til konsum på kr 29,25 pr. kg og for spekk kr 0,01 pr. kg.

Tabell 82: Minsteprisutvikling pr. kg for kvalkjøtt og -spekk sesongen 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Kvalkjøtt til konsum	25,50	27,50	30,00	29,00	29,25
Spekk*	3,00	0,10	4,00/7,00	0,10	0,01

*) Minsteprisene for spekk/finner har variert sterkt i perioden, med bakgrunn i vekslende signaler og utsikter for å få til en eksport av slike produkter til hovedmarkedet i Japan.

Det ble i tillegg bestemt at hvert enkelt fartøy måtte levere minst to ganger i løpet av sesongen. Første fangst måtte landes senest når halvparten av dyrene var fanget. Hensikten var å spre produksjonen over tid, samt å få kjøttet tidligst mulig ut i markedet. Fangsten startet 12. mai og allerede 4. juni var det innmeldt 309 tonn kjøtt.

Omsetningen gikk tregt og fartøyene fikk lang liggetid før lossing kunne starte. For å begrense fangsten, ble det innført liggetid med 7 dager etter levering før ny fangst kunne starte. Det ble ytterligere regulering med turkvote med 7 kval pr. fartøy.

Tre store fangster fra fartøyer ved fangstfeltet ved Svalbard, var det vanskelig å omsette. Kvalkjøperne hadde på samme tid god tilgang på kjøtt fra andre fartøyer med mindre fangster. Fartøyene fra Svalbard ble liggende over lengre tid uten leveranse. For å berge kjøttet, ble det dispensert fra lagets minstepris (kr 29,25) og kjøttet ble førstehåndsomsatt til kr 25,00 pr. kg. Det ble i ettertid hentet midler fra prisreguleringsfondet, som ble etterbetalt nevnte fartøyer som kompensasjon med kr 2,25 pr kg.

Ved endt sesong 31. august, gjensto 16 kval ved Jan Mayen og 48 kval i Nordsjøen av årets kvote. Det ble i 2003 omsatt et større kvantum enn forespeilet ved

sesongstart. Dette skyldes trolig at kjøperne hadde god tilgang på kjøtt fra sesongstart, kjøperne kom hele 8-9 døgn tidligere i gang med produksjon enn normalt, og at man gjennom dette fikk strukket sesongen som varte fram til ferien som startet først i juli.

Reklameutvalget for småkvalkjøtt: I 2003 ble det i lagets distrikt inntrukket 30 øre fra fanger og 30 øre fra kjøper for hvert kilo omsatt kvalkjøtt. Midlene gikk til en felles frivillig ordning for markedsarbeid for kvalprodukter i innenlandsmarkedet. Arbeidet foregår i regi av Reklameutvalget for småkvalkjøtt.

Steinbit (*Anarhichas*)

Tabell 83: Kvantums- og verdiutvikling for flekk- og gråsteinbit 1994-2003 (tonn og tusen kroner)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Kvantum	3.847	5.129	5.906	6.612	5.747	4.306	2.452	1.758	1.951	1.609
Verdi	17.956	25.820	28.656	32.776	32.521	25.107	14.032	11.950	12.703	9.936

Kvantumet og verdien av flekk- og gråsteinbit var i 2003 lavere enn på mange år. Minsteprisene har vært stabile og har ikke endret seg siden 2002. Årsakene til den nedadgående trenden er flere, men et viktig forhold er at bestanden er lav og at det i liten grad foregår et direktefiske etter steinbit.

Tabell 84: Anvendelsesfordeling pr. kg for flekk- og gråsteinbit 1999-2003 (tonn)

Anvendelse (tonn)	1999	2000	2001	2002	2003
Fersk	1.620	971	930	860	690
Frys	2.643	1.293	823	1.090	917
Annen anvendelse	43	188	23	1	2

Tabell 85: Minsteprisutviklingen for flekk- og gråsteinbit vinter 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Steinbit over 3,0 kg	9,50	9,50	9,50	10,00	10,00

Tabell 86: Gjennomsnittlig oppnådd pris pr. kg for flekk- og gråsteinbit 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Flekksteinbit over 3,0 kg	10,77	10,90	12,24	12,09	12,17

Kvantumet av blåsteinbit var 2.060 tonn i 2003. Dette var en nedgang med 990 tonn fra 2002 og er en utvikling som har fortsatt siden 2001 da kvantumet var 6.300 tonn. Også verdien av blåsteinbit viser samme utvikling med en verdi på 3,4 mill. kroner i 2003, mot 6,7 mill. kroner i 2002 og 16,7 mill. kroner i 2001. Det er fri prisdannelse for blåsteinbit (minsteprisene er suspendert) og prisene kan variere kraftig. Linefanget blåsteinbit solgt på auksjon, oppnådde en snittpris i 2003 på kr 3,98 pr. kg mot kr 2,65 pr. kg i 2002. Kvantumet som ble solgt på auksjon var kun 304 tonn i 2003. Dette er bare halvparten av kvantumet som ble solgt på auksjon i 2002.

Kamskjell (*Pecten maximus*)

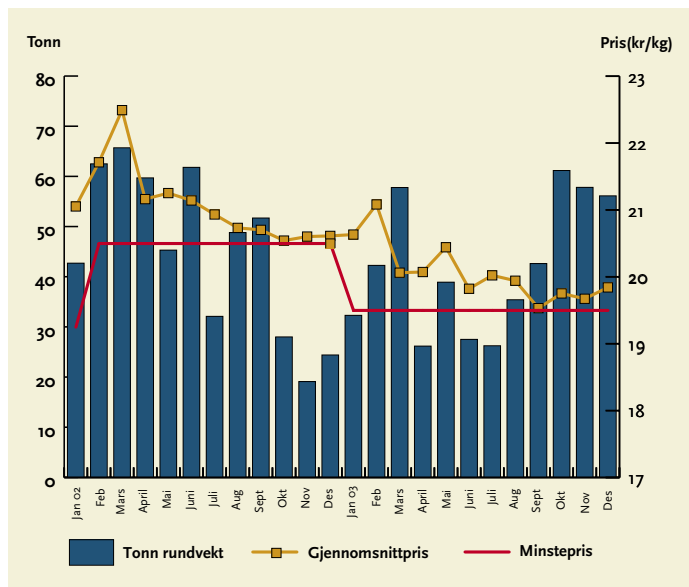
Tabell 87: Kvantums- og verdiutvikling for kamskjell 1999-2003 (tonn og mill. kroner)

	1999	2000	2001	2002	2003
Kvantum	425	557	638	574	504
Verdi	7,3	11,0	12,9	12,1	10,1

Skjell (bløtdyr/muslinger) blir i dag omsatt gjennom salgslaget på lik linje med annen fisk. Lagets to viktigste arter er kamskjell (*Pecten maximus*) og hjerteskjell (*Cardium edule*). I tillegg omsetter vi o-skjell, kuskjell, knivskjell, strandkrabber, snegler, samt en del tilvirket vare av haneskjell som blir levert av russiske fartøyer. Sistnevnte består av ren muskel og muskel med rogn.

Lagets kontor i Trondheim omsatte vel 504 tonn kamskjell (*Pecten Maximus*) i 2003 mot 574 tonn i 2002, en reduksjon på 70 tonn eller 12 prosent. Verdien gikk ned fra 12,1 mill. i 2002 til 10,1 mill. i 2003. En reduksjon på 2 mill. eller 16 prosent. Fangstingen skjer utelukkende ved dykking og i all hovedsak på kysten av Sør-Trøndelag. Siste år har det imidlertid blitt fanget kamskjell også i Nord-Trøndelag og på Helgeland.

Det er 9 godkjente kjøpere av skjell i Råfisklagets distrikt. Antall dykkere gikk ned fra 76 i 2002 til 65 i 2003. En av årsakene til nedgangen er de strenge bestemmelsene som er kommet fra Arbeidstilsynet. Det er nå pålegg om arbeidsdykker-sertifikat og trådløs kommunikasjon.

Diagram 18: Omsetning av kamskjell i lagets distrikt i 2002 og 2003 (tonn og kroner)

Mye av kamskjellene eksporteres til Europa, hvor Belgia, Italia og Frankrike er de viktigste landene. I 2003 ble det eksportert ca. 305 tonn mot ca. 368 tonn i 2002, en nedgang på 17 prosent. Verdien gikk ned fra 13,5 mill. i 2002 til 11,3 mill. 2003. Eksportprisen gikk ned med 1 prosent til kr 37,00 for ferske kamskjell.

Hjerteskjell (*Cardium edule*)

Hjerteskjell er en "ny" ressurs som har hatt en fin stigning i kvantum og verdi de siste årene, og som det er stigende etterspørsel etter. Høstingen skjer i dag ved raking med rive i fjæra. Det pågår et prosjektarbeid hvor man skal se på nye høstingsmetoder for hjerteskjell i Nord-Norge.

Det ble i 2003 levert 32 tonn med hjerteskjell til en førstehandsverdi på 665 tusen kroner mot 19 tonn til en verdi av 294 tusen i 2002. Minsteprisen var 20 kroner per kg. Snittprisen økte fra kr. 20,80 til kr. 21,60 siste år. Antall leverandør var 64 i 2003 mot 48 i 2002.

Omsetningen av skjell totalt i Norges Råfisklags distrikt i 2003 var på 592 tonn til en førstehandsverdi på 11,3 mill. kroner. En nedgang på 13 mill. kroner fra 2002.

Årsaken til den store nedgangen var at leveringen av haneskjell ble redusert fra 163 tonn til 3 tonn som følge av bortfall av landinger fra 2-3 store russiske skjellfartøyer. Verdien av haneskjell gikk ned fra 11,5 millioner til 143 tusen kroner.

Pigghå (*Squalus acanthias*)

Tabell 88: Kvantums- og verdiutvikling for pigghå 1994-2003 (tonn og mill. kroner)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Kvantum	1922	1058	527	337	458	702	766	397	326	411
Verdi	8,9	4,3	2,2	1,4	2,4	4,7	5	3,1	2,5	3,1

Det er Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag som har det største fisket etter pigghå, med henholdsvis 140 og 226 tonn i 2003. Hovedanvendelsen for pigghå er fersk. Fisket foregår med garn og line.

Tabell 89: Anvendelse pigghå 1999-2003 (tonn)

Anvendelse	1999	2000	2001	2002	2003
Fersk	703	764	397	326	411

Tabell 90: Minsteprisutvikling pr. kg for pigghå vinter 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Pigghå	5,50	6,00	7,50	6,00	6,00

Tabell 91: Gjennomsnittlig oppnådd pris pr. kg for pigghå 1999-2003 (kroner)

Art/størrelse	1999	2000	2001	2002	2003
Pigghå	6,76	6,64	7,94	7,64	7,59

Pigghåen er vår vanligste haiart, den kan oppnå en høy levealder, den er seint kjønnsmoden og den lever på 10-200 meters dyp. Pigghåen har vært noe ustabil i kvantums- og verdiutvikling de siste 4 årene. Fangstene har vært fallende, men viser nå en svak oppgang for 2003. Linefisket etter pigghå foregår særlig om vinteren når pigghåen står nærmest kysten. Det meste eksporteres til Danmark og Belgia. For pigghå opereres det med et minstemål på 70 cm.

Rognkjeks (*Cyclopterus lumpus*)

Lagets omsetning av rognkjeksrogn fikk et kraftig løft i 2001 og videre i 2002, for deretter å reduseres i 2003. Omregnet i tønner rogn utgjorde omsetningen 6.105 tønner á 105 kg i 2001, mot 2.743 året før. Dette kvantumet økte til 6.927 tønner i 2002, men ble i 2003 redusert til 5.455 tønner. Verdimesig representerte dette en økning fra 9,5 mill. kroner i 2000 til 22,3 mill. kroner i 2001, 27,0 mill. kroner i 2002, men som følge av redusert kvantum i 2003 ble også verdien av omsatt

rognkjeksrogn redusert til 25,1 mill. kroner. Det aller meste, nærmere bestemt 81 prosent av kvantumet, var levert som rårogn fra fisker til kjøper. Resterende kvantum var levert sjøltilvirket i tønner. Dette innebærer at andelen sjølprodusert vare ble økt, sammenlignet med de tre forutgående årene. Minstepris ble betalt gjennom hele sesongen for rårogn, med kr 32,50 pr kg rårogn, mens prisen for sjøltilvirket rogn økte fra minstepris kr 5.000,- pr tønne opp mot kr 7.600,- pr tønne for kvanta solgt etter at sesongen var avsluttet, med et gjennomsnitt på kr 6.100,- totalt for all sjølprodusert rognkjeksrogn.

Kvantsreduksjonen i 2003 kom til tross for en økt deltakelse i fisket, opp fra 659 båter i 2002 til 730 båter i 2003. Etter en god start på sesongen dabbet fisket kraftig av etter påske, og rognkjeksas tilgjengelighet for fiske var langt dårligere enn det man opplevde i 2001 og 2002. Bare 205 av båtene (28 prosent) hadde i 2003 en kvoteutnyttelse på 75 prosent eller mer (1.500 liter). Tilsvarende for 2002 var at 53,5 prosent av båtene tok 75 prosent eller mer av sine kvoter.

Fisket har siden 1997 vært regulert med 2.000 liter rogn pr. båt, og adgangsbegrenset til båter under 13 meter med eier ført i fiskermanntallet. Tilsvarende regulering gjaldt også i 2003. Eventuell deltakelse med båt større enn 13 meter, var betinget av tidligere deltakelse i minst ett av årene 2000-2002. Eier av fartøyet måtte selv delta i fisket med eget fartøy og kunne ikke delta med mer enn ett fartøy.

Tabell 92: Kvants- og verdiutvikling for rognkjeksrogn 1998-2003 (tonn og tusen kroner)

	1998		1999		2000		2001		2002		2003	
	Utilvirket	Tilvirket	Utilvirket	Tilvirket	Utilvirket	Tilvirket	Utilvirket	Tilvirket	Utilvirket	Tilvirket	Utilvirket	Tilvirket
Sone 1	64,8	7,0	91,6		106,7		219,2		182,8		109,8	0,5
Sone 2		1,1	13,2	10,1	36,4	10,1	111,5	15,1	155,6	13,7	109,2	18,4
Sone 3	39,5	1,7	111,3	1,5	126,6	0,4	270,2	4,7	395,5	4,9	274,2	12,7
Sone 4	18,7	0,1	20,6		36,2		63,0		58,9		59,0	
Sone 5		69,3		58,9	20,8	13,7	18,5	70,1	20,4	51,9	19,7	79,3
Sum	123,0	79,2	236,7	70,5	326,7	24,2	682,4	89,9	813,2	70,5	571,9	110,9
Verdi	3.647	3.422	6.651	3.032	8.596	947	18.580	3.708	23.754	3.239	18.665	6.444
Omr. tønner	946	753	1.821	671	2.513	230	5.249	856	6.255	672	4.399	1.056
Sum tønner	1.699		2.492		2.743		6.105		6.927		5.455	
Sum verdi	7.070		9.682		9.542		22.287		26.993		25.109	
Gj.snittspris	29,66	4.543	28,10	4.516	26,31	4.111	27,23	4.332	29,21	4.820	32,63	6.103

Biprodukter

Tabell 93: Kvants- og prisutvikling for torskelever 1999-2003 (tonn og kroner)

Kvants og pris	1999	2000	2001	2002	2003
Kvants torskelever totalt	3.776	3.579	4.597	6.255	5.328
Gjennomsnittspris pr. kg	2,96	2,67	3,47	2,81	2,24
Kvants torskerogn på auksjon			250	331	221
Gjennomsnittspris på auksjon pr. kg			8,25	4,27	3,89

Hermetikkindustrien viser mindre interesse for lever av torsk, og er ikke villig til å betale samme pris for lever som tidligere år. Det var også mindre interesse for fryst lever til eksport. Produsenter av tran fikk i 2003 torskelever til lavere priser en tidligere år. Dette førte til større interesse for produksjon av tran.

Tabell 94: Kvants- og prisutvikling for torskerogn 1999-2003 (tonn og kroner)

Kvants og pris	1999	2000	2001	2002	2003
Kvants torskerogn totalt	2.555	2.581	3.046	3.972	3.592
Gjennomsnittspris pr. kg	11,51	12,31	18,45	19,62	9,55
Kvants torskerogn på auksjon			154	204	94
Gjennomsnittspris på auksjon pr. kg			53,69	32,54	11,11

Kaviarfabrikker satt før vintersesongen inne med store lager av sukkersaltet rogn. Interessen for kjøp av sukkersaltet rogn var lav og flere kjøpere fikk levert mindre kvants til kaviarfabrikk. Dette medførte at flere kjøpere eksporterte fersk rogn. Eksporten av fersk rogn økte kraftig i 2003 i forhold til tidligere år. Sjølproduksjon av fisk

I 2003 var det ca. 560 fiskere og 220 fritidsfiskere som leverte sjølproduserte varer av fisk. Samlet verdi på produksjonen var ca. 25 mill. kroner. Viktigste produkt var

tørrfisk til en verdi av nærmere 24 mill. kroner, herunder tørrfisk torsk som representerte vel 18 mill. kroner.

KONTROLLORDNINGER

Salgslagets kontrollplikt og kontrollansvar er nedfelt i råfisklovens § 7, Lov om saltvannsfiske § 45 a jfr. §§ 7 og 11, forskrift om salgslagenes kontrollplikt og lagets egne forretningsregler. Kontrollen omfatter henholdsvis innkjøps-/salgskontroll hos registrerte kjøpere i lagets distrikt, kvote-/bifangstkontroll samt kontroll med laget egne bestemmelser.

I beretningsåret utgjorde den sentrale kontrollavdelingen i Tromsø ca 5,5 årsverk. Det benyttes også personellressurser fra IT og økonomiavdelingen til bla. kvotekontroll. I tillegg til dette brukes det personellressurser til kontroll på regionkontorene. Totalt ble det benyttet ca 8 årsverk til kontroll i 2003.

Kontrollavdelingen i Tromsø

Viktige oppgaver i den sentrale kontrollavdelingen er vanlig ressurskontroll, veiledning og kvalitetsfremmende tiltak. Avdelingen har også ansvaret for gjennomføringen av kvotekontrollen for alle fartøy registrert i lagets området. All saksbehandling i forbindelse med kvotekontrollen gjøres ved kontoret i Tromsø.

Ved gjennomføring av ressurskontrollen er det bla. viktig å påse at landet fangst blir korrekt registrert på slutt-seddel. Vi gjennomfører også større omsetningskontroller der vi ser på bedriftenes kjøp og salg av fisk.

Kontrollavdelingen tilbyr også tjenester i form av tineprøver på fryste reker og tineprøver på fryst fisk etter avtale med lagets auksjonsavdeling i Svolvær.

Samarbeid

I beretningsperioden har kontrollavdelingen hatt et nært og godt samarbeid med flere andre kontrollinstanser. Ressurskontrollgruppe Nord har i den sammenheng fungert meget bra. Her møtes representanter fra Fiskeridirektoratet, Kystvakten og salgslagene 3 ganger i året, der kontrollplaner utveksles og ideer for felles kontroller diskuteres. Gruppen er også en arena for diskusjon og avklaring av problemstillinger som sørger for likebehandling i det aktuelle kontrollområdet. Gruppen ledes av Fiskeridirektoratet sentralt.

Resultatet av dette samarbeidet har ført til at 70–80 prosent av lagets ressurskontroll gjennomføres sammen med Fiskeridirektoratet.

I beretningsåret har det også vært gjennomført kontroller i samarbeid med skatterevisorer, tollrevisorer, økokrim og lokale kommunale kontrollinstanser.

Samarbeidet med andre kontrollinstanser har hatt en positiv utvikling i beretningsperioden.

I den vanlige kontrollaktiviteten har avdelingen hatt størst aktivitet under de generelle fiskeriene. Dette betyr høy aktivitet under vinterfisket i bla. Vesterålen og Lofoten. Videre vårtorskfisket utenfor Finnmark, blåkveitefisket og krabbefisket.

Det ble spesielt brukt mye kontrollressurser ved årets seinotfiske under bruken av russiske kjøperfartøy. Dette ble gjort både for å sikre korrekte registreringer av levert kvantum, men også for å bistå omsetningsavdelingen med avviklingen av fiske.

Tabell 95: Kontrollomfang i perioden 1999–2003

	1999	2000	2001	2002	2003
Bedriftsbesøk	150	127	48	186	196
Tineprøver Fisk	70	64	37	33	14
Tineprøver Reker	20	35	137	140	65
Omsetningskontroller	8	7	7	3	7

MARKEDSUTVALGET

Markedsutvalget er styrets fagorgan innen markedstiltak, og får årlige bevilgninger derfra. Bevilgningene brukes til markedsføring, kvalitetstiltak og produktutvikling med sikte på å fremme salget og øke verdien av produkter av hvitfisk og andre arter som vi har omsetningsretten for. Profilerings av Norges Råfisklag er også en del av utvalgets arbeidsområder.

Utvalget har seks medlemmer: Lagets arbeidsutvalg, én fra administrasjonen og to medlemmer som er hentet fra eksterne miljøer. De to eksterne er professor Svein Ottar Olsen ved Norges fiskerihøgskole og forsknings-sjef Roger Richardsen ved Fiskeriforskning.

Markedsutvalget disponerte i 2003 en bevilgning på 2,5 mill. kroner. Midlene i 2003 fordelte seg omtrentlig slik på ulike områder:

Markedstiltak og produktutvikling	1.320.000
Kvalitetsarbeid	705.000
Profilerings	400.000
Studentoppgaver, -reiser m.v.	75.000

Av markedstiltakene gikk ca. 10 prosent til prosjekter rettet mot innenlandsmarkedet, mens resten gjaldt prosjekter mot eksportmarkedene, tiltak innen nye arter og produktutvikling. Det har også i 2003 vært spesiell fokus på kvalitetsarbeid.

Markedsutvalget mottar mange søknader om støtte. Flere søknader må avslås av økonomiske årsaker og

fordi utvalget mener idéene ikke er gode nok. Spesielt mottas mange søknader om sponsormidler fra bl.a. idrettslag. De fleste av disse må avslås.

Når det gjelder markedsprosjekter, merket utvalget allerede i 2002 en lavere interesse i næringen. Denne tendensen er videreført i 2003. Den generelt vanskelige situasjonen i næringen ser ut til å legge en betydelig demper på interesse og mulighet for markedssetting i bedriftene.

Av større saker som utvalget støttet/satte i gang kan nevnes:

- Omfattende prosjekt for utnyttelse av biproduktene av fisk
- Nyskapsprosjekt for lite utnyttede arter
- Satsing på prosjekt for salg av fersk hysefilet til Frankrike

- Ferskfiskprosjekt sei
- Seiprojekt Russland
- Markedsprosjekt kongekrabbe
- Prosjekt for emballasjeutvikling for saltfisk
- 3 større kvalitetsprosjekter

En vesentlig del av midlene utvalget hadde til disposisjon i 2003 gikk til ovennevnte prosjekter. Resten gikk til en del mindre prosjekter.

Det å synliggjøre og profilere fiskerne og Norges Råfisklag som fiskernes egen salgsorganisasjon, er en viktig oppgave også i rekrutteringsøyemed. Gjennom markedsutvalgets bevilgninger støttes idrett og kultur i fiskeriavhengige områder. Vi ønsker på denne måte å bygge opp en positiv profil om fiskeriene spesielt blant barn og unge.

Norges Råfisklag var hovedsponsor for årets norgesmester – BK Tromsø. Bilde fra avisa Nordlys 8. desember 2003 (Foto: Tor Guttormsen).

ØKONOMI

Oppgjør gjennom laget

Med innsendte sluttsedler som grunnlag, garanterer Norges Råfisklag oppgjør for alle leveranser fra norske fiskere. I følge forretningsreglene har fisker krav på å motta oppgjør innen 21 dager etter levering av fangst. Ved betaling etter 21 dager utbetales renter til fiskerne. Gjennomsnittlig oppgjørstid til fisker er 15 dager etter at fangsten er landet. Dette bidrar til å sikre økonomi og likviditet for fiskerne, og reduserer behovet for å ta ut forskudd på fangstoppgjør hos fiskekjøper.

Oppgjørsordningen for fiskerne har høy prioritet i Norges Råfisklag. Det satses store ressurser på å opprettholde nøyaktighet, punktlighet og service for fiskerne gjennom denne rutinen. Oppgjørsordningen er en unik tjeneste. Kommer fiskekjøperen i økonomiske vanskeligheter, unngår fiskerne gjennom oppgjørsordningen risikoen for å bli påført et økonomisk tap. Dette viser hvilket økonomisk sikkerhetssystem fiskerne har gjennom Norges Råfisklag. Denne tjenesten er i dag det beste og mest fleksible oppgjørssystem for norske fiskere.

Gjennom oppgjørsordningen sikres fiskerne like leveringsvilkår og kjøperne like konkurransevilkår. Som det eneste salgslaget i Norge har det i lagets system vært adgang til å få utbetalt forskudd i form av kontanter, varer og lignende direkte fra fiskekjøperen. Denne adgangen sikret en fleksibilitet i oppgjøret, men åpnet samtidig en mulighet for å misbruke ordningen. I tillegg til at dette medfører ulike leverings- og konkurransevilkår, så påføres fiskeren en stor risiko for tap og det svekker lagets kontroll med utestående i forhold til den garantien som er stilt.

Ut fra en helhetsvurdering vedtok styret i 2003 å redusere adgangen til å ta ut forskudd direkte fra kjøper, og fra 1. mai 2003 ble forskuddsprosenten endret fra 75 prosent til 25 prosent. For noen få fiskere medførte endringen noen praktiske problemer, men for de aller fleste fikk endringen lite praktiske konsekvenser. Totalt sett har endringen medført større sikkerhet for tap, både for fisker og laget, samtidig som det har styrket målsettingen om like konkurranse- og leveringsvilkår.

Når det gjelder forskuddsbehovet som fiskerne har under fisket, så tilbyr laget en unik løsning til de fiskerne som har Råfisklagskortet. Denne fungerer slik at straks sluttseddelen er registrert og godkjent hos laget utløses det automatisk en kredittramme på fiskers konto tilsvarende oppgjøret. Denne rammen kan disponeres fram til faktisk oppgjør overføres til konto. Ved bruk av denne løsningen må fiskeren betale renter for de dagene kreditten benyttes, men det er likevel et godt og rimelig tilbud. Etter innføring av en sluttsedel pr leveranse vil denne løsningen ble enda bedre for fiskeren.

En annen løsning som tilbys, er at kjøperen sender inn transporterklæring for det mellomværende - underskrevet av fisker - til laget som da overfører betaling til kjøper etter hvert som sluttsedlene kommer inn. Dette sikrer kjøperen betaling uansett hvor fangsten leveres.

Det har i 2003 vært foretatt oppgjør for fangster til en verdi av omlag 3,3 milliarder til norske fiskere som har landet fangst i Norges Råfisklags distrikt. Totalt ble det foretatt ca. 150.000 oppgjør.

Det blir foretatt utbetalinger av oppgjør til bankkonti og ved utbetalinger gjennom utbetalingsanvisninger som kan heves i bank. Det anbefales at overføring til bank eller post foretas både med bakgrunn i sikkerhet og at oppgjøret mottas hurtigere for fiskerne.

Som en tilleggstjeneste under oppgjørsordningen er det utviklet et opplegg med betalingsformidling der fisker selv kan bestemme at oppgjøret skal fordeles til ulike kontoer og betalingsmottakere. Eksempel på dette er at noen fiskere overfører et fast beløp til egen skattetrekkskonto etter bortfall av ordningen med sikringstrekk. Mange fiskere inngår avtaler med leverandører av redskap, bunkers, proviant, etc., om at betaling kan foretas ved trekk i oppgjøret fra Råfisklaget. Dette gir fiskeren større kredittmulighet i driftssituasjonen.

Strukturavgift

I henhold til forskrift datert 30. juni 2003 om strukturavgift og strukturfond for kapasitetstilpasning av fiskeflåten har Fiskeridepartementet med hjemmel i Lov om saltvannsfiske pålagt salgslagene å kreve strukturavgiften.

Strukturavgiften fastsettes av Stortinget. Avgiftssatsen for perioden 1. juli 2003 til 31. desember 2003 var 0,35 prosent av brutto fangstverdi fratrukket lagsavgift til salgslaget (trekkgrunnlag I).

Forskriften tråtte i kraft 1. juli, men salgslagene startet trekk i oppgjør for fangster landet fra og med 7. juli 2003. Inntrukket strukturavgift overføres terminvis til Fiskeridirektoratet.

INFORMASJONSTEKNOLOGI

I 2003 ble det gjort to meget betydningsfulle teknologiske framskritt til fordel for lagets kunder - fiskere og fiskekjøpere. Etter et nært samarbeid med Norges Råfisklag, lanserte Telenor Mobil omfattende utbyggingplaner for GSM-nettet i den nordlige landsdel. Utbyggingen var ingen selvfølge, men omfanget viser seg å overgå NMT-nettet som nå skal fases ut. Dette gjelder både hva angår dekningsområde og ikke minst på funksjonelle muligheter for maritim kommunikasjon i de kystnære områdene.

Av særlig betydning for fiskekjøperne er den nye løsningen for utveksling av sluttседler og returnmeldinger, basert på moderne metoder som XML og e-post. Løsningen har fått tilnærmet full utbredelse. Ca. 90 prosent av alle sluttседlene sendes nå inn elektronisk av fiskekjøperne på denne måten – en effektiv måte til en rimelig pris for alle parter.

Under overflaten

Norges Råfisklag har på lik linje med øvrige aktører i fiskerinæringa, hatt et sterkt fokus på rasjonell og sikker drift av sine tjenester. Ikke minst har dette vært aktuelt det siste året. Råfisklaget har blant annet tatt i bruk effektive systemer for elektronisk dokumentbehandling slik at man er i stand til å yte effektiv og god service til kundene. Videre har man tatt i bruk såkalte "tynne klienter" – systemer for enklere tilgang, høyere sikkerhet og rimeligere drift. De fleste som til daglig benytter IKT i arbeid eller fritid, har fått et forhold til virusangrep og tap av data. Norges Råfisklag har målsetning om å bevare sin troverdighet som en stabil og sikker tjenesteyter og har kontinuerlig fokus på sikkerhet. En massiv oppgradering av sikkerhetssystemene ble startet mot slutten av 2003. For øvrig er både lagets nettsted www.rafisklaget.no og systemer knyttet til forvaltningsoppgaver som kvotekontroll og fangstrapportering, videreutviklet gjennom året.

RÅFISKLAGSKORTET

Et av de sterkeste argumentene for å skaffe seg Råfisklagskort og -konto, er de gode rentebetingelsene. I løpet av 2003 falt det norske rentenivået dramatisk, noe som også måtte få konsekvenser for betingelsene på Råfisklagskortet. Likevel opplevde innehaverne av Råfisklagskortet noen av de beste rentebetingelsene i markedet, sammenlignet med tilsvarende drifts-/innskuddskonti. Som Råfisklagskort-innehaver skal man til enhver tid være sikker på at man har gode betingelser, enten markedsrenten er høy eller lav.

I tillegg til gode innskuddsbetingelser, er det mange som har skaffet seg Råfisklagskortet på grunn av de gode rabattordningene som er knyttet til kortet. Pr. 31. desember 2003 hadde Råfisklaget avtale med følgende bedrifter:

- Telenor Mobil – 21 prosent rabatt på GSM trafikk og abonnement, 28 prosent på NMT
- Statoil – inntil 120 øre/ltr. rabatt på bunkers
- IMES A/S – 10 prosent rabatt på skipsselektro og -elektronikk
- Telehuset – inntil 25 prosent rabatt på tele og data

Gjennom Råfisklagskortet har oppgjørsansvarlige fiskere eksklusive fordeler i form av en forskuddsordning for oppgjør. Denne ordningen innebærer at oppgjørsansvarlig har oppgjøret for fangst tilgjengelig allerede 3 dager etter at råfisklaget har mottatt sluttседdelen. Oppgjøret blir gjort tilgjengelig i form av en kreditt, gjort disponibel på Råfisklagskontoen tilsvarende oppgjørets størrelse. Dette er en populær tjeneste som i en hverdag med knappe finansielle ressurser benyttes i stadig større grad.

Pr. 31. desember 2003 var det 1.998 kunder som hadde Råfisklagskortet.

VALG OG OPPNEVNINGER TIL TILLITSVERV

I henhold til gitte fullmakter har styret i beretningsåret 2003 foretatt valg og oppnevninger til tillitsverv i selskaper og utvalg hvor laget har representasjonsrett. En oversikt over lagets representasjon i styrer, råd og utvalg med tilknytning til fiskerinæringen er satt opp bak i beretningen.

Tabell 96: Totalomsetning Norges Råfisklags distrikt etter anvendelse 2003 (tonn og 1000 kr)

VARESORT						Kvantum (tonn)	Verdi (1000 kr)
	FERSK	FRYS/HERM.	SALTING	HENGING	DYREFOR	TOTAL	TOTAL
TORSK	33.775	116.120	54.107	581		204.583	2.083.533
SKREI	10.382	173	12.521	24.541		47.617	467.326
HYSE	19.192	33.143	1.201	364		53.900	343.745
SEI	29.871	31.293	50.819	2.986		114.969	377.065
LANGE	448	145	3.591	1.201		5.385	55.467
BROSME	686	250	4.559	707		6.202	41.219
LYR	1.510	38	67	2		1.617	12.706
BLEIKE	16					16	88
KVEITE	465					465	18.405
BLÅKVEITE	3.578	4.434	10			8.022	108.672
FLYNDRE	1.124	466				1.590	15.687
SKATE	55					55	134
STEINBIT	690	917				1.607	9.936
BREIFLABB	1.417	14	1			1.432	32.169
UER	5.251	1.573	42			6.866	45.823
ISGALT	8	15				23	82
KVITLAKS	7.429					7.429	22.941
PIGGHÅ	411					411	3.127
ÅL	6					6	168
DIVERSE	1.979	2.048			544	4.571	7.406
FISK I ALT	118.293	190.629	126.918	30.382	544	466.766	3.645.699
BIPRODUKTER						12.203	80.051
SMÅKVAL (VÅGEKVAL)						756	22.020
SKALLDYR OG BLØTDYR						55.524	604.333
DIVERSE							131
TOTAL OMSETNING							4.352.234

Foto: Ulf Helge Kleustad

Tabell 97: Totalomsetning 1940-2003*(Kvantum er oppgitt i sløyd/hodekappet vekt og i verditalle er pristilskudd som ble gitt før 1994 inkludert)*

År	Kvantum tonn	Verdi 1000 kr	År	Kvantum tonn	Verdi 1000 kr	År	Kvantum tonn	Verdi 1000 kr
1940	208.141	29.527	1961	330.191	297.981	1982	403.551	1.987.888
1941	203.368	59.410	1962	306.506	275.018	1983	373.718	2.032.106
1942	181.752	60.820	1963	324.486	295.158	1984	378.615	2.138.646
1943	144.451	54.491	1964	310.337	290.757	1985	348.597	2.285.741
1944	149.952	57.983	1965	360.782	391.963	1986	315.285	2.672.478
1945	111.861	45.774	1966	383.017	426.017	1987	344.107	3.082.595
1946	226.004	77.199	1967	341.307	387.485	1988	318.025	2.504.406
1947	303.505	116.961	1968	351.677	408.878	1989	279.965	2.223.209
1948	248.103	102.144	1969	384.675	419.671	1990	236.361	2.366.686
1949	237.769	107.327	1970	406.245	484.040	1991	278.751	3.082.242
1950	261.045	125.656	1971	412.057	637.643	1992	336.632	3.421.003
1951	297.534	180.709	1972	425.131	695.534	1993	387.268	3.445.158
1952	301.299	192.021	1973	387.232	742.950	1994	446.273	4.081.976
1953	279.541	178.802	1974	371.311	973.655	1995	456.286	4.594.394
1954	247.434	173.556	1975	336.073	814.717	1996	445.620	4.193.683
1955	286.916	213.641	1976	383.579	1.168.632	1997	541.376	4.850.308
1956	346.492	239.725	1977	410.303	1.408.011	1998	497.111	6.065.452
1957	278.645	215.494	1978	378.704	1.382.418	1999	467.795	6.559.644
1958	318.946	247.452	1979	377.650	1.444.953	2000	433.842	6.208.220
1959	341.413	273.215	1980	348.926	1.625.268	2001	421.796	6.279.506
1960	315.484	267.257	1981	391.888	1.977.684	2002	432.419	5.791.724
						2003	386.968	4.352.234

Tabell 98: Kvantums- og verdiutvikling fisk rund vekt 1998-2003 (tonn og 1000 kr)

	1998		1999		2000		2001		2002		2003	
	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr
Torsk/skrei	376.232	3.646.139	337.618	4.000.515	296.168	3.668.469	301.060	3.869.024	313.887	3.643.233	252.278	2.550.933
Hyse	67.399	536.957	47.825	473.092	45.208	469.769	55.260	621.460	53.678	516.550	53.921	343.851
Sei	126.068	624.161	123.956	605.251	106.521	436.981	103.836	463.807	109.093	451.624	115.400	377.194
Lange	6.448	66.084	6.283	66.259	5.097	56.832	4.112	8.550	4.726	57.784	5.385	55.467
Brosme	8.021	60.123	9.967	73.935	8.866	62.066	7.605	59.164	6.758	51.154	6.203	41.219
Lyr	886	5.517	1.196	8.838	1.547	11.403	1.188	8.835	1.440	11.103	1.615	12.706
Blåkveite	6.582	96.732	12.153	153.535	10.473	166.471	11.392	184.014	6.808	79.447	8.023	108.672
Steinbit	5.747	32.521	4.306	25.107	2.452	14.032	1.758	11.950	1.951	12.703	1.609	9.936
Breiflabb	358	6.396	671	12.805	1.441	36.234	2.173	1.960	1.285	33.017	1.432	32.169
Flyndre	2.175	16.341	2.361	17.684	2.077	17.426	1.188	10.491	1.110	10.240	1.621	15.695
Kveite	295	9.452	327	10.766	401	15.367	377	15.341	415	16.886	465	18.405
Uer	16.331	105.475	15.437	99.964	13.892	93.000	11.981	84.485	8.591	57.582	6.867	45.823
Kvitlaks	4.716	17.077	5.846	17.903	4.479	13.120	7.344	27.143	5.837	19.696	7.475	22.974
Pigghå	457	2.393	703	4.750	765	5.079	397	3.154	326	2.493	411	3.127
Sjøtilv tørrfisk	3.652	29.632	2.114	20.669	2.320	22.037	2.429	23.689	2.090	19.037	2.842	23.736
Sjøtilv saltfisk	6.138	49.049	3.219	28.415	3.496	31.958	1.511	14.765	1.937	20.185	47	461

Tabell 99: Krabbeomsetning/anvendelse 1999-2003

	1999		2000		2001		2002		2003	
	tonn	1000 kr	tonn	1000 kr	tonn	1000 kr	tonn	1000 kr	tonn	1000 kr
Kongekrabbe	202	9.819	211	23.073	478	40.026	652	67.250	1.218	93.069
Krabbe forøvrig										
Konsum	155	1.909	1.393	10.037	1.816	14.228	2.297	18.049	1.814	15.560
Fabrikk	1.849	10.469	795	4.482	899	5.582	1.016	6.667	1.967	13.039
I alt	2.206	22.197	2.399	37.592	3.193	59.836	3.965	91.966	4.999	121.668

Tabell 100: Vågekvalomsetning 1999-2003

	1999		2000		2001		2002		2002	
	tonn	1000 kr	tonn	1000 kr	tonn	1000 kr	tonn	1000 kr	tonn	1000 kr
Småkvalkjøtt	697	19.775	607	18.454	692	21.170	725	22.178	753	22.017
Spekk	148	445	77	211	250	1.479	51	5	3	3
I alt	845	20.220	684	18.665	940	22.649	776	22.182	756	22.020

Tabell 101: Omsetning vågekvalkjøtt og –spekk/finner 1993-2003 (hele landet)

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Kval kvote (stk)	296	314	232	425	580	671	753	655	549	671	711
Kval fanget (stk)	217	273	217	388	503	624	589	487	552	634	647
Fartøy i fangst (stk)	27	29	32	31	32	34	34	32	34	35	34
Kvantum kjøtt (tonn)	353	422	335	556	732	912	697	713	837	911	894
Snittpris kjøtt (kr)	45,94	37,21	30,79	27,64	29,86	29,32	28,39	29,99	30,74	29,64	29,40
Kvantum spekk (tonn)	91	58	119	121	46	225	148	94	304	69	1
Snittpris spekk (kr)	0,50	0,38	23,11	0,10	2,02	2,62	3,00	2,26	5,52	0,10	3,00
Av nevnte parti ble det omsatt i andre salgslag (tonn)	22	16	9	37	50	158	142	123	199	166	139

Tabell 102: Kvantumsutvikling fisk etter anvendelse 1998-2003 (tonn)

Anvendelse fersk/rundfrysing	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Torsk/skrei	56.115	45.131	44.391	38.604	35.639	44.157
Hyse	19.875	14.218	15.979	18.814	19.388	19.192
Sei	16.676	15.259	16.459	15.937	14.721	29.871
Blåkveite	4.910	7.178	4.316	4.875	2.488	3.578
Breiflabb	354	661	1.433	2.160	1.270	1.417
Kvitlaks	4.713	5.489	4.446	6.880	5.560	7.429
Flyndre	865	695	871	699	856	1.124
Uer	11.690	11.421	10.546	8.064	5.548	5.251
Steinbit	2.617	1.620	971	930	860	690
Pigghå	457	703	764	397	326	411

Anvendelse filetfrysing/hermetikk	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Torsk/skrei	148.369	160.038	153.076	160.573	162.569	116.293
Hyse	43.514	30.395	26.804	34.872	33.288	33.143
Sei	50.169	43.668	32.253	31.297	27.607	31.293
Blåkveite	1.666	4.942	6.152	6.496	4.314	4.434
Steinbit	3.103	2.643	1.293	823	1.090	917
Kvitlaks	3	35	4	417	119	0
Uer	4.556	3.913	3.307	3.876	2.991	1.573

Anvendelse salting/saltfilet	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Torsk/skrei	149.260	114.375	75.919	80.568	88.486	66.628
Hyse	3.858	3.054	2.039	1.370	787	1.201
Sei	58.343	63.045	56.559	54.970	64.076	50.819
Lange	4.666	4.795	4.037	3.254	3.496	3.591
Brosme	5.241	6.431	6.273	5.656	5.099	4.559

Anvendelse henging	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Torsk	624	1.930	2.348	2.393	1.473	581
Skrei	21.812	16.047	20.387	18.894	25.671	24.541
Hyse	140	148	384	197	205	364
Sei	817	1.925	1.185	1.663	2.372	2.986
Lange	1.193	926	633	578	772	1.201
Brosme	612	1.298	1.007	655	457	707

Tabell 103: Gjennomsnittlig oppnådde priser pr. kg for fisk sløyd uten hode 1998-2003 (kroner)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Torsk	14,45	17,26	17,97	18,44	16,84	15,11
Skrei	14,14	21,35	23,18	23,75	20,08	14,70
Hyse	10,86	13,47	14,27	14,74	13,43	8,62
Sei	6,97	7,21	6,00	5,92	5,97	5,02
Lange	14,39	14,80	13,99	15,12	14,57	11,69
Brosme	10,50	10,32	9,71	9,11	10,56	9,33
Annet	11,83	14,81	16,56	21,07	17,30	14,99
Total fisk	12,76	14,99	15,52	15,89	14,11	11,35

Tabell 104: Minstepriser pr. kg for utvalgte fiskesorter sløyd uten hode 1999-2003 (kroner)

Sortering	1999			2000			2001			2002			2003		
	Vinter	Vår	Høst	Vinter	Vår	Høst	Vinter	Vår	Høst	Vinter	Vår	Høst	Vinter	Vår	Høst
Torsk/skrei															
over 2,5 kg	16,85	16,85	18,00	19,00	19,00	19,00	20,00	20,00	20,00	19,00	17,25	16,00	15,00	15,00	15,00
1,0-2,5 kg	14,25	14,25	14,75	15,60	15,60	15,60	15,60	15,60	15,60	15,60	14,75	13,50	13,00	13,00	13,00
Hyse															
over 8 hg	11,25	11,25	12,00	12,60	12,60	13,40	14,30	14,30	14,30	14,30	13,50	11,25	10,00	8,00	8,00
Sei															
over 2,3 kg*	7,35	7,35	7,35	6,40	6,40	6,20	6,40	6,40	6,00	6,20	6,00	5,60	5,20	5,00	5,00
1,2-2,3 kg*	6,50	6,50	6,25	5,35	5,35	5,00	5,20	5,20	4,70	5,20	5,00	4,70	4,30	4,30	4,30
Brosme															
over 2,0 kg	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50	9,50	10,00	10,00	9,50	10,50	10,50	9,25	8,60	8,60	8,60

*) Vektgrensene for sei var 1,4 og 2,5 kg fram til 26. april 1998. De nye vektgrensene ble 1,2 og 2,3 kg

Tidligere informasjonssjef i Norges Råfisklag, John Årst mottok i juni 2003 Kongens fortjenstmedalje i gull.

LAGETS REPRESENTASJON I STYRER, RÅD OG UTVALG MED TILKNYTNING TIL FISKERINÆRINGEN

Styrer:

Coastcare AS:

Medlem:

Ragnhild Molvik

Fiskeribladet AL:

Medlemmer:

Alf-Erik Veipe - styreleder

Thor Wold

Varamedlem:

1. Thor E. Kalsaas

Fiskeriforskning AS:

Medlemmer:

Trygve Myrvang - styreleder

Fiskernes Hus AS:

Medlemmer:

Tommy Nygård - styreleder

Trygve Myrvang

Alf-Erik Veipe - styremedl. og daglig leder

Varamedlemmer:

Stein Are Sivertsen

Thor Wold

Turid Iversen

Kystmuseet i Nord-Trøndelag (NORVEG):

Medlem:

Svein Ove Haugland

Marinvest AS:

Medlemmer:

Einar Frismo - styreleder

Hilmar Blikø - nestleder

Trygve Myrvang

Varamedlemmer:

1. Magnar Pedersen

2. Kurt Ludvigsen

Samvirkegården AS:

Medlem:

Alf-Erik Veipe

Sjøgata 41/43 ANS:

Medlemmer:

Trygve Myrvang - styreleder

Alf-Erik Veipe

Terminalbygget Storfjord AS:

Medlem:

Alf-Erik Veipe

Varamedlem:

Willy Godtliebsen

Såkkorninvest-Nord AS:

Varamedlem:

Svein Ove Haugland

Råd/utvalg:

Arbeidsmiljøutvalget:

Medlemmer:

Alf-Erik Veipe

Lena Pettersen

Kjell-Arne Pedersen

Lisbeth Drotz

Eksportutvalget for fisk:

Medlemmer av markedsgrupper:

Konvensjonell sektor:

Lise Mangseth

Hvitfisk:

Ingunn Strømmesen

Reker:

Tor-Edgar Ripmann

Nye arter:

Magnar Pedersen

Fiskerinæringens Informasjonsutvalg for reker:

Medlemmer:

Trygve Myrvang - leder

Johnny Caspersen

Varamedlemmer:

1. Magnar Pedersen

Fiskernes Ulykkeskasse:

Medlemmer:

Gunnar Nilsen (samarb.utv.)

Hilmar Blikø (styret)

Varamedlemmer:

Knut Henden

Hagbart Vebostad

Fiskesalgslagenes Samarbeidsråd:

Medlemmer:

Robert Hansen

Trygve Myrvang

Kontrollkomiteen for garantiordningen:

Medlem:

Alf-Erik Veipe

Varamedlem:

Svein Ove Haugland

Krabbeutvalget:

Medlemmer:

Idar Gustad

Hilmar Blikø

Ingvald Olsen

Varamedlem:

Gunnar Nilsen

Markedsutvalget:

Medlemmer:

Magnar Pedersen

Robert Hansen

Hilmar Blikø

Johnny Caspersen

Varamedlemmer:

1. Willy Godtliebsen

2. Idar Gustad

Norges Råfisklags Pensjonskasse:

Medlemmer:

Thor Wold - leder

Magnar Pedersen

Alf-Erik Veipe - daglig leder

Varamedlemmer:

Trygve Myrvang

Norges Råfisklags Hjelpesfond:

Medlemmer:

Thor E. Kalsaas - leder

Hermod Lorentsen

Lisbeth Robertsen

Varamedlemmer:

1. Svein Johansen

2. Jarle Schjølberg

Reklameutvalget for småvalkjøtt:

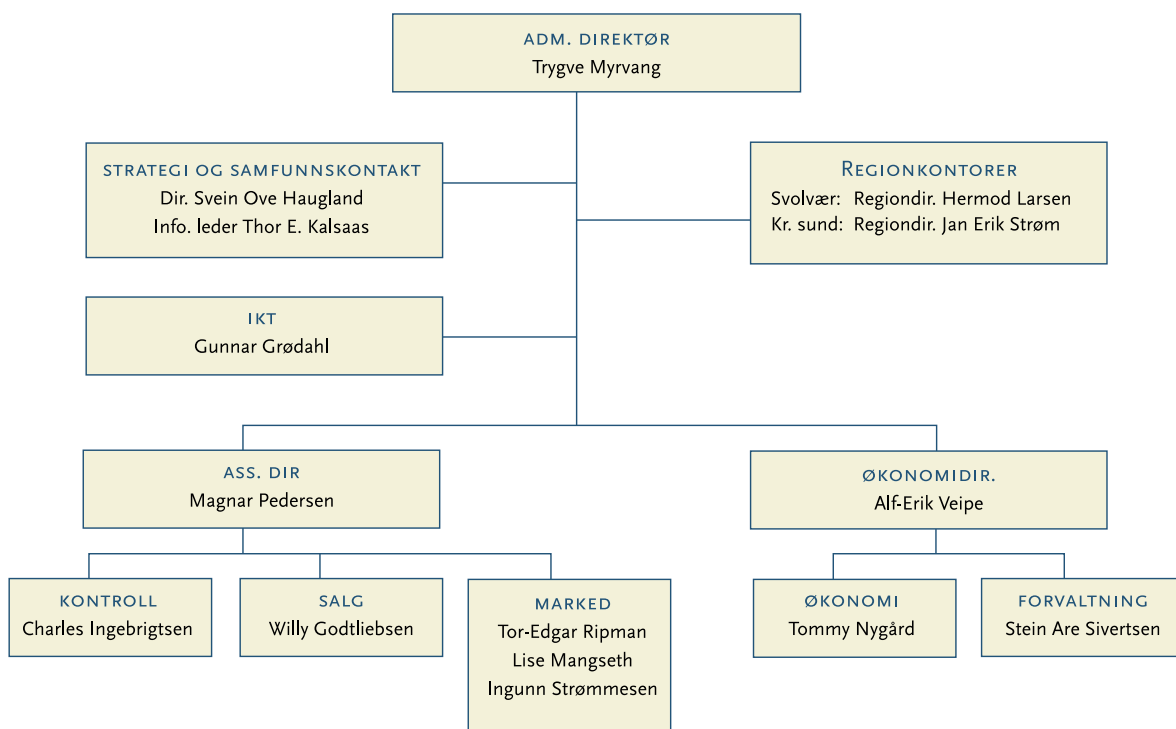
Medlem:

Thor E. Kalsaas - leder

Varamedlem:

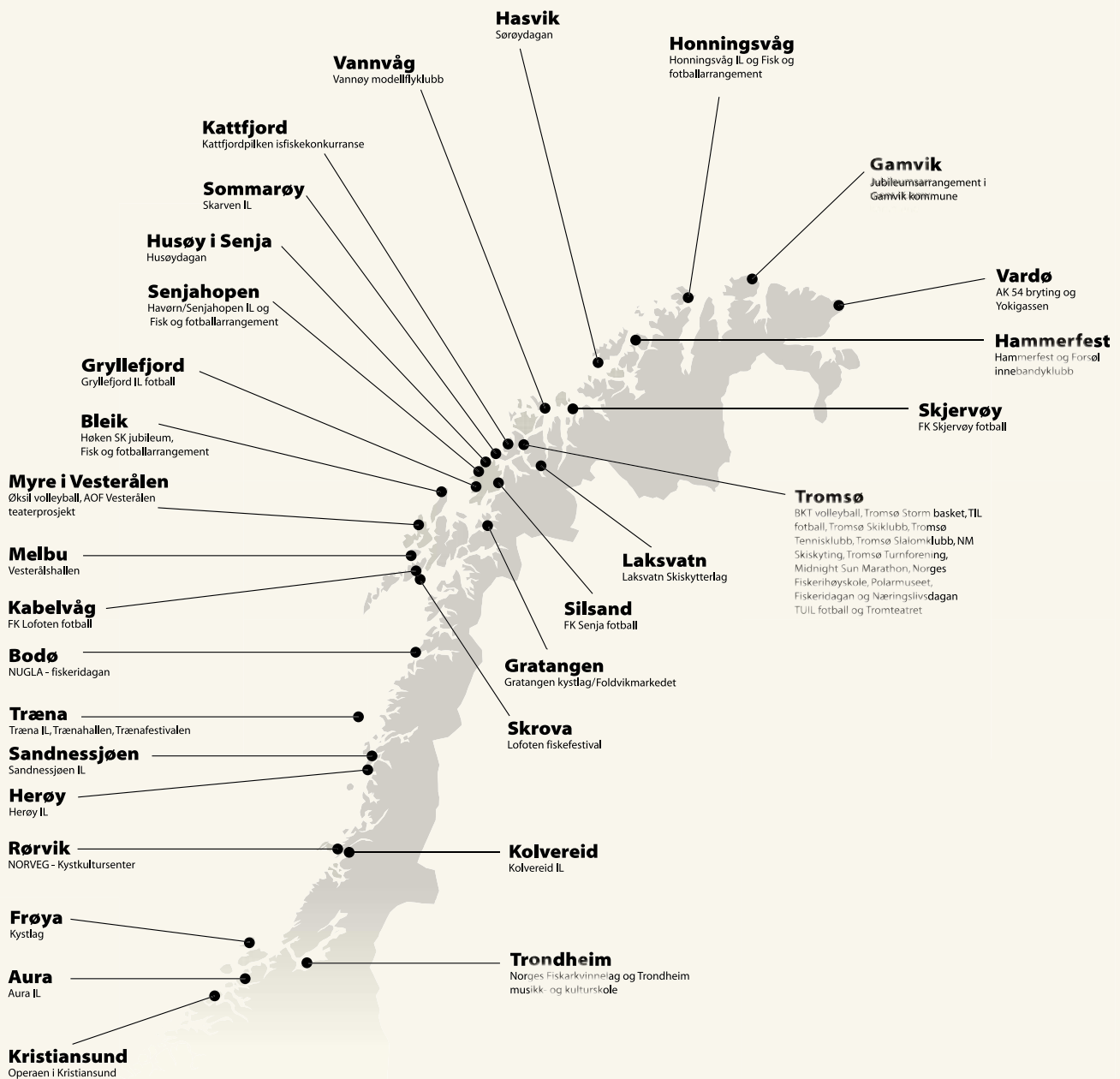
Ragnhild Molvik

Organisasjonsplan

Lederseminar på Sommarøya juni 2003.

Samarbeid og støtte til idrett og kultur i 2003

Norges Råfisklag er en av seks salgsorganisasjoner som i medhold av Råfiskloven organiserer førstehåndsomsetning av fisk i Norge. Fem av fiskesalgslagene, med Norges Råfisklag som det største, ivaretar omsetningen av torskefisk, skalldyr, bløtdyr og småkval. Langs norskekysten fra grensen mot Russland i nordøst har salgslagene geografisk ansvar i følgende rekkefølge; Norges Råfisklag, Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag, Vest-Norges Fiskesalslag, Rogaland Fiskesalgslag og Skagerakfisk. Omsetningen av pelagiske fiskearter (sild, makrell, lodde) er samlet under det landsdekkende Norges Sildesalgslag.

Norges Råfisklags distrikt strekker seg fra og med Nordmøre til og med Finnmark. Salgslaget har hovedkontor i Tromsø og regionkontorer i Kristiansund og Svolvær. I 2003 ble det i Norges Råfisklags distrikt omsatt 523.000 tonn fangst (rund vekt) til en samlet verdi på 4,35 milliarder kroner.

Norges Råfisklag
Postboks 6162
9291 Tromsø
Telefon 77 66 01 00
Telefax 77 68 69 89
firmapost@rafisklaget.no
www.rafisklaget.no

Regionkontor Svolvær:
Telefon 76 06 65 00

Regionkontor Kristiansund:
Telefon 71 57 15 60